

Národný plán
zavedenia eura
v Slovenskej republike

aktualizácia
marec 2007

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

MINISTERSTVO FINANCIÍ
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

MINISTERSTVO FINANCIÍ SLOVENSKEJ REPUBLIKY

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

Národný plán zavedenia eura v Slovenskej republike

Aktualizácia marec 2007

Materiál schválila
vláda Slovenskej republiky 21. 3. 2007

Vydala:
Národná banka Slovenska 2007

Internet: <http://www.nbs.sk>

ISBN 978-80-8043-111-2

Obsah

Časť I Všeobecný rámec

A	Úvod.....	7
1	Prehľad už vykonaných krokov	7
B	Zavedenie eura v SR.....	9
1	Základné zásady.....	9
2	Harmonogram prijatia eura.....	10
3	Východiská Národného plánu	10
4	Aktualizácia Národného plánu.....	12
C	Inštitucionálne zabezpečenie zavedenia eura v SR.....	13
1	Národný koordinačný výbor.....	13
2	Splnomocnenec vlády Slovenskej republiky pre zavedenie eura.....	13
3	Pracovné výbory	14
4	Pracovné skupiny v každej organizácii	15
D	Zhrnutie úloh v jednotlivých sektoroch.....	16
1	Banky a finančný sektor.....	16
2	Verejná správa a samospráva.....	17
3	Ochrana spotrebiteľa.....	17
4	Podnikateľská sféra.....	18
5	Legislatívne potreby zavedenia eura	18
6	Zdroje informácií a komunikácia.....	19
7	Informačné a štatistické systémy	19
8	Odporúčania Národného koordinátora.....	19
9	Inflačné riziká menovej konverzie.....	20

Časť II Úlohy jednotlivých sektorov hospodárstva

1	Zavedenie eura do hotovostného obehu	23
2	Zavedenie eura do bezhotovostného obehu.....	29
3	Zavedenie eura vo verejnej správe a samospráve.....	38
4	Ochrana spotrebiteľov pri zavedení eura a dopad na občanov.....	42
5	Zavedenie eura v podnikateľskej sfére	48
6	Legislatívne potreby zavedenia eura	52
7	Zdroje informácií a komunikácia o zavedení eura	60
8	Podpora zavedenia eura informačnými a štatistickými systémami.....	67
9	Odporúčania Národného koordinátora.....	70
10	Inflačné riziká menovej konverzie a ako im čeliť.....	75
11	Spoločné symboly informačnej kampane.....	87
12	Glosár.....	88
13	Zoznam skratiek.....	90

Časť I

Všeobecný rámec

A Úvod

V súvislosti s pripravovaným vstupom SR do eurozóny rozhodla vláda SR uznesením č. 862 z 8. septembra 2004 o potrebe vypracovať Národný plán zavedenia eura v SR. Tento dokument predstavuje plán jednotlivých krokov, ktoré je potrebné uskutočniť pre bezproblémové a úspešné zavedenie a používanie eura v celom hospodárstve SR.

Národný plán sa pripravuje na základe uznesenia vlády č. 862/2004

Národný plán zavedenia eura je rámcovým dokumentom, o ktorý sa môžu oprieť všetky subjekty slovenskej ekonomiky a spoločnosti. V úvode definuje základné zásady, časový harmonogram a inštitucionálne zabezpečenie zavedenia eura v SR. Ťažiskom plánu je identifikácia úloh v jednotlivých oblastiach, vrátane zodpovednosti, časovej náročnosti, kontrolných termínov a termínu splnenia.

Národným koordinátorom zavedenia eura v SR je Ministerstvo financií SR, ktoré spolu s Národnou bankou Slovenska predložilo Národný plán zavedenia eura v SR na rokovanie vlády SR. Na príprave materiálu úzko spolupracovali Ministerstvo hospodárstva SR a Ministerstvo spravodlivosti SR. Na základe uznesenia vlády SR č. 34 z 12. januára 2005 sa na príprave Národného plánu podieľali aj Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR, Ministerstvo vnútra SR, Úrad vlády, Slovenská banková asociácia, Združenie miest a obcí Slovenska, Protimonopolný úrad SR, Štatistický úrad SR, Úrad pre finančný trh, Slovenská obchodná a priemyselná komora, Slovenský rozhlas, Slovenská televízia, Slovenská obchodná inšpekcia, Sociálna poisťovňa a ďalšie prizvané organizácie.

Národným koordinátorom zavedenia eura v SR je MF SR

Zavedenie eura predstavuje z technického a organizačného hľadiska mimoriadne náročný proces. Aby prebehol hladko a bez komplikácií, je dôležité vopred informovať a pripraviť na zmenu všetkých občanov, inštitúcie a spoločnosti SR.

1 Prehľad už vykonaných krokov

Prípravy na zavedenie eura na Slovensku sa začali ešte pred vstupom SR do Európskej únie. Vláda SR schválila 16. júla 2003 Stratégiu prijatia eura v SR vypracovanú spoločne NBS a Ministerstvom financií SR. V spoločnom vyhlásení vláda a NBS konštatovali, že výhody zo zavedenia eura na Slovensku jasne prevažujú nad nevýhodami, takže Slovensko by malo do eurozóny vstúpiť čo najskôr – hneď, ako bude udržateľne schopné plniť maastrichtské kritériá, ktoré sú podmienkou na vstup do eurozóny.

Stratégia prijatia eura v SR

Uznesením č. 862 z 8. septembra 2004 schválila vláda SR ďalší spoločný materiál NBS a Ministerstva financií SR, Konkretizáciu Stratégie prijatia eura v SR a prijala rozhodnutie o vypracovaní Národného plánu zavedenia eura v SR. Keďže sa predpokladá splnenie maastrichtských kritérií v roku 2007, najskorší možný dátum vstupu do eurozóny predstavuje 1. január 2009, ktorý bol zároveň určený ako cieľový v súlade so Stratégiou prijatia eura v SR.

Konkretizácia Stratégie prijatia eura v SR

Za Národného koordinátora procesu zavedenia eura v SR určila vláda Ministerstvo financií SR. Zároveň splnomocnila ministra financií SR a guvernéra NBS rokovať s orgánmi Európskej únie o vstupe do ERM II a o určení centrálnej parity výmenného kurzu slovenskej koruny voči euru.

Koruna sa zapojila do ERM II

Pred prechodom na euro je SR povinná zotrvať minimálne dva roky v mechanizme výmenných kurzov (ERM II). Po dohode ministrov financií krajín eurozóny, prezidenta ECB a ministrov financií a guvernérov centrálnych bánk Cypru, Dánska, Estónska, Litvy, Lotyšska, Maltý, Slovinska a Slovenska zo dňa 25. novembra 2005, vstúpila 28. novembra 2005 slovenská koruna do Mechanizmu výmenných kurzov ERM II. Centrálna parita koruny voči euru bola stanovená na úrovni 1 euro = 38,4550 Sk. Na žiadosť Slovenska sa po dohode ministrov financií krajín eurozóny, prezidenta Európskej centrálnej banky (ECB) a ministrov financií a guvernérov centrálnych bánk Cypru, Dánska, Estónska, Litvy, Lotyšska, Maltý a Slovenska centrálna parita slovenskej koruny v ERM II revalvovala s účinnosťou od 19. marca 2007. Nová centrálna parita koruny voči euru bola stanovená na úrovni 1 euro = 35,4424 Sk. Koruna využíva v ERM II štandardné flukтуаčné pásmo $\pm 15\%$ okolo centrálnej parity.

Národná strana slovenských eurových mincí

NBS ešte v roku 2004 vyhlásila verejnú anonymnú súťaž na výtvarné návrhy národných strán slovenských eurových mincí. Najlepšie návrhy predložila NBS verejnosti na celo-národnú anketu. Tri motívy s najvyšším počtom hlasov boli následne vybrané na rubovú stranu slovenských eurových mincí.

2 eurá

1 euro

Dvojkríž na trojvrší

50 centov

**20 centov
Bratislavský hrad**

10 centov

5 centov

**2 centy
Kriváň**

1 cent

B Zavedenie eura v SR

1 Základné zásady

Euro sa na Slovensku zavedie 1. 1. 2009¹ súčasne do hotovostného aj bezhotovostného obehu bez prechodného obdobia. Ide o tzv. scenár „veľký tresk“ (Big-Bang scenár). Zákonným platidlom na území Slovenskej republiky sa od tohto dňa stane euro. Slovenské eurové mince budú platné vo všetkých krajinách eurozóny a taktiež eurové mince ostatných krajín eurozóny budú platným obeživom na Slovensku. Bankovky sú v celej eurozóne rovnaké. V bezhotovostnom styku sa bude od 1. 1. 2009 používať výlučne euro.

Euro sa zavedie 1.1.2009 systémom „veľký tresk“

V rámci hotovostného obehu sa bude od 1. 1. 2009 používať euro. Koruna sa stane iba denomináciou eura. Počas krátkeho obdobia duálneho obehu, do 16. 1. 2009, sa bude môcť na území Slovenskej republiky platiť aj korunovými bankovkami a mincami, ktoré sa budú postupne sťahovať z obehu. Po skončení duálneho obehu bude zákonným platidlom na území Slovenskej republiky už iba euro.

Krátky duálny obeh do 16.1.2009

Pri prevode korunových hodnôt na eurá k 1. 1. 2009 sa môže použiť len konverzný kurz, ktorý bude neodvolateľne stanovený Radou EÚ. Všetky korunové hodnoty sa preto k 1. 1. 2009 budú môcť prepočítavať len na základe tohto konverzného kurzu a nebude možné použiť iný kurz. Konverzný kurz bude stanovený ako koeficient so šiestimi platnými číslicami. Bude vyjadrovať ekvivalent jedného eura v korunách (teda 1 EUR = XX,XXXX SKK). Prepočítací koeficient nebude zaokrúhlený ani skrátený na menej ako 6 platných číslic pri vykonávaní prevodov. Nie je možné použiť inverzný koeficient.

Konverzný kurz určí Rada EÚ. Žiaden iný kurz sa nesmie použiť

Zavedenie eura neovplyvní platnosť zmlúv a iných právnych nástrojov. Všetky zmluvy, ktoré obsahujú údaje v slovenských korunách, zostanú po zavedení eura naďalej platné. Hodnoty v korunách sa budú považovať za hodnoty v eurách prepočítané podľa konverzného kurzu. Žiadnu zmluvu nebude možné vypovedať z dôvodu zavedenia eura.² Pritom však zostáva zachovaná zásada zmluvnej voľnosti, zmluvné strany môžu obojstranným súhlasom svoju dohodu po zavedení eura akokoľvek meniť. Zavedenie eura v prípade nástrojov s pevnou úrokovou sadzbou nezmení nominálnu úrokovú sadzbu splatnú dlžníkom.

Zásada kontinuity kontraktov

Po zavedení eura od 1. 1. 2009 bude potrebné považovať odkazy v právnych nástrojoch na korunu za odkazy na euro, prepočítané podľa stanoveného konverzného kurzu. Peňažné čiastky, ktoré boli stanovené v korunách, ale ktoré majú byť zaplatené alebo účtované v eurách, sa zaokrúhlia na najbližší eurocent. Zaokrúhli sa konečná hodnota, nie čiastkové položky. Pri konverzii korunových hodnôt na eurá nemôžu byť účtované žiadne s tým spojené poplatky. V osobitných prípadoch, ktoré stanoví zákon, bude zaokrúhľovanie ešte presnejšie ako na najbližší eurocent.

Pravidlá zaokrúhľovania

Zavedenie eura nesmie poškodiť občanov a spotrebiteľov. Poplatky občanov a dane, pokiaľ sa neprepočítajú presne podľa pravidiel zaokrúhľovania, by sa mali prednostne zaokrúhľovať nadol, platby občanom by sa mali prednostne zaokrúhľovať nahor. Hodnoty zaokrúhlené v prospech občanov budú upravené na celých 10 eurocentov.

Zásada nepoškodiť občana

¹ Za predpokladu splnenia maastrichtských kritérií, bližšie časť 3 tejto kapitoly.

² Zavedenie eura nebude mať za následok zmenu akejkoľvek podmienky právneho nástroja, ani oslobodenie od dlhu alebo výkonu podľa akéhokoľvek právneho nástroja, ani neposkytne zmluvnej strane právo jednostranne meniť alebo ukončiť takýto nástroj.

<i>Predídanie zvýšeniu cien a vnímanej inflácie, monitorovanie a kontrola</i>	Pri zavádzaní eura sa uskutočnia všetky potrebné kroky pre to, aby zavedenie eura nebolo zneužitú na zvýšenie cien. Vývoj cien bude monitorovaný a pravidlá prepočtu a zverejňovania cien budú kontrolované. Cenová stabilita sa musí udržať aj v dodávateľsko-odberateľských vzťahoch. Okrem toho, že je potrebné zabrániť inflačným účinkom zavedenia eura, je potrebné zabrániť aj neodôvodnenému vnímaniu inflácie obyvateľstvom.
<i>Minimalizácia nákladov</i>	Náklady, ktoré pri príprave na zavedenie eura vzniknú jednotlivým subjektom, si každý subjekt pokryje sám. To platí rovnako pre súkromný aj verejný sektor. Implementačné náklady pri zavádzaní eura by mali byť čo najnižšie.
<i>Ponechanie vecnej a finančnej zodpovednosti</i>	Orgány štátnej správy a samosprávy alebo iné orgány verejnej moci budú zodpovedné za prípravu vecne príslušných normatívnych právnych aktov, podľa svojej pôsobnosti. Každý subjekt, vrátane súkromného sektora, bude zodpovedný za svoju organizačnú prípravu prechodu na euro, vrátane prispôsobenia informačných systémov, za ktoré je zodpovedný alebo ktoré spravuje. Takto vzniknuté náklady spojené so zavedením eura nebudú kompenzované z verejných zdrojov.

2 Harmonogram prijatia eura

1. etapa – po vstup do ERM II	
Do 25. 11. 2005	Absolvovanie prístupových procedúr do ERM II s orgánmi Európskej únie
2. etapa – členstvo v ERM II do rozhodnutia o prijatí SR do eurozóny	
28. 11. 2005	Vstup do ERM II
Máj 2008	Správy o konvergencii Európskej komisie a ECB
Máj – jún 2008	Hodnotiacia procedúra v európskych inštitúciách
Jún 2008	Rozhodnutie Rady EÚ o zrušení výnimky
Jún 2008	Stanovenie konverzného kurzu SKK/EUR Radou EÚ
3. etapa – medzi rozhodnutím o prijatí SR do eurozóny a samotným vstupom	
Júl – december 2008	Zabezpečenie potrebného množstva eurových bankoviek a razba mincí pre hotovostný obeh SR
September – december 2008	Predzásobenie NBS a komerčných bánk eurovým obeživom
December 2008	Predzásobenie maloobchodného sektora eurovým obeživom
Júl 2008 – december 2009	Povinné duálne zobrazovanie cien
Do konca decembra 2008	Konverzia bankomatov, automatov a iných zariadení fungujúcich na mince alebo bankovky
4. etapa – po vstupe do eurozóny	
1. január 2009	Vstup do eurozóny
do 16. januára 2009	Duálny obeh: výmena korunovej hotovosti za euro a sťahovanie slovenskej koruny z obehu
od 17. januára 2009	Pokračovanie výmeny starého korunového obeživa za eurové bankovky a mince v bankách a NBS
do júna 2010	Odporúčané duálne zobrazovanie cien

3 Východiská Národného plánu

<i>Splnenie maastrichtských kritérií</i>	Predpokladá sa splnenie maastrichtských kritérií v roku 2007. Kontrola plnenia maastrichtských kritérií nie je obsahom Národného plánu zavedenia eura v SR. Národný plán takisto nesleduje hospodárske politiky, ktoré splnenie maastrichtských kritérií zabezpečia.
--	--

Taktiež sa očakáva, že Rada EÚ, Európsky parlament, Európska komisia a Európska centrálna banka (ECB) budú v priebehu roka 2008 konať v procedúre vstupu Slovenska do eurozóny dostatočne rýchlo, aby konečné rozhodnutie bolo známe v júni až júli 2008.

Rozhodnutie Rady EÚ do júla 2008

Maastrichtské kritériá

Pred vstupom do eurozóny musí Slovensko, ako každý iný štát EÚ mimo eurozóny, splniť štyri konvergenčné kritériá – takzvané maastrichtské kritériá.

1. Verejné financie: Deficit verejných financií za posledný rok pred hodnotením, posudzovaný metódou ESA 95, nesmie presiahnuť 3 % HDP. Okrem toho celkový verejný dlh nesmie presiahnuť 60 % HDP.
2. Inflačné kritérium: Priemerná inflácia za posledných 12 mesiacov, meraná podľa harmonizovaného indexu spotrebiteľských cien (HICP), nesmie presiahnuť priemer troch krajín EÚ s najlepšimi výsledkami v oblasti cenovej stability o viac ako 1,5 percentuálneho bodu.
3. Stabilita dlhodobých úrokových sadzieb: Priemer trhových úrokových sadzieb dlhodobých vládnych alebo obdobných dlhopisov nesmie presiahnuť priemer troch krajín EÚ s najlepšimi výsledkami v oblasti cenovej stability o viac ako dva percentuálne body.
4. Stabilita výmenného kurzu: Dva roky pred hodnotením musí byť Slovenská koruna zapojená do mechanizmu výmenných kurzov (ERM II). Počas tohto obdobia nesmie Slovensko korunu jednostranne devalvovať, koruna nesmie vybočiť z dohodnutého fluktuálneho pásma, koruna sa musí pohybovať blízko centrálnej parity a pri vývoji kurzu sa nesmú vyskytnúť vážne napätia.

Predpokladá sa, že bude umožnené vykonať všetky prípravné kroky na razbu mincí pred zrušením výnimky, vrátane výroby malého množstva mincí na testovanie a úpravu zariadení. Po zrušení výnimky sa začne masová produkcia.

Možnosť pripraviť sa na razbu mincí

Pokiaľ niektorý z týchto predpokladov nebude naplnený, nebude možné postupovať podľa tohto plánu a bude nevyhnutné ho upraviť.

Postup európskych inštitúcií pri prijímaní nového člena eurozóny (podľa článkov 121 – 123 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva)

1. ECB a Európska komisia vypracujú konvergenčnú správu, ktorá hodnotí plnenie maastrichtských kritérií. Konvergenčná správa sa vypracuje na žiadosť krajiny alebo každé dva roky.
2. Komisia navrhne Rade, aby zrušila členskému štátu výnimku a teda ho prijala za člena eurozóny.
3. Rada prekonzultuje návrh Komisie s Európskym parlamentom.
4. Rada, v zložení hláv štátov alebo vlád prediskutuje návrh Komisie.
5. Rada (pravdepodobne v zložení ministrov financií) rozhodne kvalifikovanou väčšinou o zrušení výnimky (po schválení Ústavnej zmluvy tak bude môcť Rada rozhodnúť iba po odporúčaní prijatom kvalifikovanou väčšinou členov eurozóny – na rozhodnutie budú mať tieto krajiny šesť mesiacov).
6. Rada, na návrh Komisie a po konzultácii s ECB, rozhodne o konverznom kurze (koruny na euro). Rada rozhoduje jednomyseľne, v zložení členov eurozóny a vstupujúceho štátu.
7. Rada zmení a doplní niektoré Nariadenia týkajúce sa eura (1103/97 o určitých ustanoveniach týkajúcich sa zavedenia eura a 974/98 o zavedení eura).

V prípade Grécka (1) vypracovala ECB konvergenčnú správu 18. apríla 2000, Komisia vypracovala konvergenčnú správu 3. mája a (2) zároveň odporučila Rade zrušiť výnimku, (3) Európsky parlament sa vyjadril 18. mája, (4) 30. mája podala Komisia návrhy ohľadom konverzného kurzu gréckej drachmy, (5, 6) 19. júna rozhodla Rada o zrušení výnimky a o konverznom kurze, (7) 27. novembra novelizovala Rada ostatné nariadenia o eure. Grécko prijalo euro 1. januára 2001. V prípade Slovinska (1) boli konvergenčné správy ECB a Komisie publikované 16. mája 2006 a (2) Komisia zároveň odporučila Rade zrušiť výnimku Slovinska. (3) Európsky parlament sa pozitívne vyjadril 30. mája, (4) 28. júna navrhla Komisia Rade určiť konverzný kurz na úrovni centrálnej parity z ERM II, (5, 6) Rada rozhodla o zrušení výnimky a konverznom kurze 11. júla 2006. Slovinsko zaviedlo euro 1. 1. 2007.

4 Aktualizácia Národného plánu

Národný plán bude aktualizovaný dvakrát v roku 2007 a raz v roku 2008

Nie všetky úlohy vykonávané v procese zavedenia eura je možné identifikovať alebo podrobne opísať s niekoľkoročným predstihom. Z tohto dôvodu bude Národný plán aktualizovaný a predložený na rokovanie vlády Slovenskej republiky v týchto termínoch:

- 15. marec 2007,
- 31. december 2007,
- 31. júl 2008.

Národný plán sa môže aktualizovať aj v prípade, ak sa výrazne zmení niektorý z predpokladov v časti B.3, alebo ak dôjde k zmene stratégie vstupu do eurozóny. V takomto prípade sa nová verzia Národného plánu vypracuje na základe rozhodnutia Národného koordinačného výboru do troch mesiacov od zmeny podmienok. Aktualizovať Národný plán bude možné tiež z vlastnej iniciatívy Národného koordinátora alebo Národného koordinačného výboru.

V aktualizovanej verzii Národného plánu sa vyznačia už splnené úlohy, doplnia sa novo identifikované úlohy a celý plán sa spresní podľa najnovších informácií.

C Inštitucionálne zabezpečenie zavedenia eura v SR

1 Národný koordinačný výbor

Národný koordinačný výbor zavedenia eura v Slovenskej republike je najvyšším riadiacim a koordinačným orgánom pri príprave zavedenia eura na Slovensku. Národný koordinačný výbor (NKV alebo Výbor) má nasledovné zloženie:

- predseda NKV – minister financií, tiež ako Národný koordinátor zavedenia eura v SR,
- podpredseda NKV – guvernér NBS,
- podpredseda vlády pre vedomostnú spoločnosť, európske záležitosti a menšiny,
- podpredseda vlády a minister spravodlivosti,
- podpredseda vlády a minister vnútra,
- minister hospodárstva,
- minister práce, sociálnych vecí a rodiny,
- prezident(ka) Slovenskej bankovej asociácie,
- predseda Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory,
- prezident Republikovej únie zamestnávateľov,
- prezident Asociácie zamestnávateľských zväzov a združení SR,
- predseda Štatistického úradu SR,
- predseda Združenia miest a obcí Slovenska,
- prezident Únie miest Slovenska,
- zástupca predsedov VÚC,
- zástupca združení a organizácií na ochranu spotrebiteľov (SOI, ďalší na návrh MH SR).

Národný koordinačný výbor je najvyšším orgánom pripravujúcim zavedenie eura v SR

NKV koordinuje a dohliada na plnenie Národného plánu zavedenia eura. O postupe prác informuje vládu SR v rámci aktualizácie Národného plánu. Národnú radu SR NKV informuje podľa potreby. Z vlastnej iniciatívy môže NKV podávať mimoriadne správy.

NKV o postupe príprav informuje vládu a Národnú radu SR

Výbor je oprávnený dávať odporúčania ústredným orgánom štátnej správy (ÚOŠS), ktoré je nevyhnutné realizovať pre potreby zavedenia eura v SR. Takisto môže odporúčať realizáciu výborom schválených úloh aj ďalším inštitúciami. Ostatným organizáciám môže NKV plnenie úloh odporúčať.

2 Splnomocnenec vlády Slovenskej republiky pre zavedenie eura

Po vstupe Slovenska do mechanizmu výmenných kurzov (ERM II) sa zintenzívnili práce na plnení úloh Národného plánu. Pre kvalitnú každodennú koordináciu úloh existujúce zriadené orgány nestačili. Vláda SR uznesením č. 85 z 31. januára 2007 schválila návrh na vymenovanie splnomocnenca vlády SR pre zavedenia eura. Splnomocnenec sa profesionálne zaoberá koordináciou prípravných prác na zavedenie eura v SR. Jeho úlohou je najmä viesť pravidelné spoločné stretnutia vedúcich pracovných výborov, aktívne komunikovať s domácimi aj zahraničnými inštitúciami, koordinovať a stimulovať práce na zavedení eura, pripravovať pre NKV správy o postupe prác, upozorňovať na možné problémy a vytvárať široké povedomie o zavedení eura. Splnomocnenec tiež môže dávať

zodpovedným inštitúciám odporúčania na zlepšenie postupu, konečná zodpovednosť a rozhodovacia právomoc však zostáva na kompetentných orgánoch. Pri výkone svojej práce postupuje splnomocnenec v súlade so strategickými zásadami, ktoré určia Národný koordinátor a NKV.

3 Pracovné výbory

Šesť pracovných výborov zabezpečí podklady k odborným otázkam

Odborné podklady k jednotlivým otázkam prechodu slovenského hospodárstva na euro pripravujú pracovné výbory. Ich zloženie je obdobné ako pri pracovných skupinách, ktoré sa osvedčili pri príprave tohto Národného plánu. Národný koordinátor v spolupráci s príslušnými ministrami, resp. s guvernérom NBS, zriadili tieto pracovné výbory pre zavedenie eura:

- Pracovný výbor pre banky a finančný sektor.
- Pracovný výbor pre verejnú správu.
- Pracovný výbor pre nefinančný sektor a ochranu spotrebiteľa.
- Pracovný výbor pre legislatívu.
- Pracovný výbor pre komunikáciu.
- Pracovný výbor pre informatiku a štatistiku.

Vedúcich a členov pracovných výborov vymenúva príslušný člen NKV (minister resp. guvernér NBS) na základe nominácie jednotlivých inštitúcií.

Pracovné výbory sú zodpovedné najmä za:

- riešenie otvorených otázok v ich odbornej oblasti a predkladanie návrhov Výboru alebo Národnému koordinátorovi,
- štvrťročné predkladanie čiastkových správ o plnení Národného plánu NKV,
- špecifikovanie riešenia jednotlivých úloh, ktoré sú stanovené v Národnom pláne a metodické usmerňovanie jednotlivých orgánov štátnej správy a ostatných inštitúcií pri ich plnení,
- koordinácia plnenia tých úloh, ktoré sú na sebe navzájom závislé alebo upozornenie NKV, aby navzájom súvisiace úlohy v kompetencií viacerých pracovných výborov koordinoval sám.

Ústredné orgány štátnej správy poskytujú pracovným výborom potrebnú súčinnosť.

Zloženie pracovných výborov

Jednotlivé pracovné výbory majú nasledovné zloženie:

- Banky a finančný sektor pod vedením NBS, členovia: MF SR, Slovenská banková asociácia, Slovenská asociácia poisťovní, Asociácia dôchodkových správcovských spoločností, Asociácia doplnkových dôchodkových poisťovní, Slovenská asociácia správcovských spoločností, Asociácia obchodníkov s cennými papiermi.
- Verejná správa pod vedením MF SR, členovia: MPSVaR SR, MV SR, ZMOS, Únia miest Slovenska, zástupcovia VÚC, Sociálna poisťovňa, Štátna pokladnica.
- Nefinančný sektor a ochrana spotrebiteľa pod vedením MH SR, členovia: MF SR, MS SR, NBS, SOPK, Protimonopolný úrad, SOI, združenia a organizácie na ochranu spotrebiteľa, Republiková únia zamestnávateľov.
- Legislatíva pod vedením MS SR, členovia: Úrad vlády SR, MF SR, MH SR, MPSVaR SR, NBS, Slovenská banková asociácia, SOPK.
- Komunikácia pod vedením NBS, členovia: MF SR, MH SR, MS SR, MPSVaR SR, MŠ SR, Úrad vlády SR, Slovenská banková asociácia, ZMOS, Slovenský rozhlas, Slovenská televízia.
- Informatika a štatistika pod vedením MF SR, členovia: MDPaT, NBS, Štatistický úrad SR, Slovenská banková asociácia, SOPK.

Vedúci pracovných výborov alebo NKV môžu členstvo v jednotlivých výboroch podľa potreby rozšíriť. Na rokovania výborov môže ich predseda podľa potreby pozvať aj

odborníkov z iných organizácií. Pracovné výbory podľa potreby zriaďujú podvýbory, ktoré sa budú venovať užšej skupine problémov.

4 Pracovné skupiny v každej organizácii

Národný koordinátor odporúča vyšším územným celkom, mestám, obciam, všetkým podnikom a organizáciám, aby si zriadili pracovné skupiny pre zavedenie eura. Ich úlohou je pripraviť svoju organizáciu na bezpečný a plynulý prechod na používanie eura pre interné potreby organizácie. Medzi najdôležitejšie oblasti patrí adaptácia informačných systémov, vzťahy so zamestnancami, zákazníkmi, občanmi, dodávateľmi, svojou bankou, vzťahy so štátom (dane a súlad so zmenami v právnych predpisoch) a komunikačné aktivity.

Všetky orgány, organizácie a inštitúcie by si mali vytvoriť svoje pracovné skupiny na zabezpečenie ich prechodu na euro

Národný koordinátor odporučil obzvlášť veľkým podnikom, organizáciám, VÚC a mestám, aby pracovné výbory pre euro zriadili do konca roku 2005. Vychádzajúc z tohto Národného plánu mali pripraviť svoje vlastné (podnikové) plány a začať ich implementovať do konca roku 2006. Menšie podniky a obce mali svoje pracovné výbory zriadiť najneskôr po vstupe SR do ERM II.

Každé ministerstvo a NBS určia koordinačné osoby, ktoré budú ako navonok, tak aj smerom do vnútra inštitúcie koordinovať organizačno-technické otázky pri zavádzaní eura a spolupracovať s Národným koordinátorom.

Ministerstvá a NBS určia kontaktné osoby pre koordináciu zavádzania eura

D Zhrnutie úloh v jednotlivých sektoroch

V tejto kapitole sú stručne opísané úlohy jednotlivých sektorov hospodárstva a vybrané prierezové oblasti (komunikácia, legislatíva a informačné systémy). Úlohy sú podrobne rozpísané v časti II Národného plánu.

1 Banky a finančný sektor

Úlohou finančného sektora, vrátane NBS, bude zabezpečiť zavedenie eura do hotovostného aj bezhotovostného obehu. Na rozdiel od prvých dvanástich členov eurozóny sa obe tieto zmeny vykonajú súčasne. Niektoré úlohy sa zjednodušia a odstránia sa viaceré duplicity, zvyšujú sa však nároky na koordináciu a včasné a dôkladné plnenie úloh.

Zabezpečenie eurových bankoviek a mincí V hotovostnom obehú je najdôležitejšie zabezpečenie eurových bankoviek a mincí a ich výmena za staré, korunové obeživo. Eurové bankovky a mince zabezpečí NBS tak, aby sa koncom roku 2008 mohlo začať predzásobovanie bánk, následne aj maloobchodu, a od 1. 1. 2009 mohla začať výmena hotovosti pre obyvateľstvo.

Distribúcia eura obyvateľstvu Občania budú mať viacero možností získať eurové bankovky a mince. Do stanovených limitov si budú môcť bezplatne vymeniť koruny za eurá v bankách, alebo uskutočniť hotovostné výbery z účtov. Bankomaty budú odo dňa € (1. 1. 2009) vydávať výlučne euro. Počas duálneho obehu (do 16. 1. 2009) budú môcť občania platiť v obchodoch aj korunami, ale obchody budú vydávať iba v eure, čím občania tiež získajú určitú eurovú hotovosť.

Sťahovanie slovenských korún Podobné prostriedky budú využité na stiahnutie slovenských korún z obehu. Po skončení duálneho obehu bude možné bezplatne vymeniť korunové bankovky za eurá v bankách do konca roku 2009 a mince do konca júna 2009. NBS bude bezplatne vymieňať bankovky bez časového obmedzenia a mince 5 rokov po zavedení eura.

Medzi ďalšie úlohy spojené so zavedením hotovostného eura patrí dôkladná ochrana zvýšených objemov hotovosti pri preprave a skladovaní a vzdelávanie pracovníkov nakladajúcich s hotovosťou.

Platobné systémy V bezhotovostnom obehú sa euro zavedie okamžite 1. 1. 2009. Tuzemský platobný systém bude upravený na používanie eura. Slovensko sa ešte pred dňom € napojí aj na európsky platobný systém TARGET2. Tieto zmeny vykoná NBS v spolupráci s bankami a ostatnými inštitúciami, ktoré budú na platobné systémy napojené (napr. Štátna pokladnica). Zabezpečenie plynulosti všetkých bezhotovostných platieb bude zahŕňať aj zmeny platobných kariet a elektronického bankovníctva.

Konverzia účtov v bankách a úverov Všetky účty klientov bánk, ale tiež úverové produkty, akreditívy, záruky a šeky budú prepočítané na eurá. Prepočty sa uskutočnia presne podľa konverzného kurzu a pravidiel zaokrúhľovania, o čom budú klienti vopred informovaní. Úrokové sadzby a iné podmienky budú v súlade so zásadou kontinuity kontraktov zachované. Z tohto dôvodu bude zákonom

zabezpečená aj kontinuita, resp. nahradenie trhových indexov (nahradenie referenčných sadzieb BRIBOR a SKONIA sadzbami EURIBOR a EONIA, nahradenie základnej úrokovej sadzby NBS hlavnou sadzbou ECB).

Pri cenných papieroch bude nevyhnutné prepočítať na eurá ako ich menovité, tak aj trhovú hodnotu. Pri cenných papieroch s nižšou hodnotou budú určené presnejšie pravidlá zaokrúhľovania ako na najbližší eurocent. Napríklad hodnoty dôchodkových jednotiek sú už v súčasnosti určované s presnosťou na 4 desatinné miesta, po zavedení eura sa táto presnosť ešte zvýši, keďže euro má rádovo vyššiu hodnotu ako koruna. Trhové kurzy, indexy alebo ukazovatele výkonnosti investičných fondov budú prepočítané na eurá tak, aby sa zachovala kontinuita výkazov. Trhové hodnoty cenných papierov však budú veľmi rýchlo určené priamo na trhu.

Precenenie cenných papierov, dôchodkových jednotiek a podielov v kolektívnom investovaní

Zavedenie eura si bude vyžadovať prevedenie niektorých kompetencií z Národnej banky Slovenska na Európsku centrálnu banku. Budú to hlavne kompetencie v oblasti menovej politiky, ale tiež niektoré právomoci pri emisii obeživa. NBS bude tiež musieť dodržiavať pravidlá stanovené ECB.

Prechod kompetencií z NBS na ECB

2 Verejná správa a samospráva

Orgány štátnej správy a ústrednej samosprávy sa budú musieť na zavedenie eura pripraviť podobne ako všetky ostatné inštitúcie. Najdlhší a najnáročnejší bude proces úpravy finančných informačných systémov.

Konverzia informačných systémov

Okrem zabezpečenia schopnosti vlastnej činnosti vytvoria orgány verejnej správy aj pravidlá pre súkromný sektor. Zmenia sa pravidlá v účtovníctve a výkazníctve, na eurá budú prispôsobené výpočty daňových povinností, mzdy a platy. Tiež budú prepočítané dávky a príspevky sociálneho a zdravotného poistenia.

Účtovníctvo, výkazníctvo, dane, mzdy

Zavedenie eura ako zákonného platidla bude zasahovať do širokého okruhu života celej spoločnosti. Príslušné orgány verejnej správy a samosprávy budú musieť upraviť veľké množstvo právnych predpisov. Ministerstvo spravodlivosti SR v spolupráci s Ministerstvom financií SR, Ministerstvom hospodárstva SR a NBS pripravili Harmonogram legislatívnych krokov zavedenia eura v SR, ktorý bol schválený uznesením vlády SR č. 1040/2005.

Legislatívne úpravy

3 Ochrana spotrebiteľa

Po prepočítaní na eurá budú ceny v číselnom vyjadrení úplne odlišné ako terajšie ceny v korunách. Niektorým spotrebiteľom to sťažuje posudzovanie, ako výhodné alebo nevýhodné sú ceny konkrétnych tovarov a služieb. Úlohou ochrany spotrebiteľa je zabrániť, aby dočasne znížená orientácia spotrebiteľov v cenách nebola zneužitá na zvýšenie niektorých cien. Podrobnejšie postupy budú obsahom koncepcie ochrany spotrebiteľa, ktorú pripraví ministerstvo hospodárstva.

Koncepcia ochrany spotrebiteľa

Hlavným nástrojom zvýšenej ochrany spotrebiteľov bude duálne zobrazovanie cien. Konečné ceny všetkých tovarov a služieb budú prepočítané presne podľa konverzného kurzu a duálne označované primeraným spôsobom aj v korunách a aj v eurách. Duálne zobrazovanie cien sa začne najneskôr jeden mesiac po určení konverzného kurzu Radou EÚ, teda približne 5 – 6 mesiacov pred zavedením eura. Spotrebiteľia si tak budú môcť zvyknúť na hladinu cien v eurách. V duálnom zobrazovaní cien budú predajcovia povinné pokračovať do konca roku 2009 a dobrovoľne ešte šesť mesiacov.

Duálne zobrazovanie cien

Podobne ako pri duálnom zobrazovaní cien tovarov a služieb sa bude postupovať aj pri ostatných finančných informáciách, ktoré občania dostávajú. Duálne budú uvedené

Duálne výpisy z účtov, výplatné pásky, faktúry...

hodnoty na výpisoch z bankových účtov, výplatné pásky, dôchodkové a sociálne dávky, účty a faktúry.

*Monitorovanie cien,
kontrola a riešenie sporov*

Vývoj cien v rokoch 2008 a 2009 bude dôkladne monitorovaný. O výsledkoch prieskumov a kontroly budú spotrebitelia pravidelne informovaní. V prípade porušenia pravidiel bude konať Slovenská obchodná inšpekcia. Spotrebitelia sa budú môcť obrátiť aj na súdy, riešiť spory mimosúdnu cestou alebo dať podnety a sťažnosti zodpovedným orgánom.

4 Podnikateľská sféra

Podnikateľská sféra bude musieť uskutočniť všetky potrebné kroky na to, aby mohli jednotlivé spoločnosti a podnikatelia vykonávať svoju činnosť aj po zavedení eura. Úlohy hlavne pre maloobchod a poskytovateľov služieb vyplývajú aj z pravidiel ochrany spotrebiteľa.

*Duálne zobrazovanie cien
a duálny obeh*

Počas obdobia duálneho zobrazovania cien musia byť všetci predajcovia pripravení označovať konečné ceny v korunách aj v eurách. V období duálneho obehu musia byť pripravení prijímať platby aj v korunách aj v eurách, ale vydávať budú iba v eurách.

*Účtovníctvo, výkazníctvo,
informačné systémy*

Všetky podniky sa budú musieť prispôbiť novým pravidlám účtovania a výkazníctva v eure. Potreby podnikov však pôjdu nad rámec zákonných povinností. Bude nevyhnutné prispôbiť všetky finančné informačné systémy, zabezpečiť vzdelávanie a informovanie pracovníkov a zákazníkov.

*Prepočítanie základných
imaní a podielov
na majetku*

Základné imanie podnikov, podiely a akcie budú prepočítané na eurá. Pri tom sa musí zabezpečiť, aby súčet hodnôt jednotlivých podielov alebo akcií bol po prepočítaní a zaokrúhlení naďalej rovný prepočítanému základnému imaniu.

5 Legislatívne potreby zavedenia eura

Euro bude na Slovensku zavedené rozhodnutím Rady EÚ. Tým sa stanú na území Slovenskej republiky účinné nariadenia Rady o zavedení eura, o určitých ustanoveniach týkajúcich sa zavedenia eura a o výmenných kurzoch. Tieto nariadenia preto nebude treba explicitne prebrať do slovenského právneho poriadku. Bude však potrebné s nimi a aj s ďalšími právnymi aktmi Európskeho spoločenstva uviesť do súladu právne predpisy. Slovenské zákony tiež budú musieť upraviť tie oblasti, ktoré neupravuje právo spoločenstva.

Generálny zákon

Legislatívne potreby všeobecného charakteru bude riešiť „generálny zákon“ (zákon o niektorých opatreniach súvisiacich so zavedením eura v Slovenskej republike a o zmene a doplnení niektorých zákonov). Týmto zákonom sa upraví najmä zavedenie eura na Slovensku, prepočet z korún na eurá, pravidlá duálneho zobrazovania cien, kontroly a dozoru. Zákon pripraví Ministerstvo financií SR, Ministerstvo spravodlivosti SR, Ministerstvo hospodárstva SR a NBS.

Druhá skupina zákonov

Užšia skupina zákonov bude musieť byť novelizovaná pred dňom zavedenia eura. Sú to zákony, na ktoré bude mať zavedenie eura závažný dopad, alebo ktorých zmeny sú dôležité pre zabezpečenie právnej istoty a hladkého prechodu na euro. Súlad medzi úpravami jednotlivých zákonov zabezpečia Ministerstvo financií SR a Ministerstvo spravodlivosti SR.

Tretia skupina zákonov

Veľká skupina ďalších zákonov obsahuje údaje v slovenských korunách alebo iné ustanovenia, ktorých sa dotkne zavedenie eura. Tieto predpisy však nebude nutné, ani možné, novelizovať pred dňom zavedenia eura. Budú sa na ne vzťahovať ustanovenia generálneho zákona. Predpisy v tretej skupine budú novelizované postupne po zavedení eura, keď bude aj iný dôvod na ich úpravu.

6 Zdroje informácií a komunikácia

Pre úspešné zavedenie eura je dôležité, aby každý subjekt bol včas, správne a v dostatočnom rozsahu informovaný o všetkých súvislostiach, ktoré pre neho zo zavedenia eura vyplynú. Informačná kampaň bude mať informačný a vzdelávací charakter. Hlavná informačná kampaň bude orientovaná na obyvateľstvo. Osobitná pozornosť bude venovaná citlivým skupinám (seniori, deti, zdravotne postihnutí, osamelo žijúci, menšiny) a ekonomicky slabším regiónom Slovenska. *Informačná kampaň*

V oblasti podnikateľskej sféry sa informačná kampaň sústreďí na malé a stredné podniky, veľkým podnikom a inštitúciám budú poskytnuté potrebné informácie, ale nebude voči nim vyvíjaná špecifická kampaň. *Malí podnikatelia*

Pre každú cieľovú skupinu budú zvolené vhodné komunikačné nástroje. Vo všeobecnosti medzi ne budú patriť informácie v médiách, vrátane inzercie, univerzálny tlačový materiál doručený do každej domácnosti, internetová stránka, rôzne brožúry, letáky, plagáty, billboardy, audiovizuálne materiály, bezplatná telefonická linka, odborné konferencie, školenia a prednášky. *Komunikačné nástroje*

Hlavná časť informačnej kampane sa uskutoční v roku 2008. Niektoré informačné aktivity budú pretrvávajúť aj v roku 2009. Informácie pre podnikateľov sú však poskytované už od roku 2005, aby sa mohli v dostatočnom predstihu začať pripravovať na zavedenie eura. *Harmonogram kampane*

Informačná kampaň bude flexibilne reagovať na priebežné výsledky prieskumov verejnej mienky a bude vedená tak, aby adresáti nemuseli informácie spojené s prechodom na euro vyhľadávať sami, ale aby sa k nim cez vhodné komunikačné kanály včas dostávali do miesta bydliska, do domácností, do škôl, na pracoviská a pod. *Flexibilita kampane*

7 Informačné a štatistické systémy

Zmeny informačných systémov sa budú týkať všetkých subjektov v hospodárstve. Najväčšie zmeny budú v bankovom a finančnom sektore, ale dôkladná príprava je potrebná aj vo verejnej správe a vo všetkých súkromných inštitúciách.

Úprava informačných systémov môže trvať dva, prípadne aj viac rokov, takže je potrebné začať s prípravou dostatočne včas. Zavedenie eura sa dotkne všetkých informačných systémov, ktoré pracujú s finančnými informáciami. Pri niektorých jednoduchších zariadeniach (napr. staršie registračné pokladnice) budú nutné aj hardvérové zmeny, prípadne výmena celých zariadení.

8 Odporúčania Národného koordinátora

II. časť Národného plánu zavedenia eura v SR obsahuje odporúčania Národného koordinátora pre jednotlivé cieľové skupiny. Splnenie týchto odporúčaní zabezpečí hladké a rýchle zavedenie eura na Slovensku. Vo väčšine prípadov splnenie odporúčaní tiež zabezpečí ich adresátom konkurenčnú výhodu alebo priazeň občanov (spotrebiteľov a voličov).

Národný koordinátor adresuje svoje odporúčania bankám a finančným inštitúciám, orgánom samosprávy a centrálnym orgánom, občanom a podnikateľským subjektom.

9 Inflačné riziká menovej konverzie

Jedným z najväznejších rizík pri zavedení eura je zvýšenie cien alebo pocit občanov, že boli pri zavedení eura poškodení. Vo väčšine krajín, ktoré zaviedli hotovostné euro v roku 2002 (EÚ-12), mali spotrebitelia pocit, že sa ceny nadmerne zvýšili.

Zavedenie eura z ekonomického hľadiska nepredstavuje dôvod na zvýšenie cenovej hladiny. Štatistické údaje krajín eurozóny to potvrdzujú. V krajinách EÚ-12 bolo v roku 2002 možné pripísať zavedeniu eura zvýšenie cien o 0,09 – 0,28 %, čo je iba malá časť z celkovej inflácie (2,5 %). Spotrebitelia však vnímali podstatne vyššiu infláciu. Bolo to spôsobené súhrou nepriaznivých okolností, ktoré si spotrebitelia nesprávne spojili so zavedením eura (neúroda a zvýšenie cien potravín, zvýšenie niektorých daní) a zvýšením cien niektorých služieb (kaviarne a reštaurácie, ubytovacie a rekreačné služby a pod.), v ktorých bola nižšia úroveň konkurencie.

V prílohe sú navrhnuté postupy, ktoré by mali zabrániť tak neodôvodnenému zvyšovaniu cien, ako aj vnímaniu obyvateľstva, že sa ceny nadmerne zvýšili.

Časť II

Úlohy jednotlivých sektorov hospodárstva

1 Zavedenie eura do hotovostného obehu

1.1 Opis najdôležitejších úloh

1.1.1 Zabezpečenie eurových bankoviek a eurových mincí

K stanovenému termínu zavedenia novej menovej jednotky euro je potrebné zabezpečiť dostatočné množstvo eurových bankoviek a eurových mincí v požadovanej štruktúre tak pre obeh, ako aj pre zásoby NBS.

Zabezpečenie eura si bude vyžadovať:

Zabezpečenie eurových bankoviek:

NBS eurové bankovky zapožičia zo zásob eurozóny na celú potrebu predzásobenia a aj roku 2009. Bankovky by NBS vrátila v roku 2010, prípadne aj neskôr. Vracat' sa budú iba nové bankovky v jednej nominálnej hodnote tak, aby podľa ekvivalentného kľúča³ ECB zodpovedali počtu požičaných bankoviek.

Zabezpečenie eurových mincí:

1. Výber národnej strany mincí. Na základe výsledkov verejného hlasovania vybrala NBS motívy na rubové strany slovenských eurových mincí v decembri 2005 (bližšie v časti A.1).
2. Výber mincovne (formou užšej súťaže) alebo zadaním Mincovni Kremnica š.p. (ak bude mať akreditáciu na razbu slovenských eurových mincí) na výrobu mincí jednotlivých nominálnych hodnôt so slovenskou stranou.
3. Uzatvorenie zmlúv na razbu mincí s mincovňami, resp. s mincovňou.
4. Produkcia mincí. Ide o časovo a technicky náročný proces. Prípravné kroky vrátane výroby skúšobnej série mincí a ich testovania je možné uskutočniť ešte pred rozhodnutím Rady EÚ o zrušení výnimky pre SR. Po rozhodnutí Rady EÚ o prijatí SR do eurozóny sa môže začať masová produkcia eurových mincí.

V prípade, že nebude možné zabezpečiť výrobu dostatočného množstva eurových mincí so slovenskou stranou, zabezpečí NBS odkúpenie alebo zapožičanie potrebného množstva mincí alebo časti mincí od niektorej z centrálnych bánk eurozóny.

³ Ekvivalentný kľúč ECB určuje, aké množstvo bankoviek jednej denominácie (hodnoty) je ekvivalentné inej denominácii pre potreby výmeny bankoviek medzi centrálnymi bankami eurosystému. Napríklad bankovka v hodnote 500 euro je ekvivalentná približne dvom bankovkám v hodnote 20 eur. Ekvivalentný kľúč je stanovený podľa priemerných nákladov na tlač bankoviek.

1.1.2 Predzásobenie bánk eurovými bankovkami a eurovými mincami (frontloading)

Predzásobenie bánk je kľúčovým predpokladom pre bezproblémové zvládnutie procesu zavedenia novej meny do hotovostného obehu a predstavuje fyzickú distribúciu bankoviek a mincí z centrálnej banky do komerčných bánk.

NBS umožní bankám predzásobenie eurovou hotovosťou pred 1. 1. 2009. Predzásobenie bude prebiehať podobným spôsobom, aký bol realizovaný v krajinách eurozóny na konci roku 2001.

Komerčné banky v predstihu odhadnú svoje požiadavky na bankovky a mince jednotlivých nominálnych hodnôt už pri riešení plánovania potreby eurových bankoviek a eurových mincí v SR.

Do konca marca 2008 by mali zaslať banky svoje požiadavky na eurové bankovky a mince podľa jednotlivých nominálnych hodnôt pre potreby predzásobenia a na prvé dva týždne roku 2009. Tieto požiadavky banky záväzne spresnia a zmluvne potvrdia po rozhodnutí Rady EÚ o zrušení výnimky pre SR a stanovení konverzného kurzu.

Na základe tejto zmluvy o predzásobení s NBS by si už od septembra 2008 mohli banky preberať dotácie eurových mincí a od polovice novembra preberať dotácie eurových bankoviek v rámci predzásobenia. Dotácie peňazí v rámci predzásobenia musia byť zabezpečené zárukou (vhodné cenné papiere). Zúčtovanie predzásobeného obeživa sa zrealizuje v roku 2009 formou odloženého debetu. Banky splatia predzásobené obeživo vo viacerých, pravdepodobne troch, splátkach v januári až februári 2009 a zároveň budú uvoľnené ich zábezpeky.

Celý proces predzásobenia musí byť vykonaný striktne podľa zmluvy o predzásobení, ktorú banky uzatvoria s NBS. Táto zmluva bude definovať všetky podrobnosti procesu predzásobenia. Okrem iného zmluva ustanoví, že zásoby eurového obeživa distribuované bankám v rámci predzásobenia zostanú až do dňa € majetkom NBS a banky sa musia zaručiť, že sa tieto bankovky a mince nedostanú predčasne do obehu. Banka, ktorá nebude mať uzatvorenú zmluvu s NBS nebude môcť získať žiadnu eurovú hotovosť od NBS v rámci predzásobenia (t. j. pred 1. 1. 2009).

Náklady na prevoz hotovosti budú znášať banky.

1.1.3 Sekundárne predzásobenie (sub-frontloading)

Sekundárne predzásobenie predstavuje predzásobenie obchodov a niektorých ďalších podnikov eurom a zabezpečenie včasnej distribúcie hotovosti obyvateľstvu. Realizácia tejto úlohy nadväzuje na úspešné predzásobenie bánk eurovými bankovkami a eurovými mincami. Podobne ako pri predzásobení bánk (frontloading) aj sekundárne predzásobenie musí byť vykonané striktne na zmluvnom základe.

Pre hladkú a bezpečnú výmenu hotovosti bude kľúčové predzásobenie maloobchodov a niektorých ďalších subjektov, napr. pôšt. Tieto podniky musia byť pripravené vydávať hotovosť svojim zákazníkom v eurách už od 1. 1. 2009, na čo potrebujú dostatočné zásoby eurových mincí a bankoviek s menšími nominálnymi hodnotami. Obchody budú predzásobené prostredníctvom svojich bánk. Banky na základe vlastných analýz, resp. podľa požiadaviek svojich klientov a po usmernení NBS určia, koľko a v akej štruktúre budú potrebovať eurovú hotovosť na predzásobenie podnikov. Po predzásobení bánk prebehne sekundárne predzásobenie v novembri až decembri 2008. Takto predzásobené obchody sa musia zmluvne zaviazat', že eurovú hotovosť nedajú do obehu pred dňom €. Banky by mali podnikom zúčtovať platby za predzásobené obeživo s dátumom 1. 1. 2009, ako určitý ekvivalent odloženého debetu.

Predzásobenie obyvateľstva eurovými bankovkami alebo mincami nie je plánované. Pri zavedení hotovostného eura v roku 2002 nebolo obyvateľstvo predzásobené bankovkami, mohli si však kúpiť štartovacie balíčky eurových mincí. Na Slovensku je však podstatne menšia potreba takýchto balíčkov, keďže euro nie je úplne nová mena a významná časť obyvateľstva má už teraz určité množstvo eurovej hotovosti. Navyše, vzhľadom na spôsob zavedenia eura na Slovensku – veľký tresk bez prechodného obdobia – bude krátky čas na razbu mincí (bližšie časť 1.1.1), takže výroba a distribúcia štartovacích balíčkov by boli finančne a technicky náročné.

1.1.4 Zásobovanie bankomatov eurom

V súčasnosti sa v SR nachádza približne 2 000 bankomatov (ročne banky nainštalujú približne 200 nových bankomatov) a všetky sú nastavené na slovenské koruny (veľkosť kaziet v bankomatoch, účtovanie, nastavenia obrazoviek atď.). Do 31. 12. 2008 musia byť bankomaty schopné vydávať koruny, od 1. 1. 2009 musia byť bankomaty schopné vydávať eurá. V bankomatoch by sa nachádzali na prelome roka bankovky najčastejšie vyberaných nominálnych hodnôt slovenských korún (do 31. 12. 2008) a najnižších nominálnych hodnôt eura (od 1. 1. 2009).

Vzhľadom na technologickú náročnosť bankomatov a zúčtovacie procesy sa uskutoční úprava softvéru tak, aby sa vydávali bankovky v korunách do konca roka 2008 a od 1. 1. 2009 sa spustí vydávanie bankoviek v eurách.

Nakoľko je pri zmene bankomatov potrebný fyzický zásah do bankomatu, je potrebné upraviť bankomaty na vydávanie eurových bankoviek. Presný harmonogram konverzie bankomatov na euro bude stanovený do konca roka 2007. Cieľom je, aby čo najväčší počet bankomatov (ideálne všetky) vydával eurové bankovky už od začiatku roka 2009. Banky budú navzájom konverziu bankomatov koordinovať tak, aby v jednotlivých obciach a mestách zostala zachovaná dostupnosť bankomatových služieb. Bankomaty budú zo začiatku nadotované nízkymi nominálnymi hodnotami eurových bankoviek.

1.1.5 Nastavenie POS terminálov

POS terminál je platobný terminál, prostredníctvom ktorého je možné realizovať platby debetnými alebo kreditnými platobnými kartami. Väčšinou sú vlastníctvom komerčných bánk. POS terminály sú prostredníctvom telekomunikačnej siete napojené na autorizačné centrum. V súčasnosti sú všetky POS terminály nastavené na SKK a aktualizácia softvéru všetkých POS terminálov je možné postupne uskutočniť diaľkovo. K 1. 1. 2009 je možné zabezpečiť zúčtovanie v eurách nastavením v autorizačnom centre bez ohľadu na nastavenie softvéru v POS termináli.

Okrem POS terminálov, je možné prijímať platobné karty aj prostredníctvom imprinterov – mechanických zariadení na odtlačenie údajov z platobných kariet. V tomto prípade spočíva úprava pri prechode na euro vo výmene predtlačených predajných blokov a distribúcií nových manuálov a príručiek, ktoré je možné zabezpečiť v predstihu ku 1. 1. 2009.

Otvorené prechodné nevyplatené záväzky voči obchodníkom cez prechod roka budú od 1. 1. 2009 vysporiadané v eurách fixným konverzným kurzom.

1.1.6 Sťahovanie slovenských korún z obehu

Sťahovanie slovenských korún z obehu možno rozdeliť na dve oblasti, a to na ich sťahovanie:

- od právnických osôb (okrem bánk), fyzických osôb podnikateľov a fyzických osôb nepodnikateľov,
- od bánk.

Charakteristika sťahovania slovenských korún z obehu:

1. Duálny obeh bude trvať do 16. januára 2009.
2. Počas duálneho obehu a po jeho skončení bude možné vymieňať:
 - v bankách bankovky do konca roku 2009 a mince do konca júna 2009,
 - v NBS bankovky neobmedzene a mince do konca roku 2013.
3. V priebehu roku 2009 musia banky vymeniť občanom bankovky a mince bezplatne, pokiaľ ich počet nepresiahne 50 kusov.⁴ Banky môžu individuálne stanoviť hranicu na bezplatnú výmenu aj vyššie.
4. Minimálne počas duálneho obehu⁵ budú banky vymieňať svojim klientom, najmä podnikateľským subjektom korunové bankovky a mince, ak budú spočítané a roztriedené, do hodnoty stanovenej NBS, nie však viac ako 15 000 eur. Táto výmena bude môcť byť uskutočnená aj formou vkladu hotovosti na účet. Pri vkladoch alebo výberoch hotovosti na účet, ktoré nemajú charakter výmeny hotovosti, sa budú uplatňovať platné pravidlá pre tieto bankové operácie.

Pri výmene korunových bankoviek a mincí za eurá sa bude postupovať v zmysle platných právnych predpisov (hlavne zákon č. 483/2001 o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov a zákon č. 367/2000 Z. z. o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Plán na stiahnutie korunových mincí a bankoviek z obehu a ich likvidáciu pripraví NBS do konca roku 2007.

1.1.7 Vzdelávanie bankových a iných pracovníkov

Úspešný prechod na euro bude závisieť od toho, ako bankový sektor ako celok zvládne prípravu a samotnú realizáciu prijatia spoločnej meny. K dôležitým faktorom úspechu patrí zainteresovanie zamestnancov bánk na všetkých úrovniach riadenia.

Predpokladá sa nasledovný systém vzdelávania v bankovom sektore:

Základná téma	Organizátor
1. Právny rámec zavedenia eura v legislatíve EÚ a súvisiace zmeny v slovenskom právnom systéme.	NBS
2. Zmeny v bezhotovostnom platobnom styku a konverzia SIPS	NBS
3. Funkčný a právny rámec prechodu na európsky platobný systém TARGET2 a súvisiace zmeny v systéme zúčtovania veľkoobjemových platieb	NBS
4. Ochranné prvky eurovej hotovosti a nakladanie s ňou – školenie inštruktorov bankovej a obchodnej siete. ⁶ Špecifické školenia budú tiež pre príslušníkov Policajného zboru SR	NBS v spolupráci s AB (banková sieť) a SOPK (obchodná sieť)

Doplňkovou formou vzdelávania bude konferencia o podmienkach zavedenia eura v SR, ktorú usporiadajú NBS a Slovenská banková asociácia (SBA).

⁴ Na základe §17c zákona o NBS musia NBS a banky bezodplatne vymeniť bankovky a mince vyhlásené za neplatné za platné bankovky a mince s rovnakým úhrnom nominálnych hodnôt. Toto ustanovenie sa bude primerane vzťahovať aj na výmenu korunových bankoviek a mincí za euro po skončení duálneho obehu. Súčasná prax je však taká, že hoci banky vymieňajú bankovky a mince formálne bezplatne, účtujú si v niektorých prípadoch poplatok za spracovanie. Navrhuje sa, aby banky a NBS do určeného limitu neúčtovali poplatky za žiadne činnosti, ktoré sú spojené s výmenou korunových bankoviek a mincí za euro.

⁵ Banky by mali preberať korunové bankovky a mince od podnikateľských subjektov za rovnakých podmienok ako pred zavedením eura. Banky takto budú postupovať počas duálneho obehu a ešte aspoň jeden pracovný deň – teda do 19. 1. 2009.

⁶ Takto vyškolení inštruktori v druhom stupni uskutočnia školenia pre bankových pracovníkov (inštruktori určení SBA) a obchodníkov a pokladníkov (inštruktori určení SOPK).

1.2 Zoznam úloh

Úloha	Zodpovednosť	Väzba na iné úlohy	Časová náročnosť	Termín splnenia	Termín začiatku	Kontrolné termíny	Náklady
1.1.1 Zabezpečenie eurových bankoviek a eurových mincí							
1. Určenie množstva eurového obeživa	NBS	Novela zákona o NBS		december 2007			Prevádzkové náklady NBS
2. Výber tlačiarne a mincovne	NBS			december 2007			Prevádzkové náklady NBS
3. Razba mincí				december 2008	jún 2008		Znáša NBS
4. Dovozy a distribúcia hotovosti v eurách do NBS	NBS	Novela zákona o NBS		december 2008			Znáša NBS
1.1.2 Predzásobenie bánk eurovými bankovkami a eurovými mincami (frontloading)							
1. Určenie množstva hotovosti v eurách pre banky a úhrada za eurovú hotovosť	banky + NBS	bod 1.1.1		Určenie množstva bankoviek marec 2008	jún 2006	Polročná aktualizácia	Prevádzkové náklady NBS
2. Distribúcia bankám	banky	bod 1.1.1		december 2008			Znášajú banky
3. Zabezpečenie obalov na euro	NBS			30.6.2008			Znáša NBS a banky
1.1.3 Sekundárne predzásobenie (sub-frontloading)							
1. Určenie potreby hotovosti a jej obstaranie od NBS	banky	body 1.1.1 a 1.1.2		30.9.2006	30.6.2006	Polročná aktualizácia, prvý odhad do 30.6.2007	Prevádzkové náklady bánk
2. Vyhľadanie NBS o vydaní obeživa v eurách	NBS			30.6.2008		marec 2008	Prevádzkové náklady NBS
3. Zabezpečenie hotovosti pre banky	NBS			31.12.2008			Prevádzkové náklady NBS a bánk

Úloha	Zodpovednosť	Väzba na iné úlohy	Časová náročnosť	Termín splnenia	Termín začiatku	Kontrolné termíny	Náklady
1.1.4 Zásobovanie bankomatov eurom							
1. Softvérové úpravy: banky a autorizáč-né centrá	banky a autorizáč-né centrá		2 roky	september 2008	január 2007 január 2008 jún 2008	Polročná kontrola	Znášajú banky
2. Preprava hotovosti do bankomatov	banky	bod 1.1.2	Príprava 1 rok, uskutočnenie približne 1 týždeň	31.12.2008	január 2008		Znášajú banky
1.1.5 Nastavenie POS terminálov							
1. Softvérové úpravy: banky a autorizáč-né centrá	banky a autorizáč-né centrá		1 – 2 roky	september 2008	január 2007	september 2008	Znášajú banky
2. Distribúcia tlačív, manuálov atď.	banky		1 rok	september 2008	jún 2008	september 2008	Znášajú banky
1.1.6 Sťahovanie slovenských korún z obehu							
1. Vyhláška NBS o zneplatnení slov. meny a jej výmena za eurá	NBS	Legislatívne úpravy		jún 2008		marec 2008	Prevádzkové náklady NBS
1.1.7 Vzdelávanie bankových a iných pracovníkov							
1. Špecifikácia spôsobu a potreby vzdelávania	NBS a SBA		2 – 3 roky	december 2008	január 2006	december 2007 december 2008	Prevádzkové náklady NBS + SBA

2 Zavedenie eura do bezhotovostného obehu

2.1 Opis najdôležitejších úloh

2.1.1 Zmeny v tuzemskom medzibankovom platobnom systéme SIPS

Platobný systém SIPS je jediný medzibankový platobný systém Slovenskej republiky, prostredníctvom ktorého sa realizujú všetky bezhotovostné platby v slovenských korunách. Do systému SIPS je zapojených 28 bankových a finančných inštitúcií. Prevádzkovateľom systému SIPS a zúčtovacím agentom pre účastníkov systému je NBS. Po zavedení eura budú v systéme SIPS spracovávané platby malých hodnôt, kde nie je potreba okamžitej finality. Finálne a neodvolateľné zúčtovanie výsledkov spracovania systému SIPS sa bude vykonávať prostredníctvom systému TARGET2, ktorého jednotná zdieľaná platforma sa stane jediným systémom hrubého zúčtovania v reálnom čase (RTGS) v Slovenskej republike. Systém SIPS sa tak stane tzv. pridruženým systémom k systému TARGET2. Aktualizácia programového vybavenia platobného systému SIPS sa bude vykonávať v priebehu rokov 2007 – 2008. Časový harmonogram súvisiaci so spracovaním a zúčtovaním platieb na prelome rokov 2008/2009 bude Národná banka Slovenska konkretizovať v priebehu roka 2008.

Aktualizácia systému SIPS zahŕňa:

1. transformáciu systému SIPS na klíringový systém pre spracovanie platieb malých hodnôt,
2. vybudovanie mechanizmu na zúčtovanie výsledkov spracovania z transformovaného systému SIPS prostredníctvom systému TARGET2,
3. implementáciu zaokrúhľovania eura pre výpočet poplatkov za služby,
4. implementáciu meny euro do klíringovej vety (národný štandard SR),
5. implementáciu meny do kontrolných mechanizmov systému SIPS,
6. implementáciu meny euro do štatistiky a výkazníctva systému SIPS.

Na aktualizáciu systému SIPS sa nevzťahuje duálne zobrazovanie cien bankových služieb a generovanie duálnych výpisov pre účastníkov systému SIPS podľa bodu 2.1.12.

Transformácia systému SIPS si bude vyžadovať aj zmeny a doplnenia zmluvy o platobnom systéme SIPS.

2.1.2 Napojenie sa na európsky platobný systém TARGET2

TARGET (Trans-European Automated Real-Time Gross Settlement Express Transfer System, t. j. Transeurópsky expresný automatizovaný systém hrubého zúčtovania v reálnom čase) je systém zúčtovania platieb v eurách v reálnom čase. Súčasný TARGET využíva existujúcu infraštruktúru členských štátov. V súčasnosti prebiehajú projektové práce na novej generácii systému TARGET s názvom TARGET2. TARGET2 bude umožňovať priame napojenie sa okrem centrálnych bánk a finančných inštitúcií aj pridružených systémov

(napr. retailových platobných systémov alebo systémov zúčtovania cenných papierov). Spustenie systému TARGET2 do prevádzky je plánované na 19. 11. 2007. V rokoch 2005 – 2007 bude v rámci projektu zabezpečovaný najmä vývoj samotného systému, jeho testovanie interné ako aj používateľmi.

Koordináciu pripojenia do systému TARGET v rámci Slovenska zabezpečí NBS. V máji 2004 NBS rozhodla, že pripojenie SR do systému TARGET bude najneskôr v čase prijatia eura. Nakoľko čas potrebný na pripojenie sa do systému TARGET2 je približne dva roky, prípravy sa začali po vstupe SR do ERM II. Ukončenie prác na napojení sa SR na TARGET2 sa predpokladá v auguste 2008.

Podmienkou napojenia sa na TARGET2 pre každého priameho účastníka (t. j. rovnako pre centrálnu banku, finančné inštitúcie i pridružené systémy) bude podrobiť sa testovaniu, ktoré overí spôsobilosť, resp. splnenie požiadaviek pre účasť v systéme zo strany účastníkov z prevádzkového i technického hľadiska. Konkrétny obsah týchto testovanií používateľov ešte v súčasnosti nie je známy.

Vzhľadom na skutočnosť, že centrálna banka zostane naďalej zodpovedná za poskytovanie vnútrodenného úveru, ktorý musí byť zabezpečený kolaterálom – cennými papiermi, bude potrebné podrobiť Register krátkodobých cenných papierov analýze, či cenné papiere tu evidované budú zodpovedať kritériám stanoveným ECB pre akceptovateľnosť kolaterálu.

2.1.3 Konverzia klientskych účtov a úverových produktov, akreditívov, záruk a šekov v bankách

Konverzia klientskych účtov a úverových produktov vedených v korunách na eurá prebehne presne podľa fixne stanoveného konverzného kurzu. Banky ich skonvertujú automaticky 1. 1. 2009, bez akýchkoľvek s tým spojených poplatkov pre klientov. O tejto operácii banky klientov vopred vhodným spôsobom informujú.

Zodpovedajúce úlohy:

1. Usmerniť proces konverzie (koordinácia na úrovni Slovenskej bankovej asociácie).
2. Vykonať kroky k zachovaniu pôvodných čísiel účtov klientov vedených v korunách po konverzii na euro.

Pri úverových produktoch, akreditívoch a zárukách bude potrebné riešiť tiež:

- konverziu opravných položiek,
- prepočet poisťného,
- konverziu prijatých zabezpečení v korunách.

Zavedenie eura nemôže byť dôvodom pre zmenu úverových podmienok a revíziu kontraktov; zásada kontinuity kontraktov sa musí dodržiavať.

2.1.4 Zmeny platobných kariet

Platobné karty (debetné alebo kreditné karty) sú karty vydávané spravidla bankami, resp. nebankovými kartovými spoločnosťami alebo môže ísť tiež v určitých prípadoch o iné finančné inštitúcie. Zmena platobných kariet sa týka kariet vydaných k účtom vedeným v korunách, ktoré budú musieť byť k 1. 1. 2009 prepočítané fixným konverzným kurzom na eurá. Platnosť platobných kariet môže byť rôzna, v súčasnosti majú platobné karty väčšinou platnosť 2 roky. Nebude potrebná výmena platobných kariet, ktorých platnosť bude trvať počas prelomu rokov 2008/2009 (t. j. vydané zhruba v období január 2007 až december 2008). Vydavatelia v oblasti čipových kariet technologicky budú musieť zabezpečiť v rámci prechodu na euro správne nastavenie parametrov v čipe.

Pri prechode na euro sa využijú skúsenosti a odporúčania medzinárodných kartových spoločností (VISA, MasterCard), resp. aj dodávateľov čipových aplikácií a kariet, ktorí už touto zmenou prešli v rámci vzniku eurozóny. Na úrovni Združenia pre bankové karty SR (ZBK) budú dohodnuté spoločné zásady a pravidlá pri prechode na euro s cieľom zjednotiť postup jednotlivých členských bánk a to najmä v oblasti prijímania platobných kariet.

2.1.5 Konverzia menovitých hodnôt cenných papierov a základných imaní

V dôsledku zavedenia eura bude potrebné prepočítať na eurá menovitou hodnotu všetkých cenných papierov znejúcich na koruny. Pri majetkových cenných papieroch sa bude postupovať v súlade s pravidlami z časti 5.1.6), dlhové cenné papiere sa prepočítajú podľa konverzného kurzu 1. 1. 2009, so štandardným zaokrúhlením na dve desatinné miesta.

Osobitným prípadom sú niektoré finančné inštitúcie, ktoré majú osobitne stanovenú minimálnu hodnotu základného imania. Po prepočítaní na eurá musia tieto hodnoty zodpovedať smerniciam EÚ.

V zákone o cenných papieroch sa v niektorej z nadchádzajúcich novelizácií s účinnosťou od 1. 1. 2009 uskutoční zmena minimálnej výšky základného imania obchodníka s cennými papiermi najmenej na sumy určené smernicou 2006/49/ES. V zákone o poisťovníctve sa obdobne vykoná úprava do súladu s príslušnými smernicami v oblasti životného a neživotného poistenia. V zákone o bankách sa vykoná zmena najmenej na sumu určenú smernicou 2006/48/ES.

Zmeny bude možné vykonať i vo vzťahu k iným finančným inštitúciám, u ktorých minimálna kapitálová požiadavka nevyplyva z európskych smerníc (pre burzu cenných papierov v zákone o burze cenných papierov, pre centrálny depozitár v zákone o cenných papieroch, pre dôchodkové správcovské spoločnosti v zákone o starobnom dôchodkovom sporení, pre doplnkové dôchodkové spoločnosti v zákone o doplnkovom dôchodkovom sporení, príp. pre sprostredkovateľské subjekty v oblasti investičných služieb a poisťovníctva).

2.1.6 Precenenie cenných papierov a duálne výpisy

Finančné inštitúcie, ktoré spravujú majetok klientov a jeho hodnota je daná hodnotou spravovaných cenných papierov, budú musieť v súvislosti so zavedením eura preceniť tieto cenné papiere a informovať klientov o novej hodnote ich investície.

Pokiaľ neexistujú iné mechanizmy zverejnenia tejto informácie (napr. správcovské spoločnosti zverejňujú hodnotu podielu a dôchodkové správcovské spoločnosti zverejňujú hodnotu dôchodkových jednotiek), je žiaduce, aby tieto finančné inštitúcie v primeranom čase po zavedení eura informovali klientov o novej hodnote ich aktív.

Finančné inštitúcie budú povinné najmenej raz v druhom polroku 2008 zaslať klientom informáciu o hodnote investície, ktorá bude zahŕňať prepočet jej hodnoty na eurá konverzným kurzom. Súčasne určiť povinnosť vyjadrenia hodnoty cenných papierov, kde bolo dohodnuté jej vyjadrovanie v korunách, k 1. 1. 2009 v eure a zaslanie tejto informácie klientovi v prvom štvrtroku 2009.

NBS presne špecifikuje rozsah finančných inštitúcií a prípady, na ktoré sa táto povinnosť bude vzťahovať. Princípy pre cenné papiere sa nevzťahujú na cenný papier vo forme vkladnej knižky.

2.1.7 Zaokrúhľovanie hodnoty dôchodkových jednotiek a podielov v kolektívnom investovaní

Hodnota investície klienta v systémoch kolektívneho investovania (v povinnej forme starobné dôchodkové sporenie, v dobrovoľnej forme kolektívne investovanie a doplnkové dôchodkové poistenie) je vyjadrovaná prostredníctvom jednotiek, ktoré sa pravidelne oceňujú. Dôchodková jednotka sa podľa zákona o starobnom dôchodkovom sporení v súčasnosti počíta s presnosťou na 4 desatinné miesta, presnosť výpočtu hodnoty podielu (v podielovom fonde) v súčasnosti stanovená nie je. Ich hodnota sa štandardne pohybuje vo výške 1 – 2 Sk, čo po prepočítaní konverzným kurzom bude zodpovedať približne 3 – 4 centom. Pri takejto sume bude znamenať zaokrúhľovanie na celé centy vzhľadom na rádovú zmenu hodnoty veľkú relatívnu chybu a môže spôsobiť významné nepresnosti a poškodenie práv sporiteľov a podielnikov.

V zákone o starobnom dôchodkovom sporení sa zmení presnosť výpočtu dôchodkovej jednotky na 5 – 6 desatinných miest. V zákone o kolektívnom investovaní sa ustanoví povinnosť výpočtu aktuálnej hodnoty podielu (príp. s obmedzením na prípady, ak hodnota podielu je nižšia ako určitá hranica, napr. 5 EUR) s presnosťou na 3 – 4 desatinné miesta.

S rovnakou presnosťou sa prepočítajú počiatočné hodnoty podielov podielových fondov vytvorených pred rokom 2009.

Celková hodnota majetku, resp. investície klienta, sa bude zaokrúhľovať štandardne, na celé centy.

2.1.8 Vykazovanie historickej výkonnosti v kolektívnom investovaní

Subjekty kolektívneho investovania (v širšom ponímaní) štandardne vykazujú historickú výkonnosť svojich produktov za obdobie niekoľkých mesiacov až rokov. Keďže ich portfóliá mohli v minulosti obsahovať aktíva v cudzích menách (najmä v eurách), ktoré boli v tom čase ocenené aktuálnym devízovým kurzom, môžu vznikať pochybnosti, či sa za základ výpočtu historickej výkonnosti bude brať vypočítaná minulé hodnota v korunách, ktorá sa spätne bude prepočítavať konverzným kurzom, alebo budú mať tieto subjekty možnosť vypočítať minulú hodnotu v eurách pre aktíva, ktoré boli denominované v eurách.

Za účelom kontinuity a porovnateľnosti vykazovaných historických výkonností sa za základ ich výpočtu vezme minulé korunová hodnota investície tak, ako bola vtedy stanovená a táto sa vyjadrí v eurách prepočtom konverzným kurzom.

Takýmto spôsobom by mohla byť duálne vykazovaná hodnota jednotiek a historickej výkonnosti už v priebehu roku 2008, keď bude určený konverzný kurz.

2.1.9 Obchodovanie s cennými papiermi

Pre zabezpečenie pokračovania obchodovania s cennými papiermi a inými inštrumentmi na regulovanom trhu zmení burza cenných papierov vo svojich systémoch informácie o menovitých hodnotách obchodovaných nástrojov, prepočíta ich kurzy na eurá a upraví hodnotu ticku (najmenšiu jednotku, o ktorú sa môžu hodnoty na burze meniť). Systém zúčtovania a vyrovnania bude taktiež technicky upravený.

Zmeny systémov sa uskutočnia počas štandardnej technologickej prestávky na prelome kalendárnych rokov 2008 a 2009 tak, aby bolo možné pokračovať v obchodovaní na regulovanom trhu.

2.1.10 Prepočítanie a nahradenie trhových indexov

Zavedenie eura nemôže mať žiadny vplyv na ďalšiu platnosť existujúcich zmlúv. Platnú zmluvu nie je možné z dôvodu prechodu na spoločnú menu v žiadnom prípade vypovedať, a to ani s odvolaním sa na zánik právneho podkladu pre uzatvorenie obchodného vzťahu alebo na zánik iných právnych nástrojov, pokiaľ v zmysle zmluvnej voľnosti nebolo dohodnuté inak. Tento princíp zmluvnej kontinuity je stanovený v Nariadení Rady (ES) č. 1103/97.

Za účelom dosahovania maximálnych výhod zavedenia eura je žiaduce podporovať určitý stupeň harmonizácie eurových trhov prostredníctvom spoločných charakteristík trhov s euro menou, ktoré sú uplatňované vo všetkých krajinách eurozóny.

Pre prípady transakcií a zmlúv viazaných na cenové zdroje je potrebné vykonať transformáciu korunových cenových zdrojov na eurové. V generálnom zákone budú pravidlá o:

1. zániku referenčnej úrokovej sadzby BRIBOR a jej nahradení sadzbou EURIBOR,
2. zániku referenčnej úrokovej sadzby SKONIA a jej nahradení sadzbou EONIA,
3. zániku základnej/limitnej úrokovej sadzby NBS a jej nahradení MRO (main refinancing operation) sadzbou ECB.

V súvislosti s harmonizáciou trhových konvencií na finančnom trhu a smerovaním k transparentným obchodným praktikám a k zamedzeniu prípadných sporov určí NBS:

1. obchodné dni pre výplatu peňažných tokov (úroky, splátky istín),
2. bázy pre konvencie o počte dní (skutočný počet/360).

2.1.11 Elektronické bankovníctvo

Elektronické bankovníctvo pokrýva elektronické distribučné kanály, elektronické peniaze a elektronickú peňaženku, elektronický podpis.

Elektronické distribučné kanály

V rámci elektronických distribučných kanálov je potrebné urobiť softvérové úpravy na stranách dodávateľov softvéru, používateľov softvéru (klienti bánk) a spracovateľov (banky). V rámci dosiahnutia optimalizácie nákladov je potrebné zosúladiť, resp. konzultovať technologické úpravy medzi bankami, dodávateľmi softvéru elektronického bankovníctva a dodávateľmi účtovného softvéru pre klientov. Najneskôr začiatkom roka 2008 je potrebné začať s aktívnym oslovovaním klientov a upozorňovaním na zmeny.

Elektronické peniaze a elektronická peňaženka

Elektronická peňaženka je čipová karta, ktorá slúži na platenie tovaru a služieb a ktorú je možno nabíjať prostredníctvom nabíjajúcich terminálov. V SR v súčasnosti elektronickú peňaženku nevydáva žiadna inštitúcia, takže nie je potrebné robiť v závislosti so zmenou meny žiadne úpravy. V prípade, že by sa elektronická peňaženka začala vydávať, navrhujeme, aby pri jej zavedení bol vytváraný softvér tak, aby plne podporoval okamžitú zmenu z korún na eurá ku 31. 12. 2008.

Elektronický podpis nie je závislý od zmeny koruny na euro.

2.1.12 Duálne zobrazovanie cien a finančných hodnôt

Duálne zobrazovanie cien vo finančnom sektore bude súlade so všeobecnými pravidlami duálneho zobrazovania cien, ktoré sú stanovené v časti 4.1.2. Subjekty finančného trhu budú navyše duálne zobrazovať niektoré finančné hodnoty. Duálne zobrazovanie bude povinne poskytované pre klientov ktorí sú fyzickými osobami, nepodnikateľmi. Povinnosť

duálneho zobrazovania sa bude týkať iba tých produktov, investičných nástrojov a služieb, ktoré sú poskytované v národnej mene – v SKK pred zavedením eura a v EUR po dni zavedenia eura. Minimálny rozsah duálneho zobrazovania vo finančnom sektore stanoví Národná banka Slovenska.

Vo finančnom sektore bude otázka duálneho zobrazovania riešená úpravami najmä:

1. vo výpisoch z účtov,
2. v cenníkoch služieb,
3. v potvrdenkách z ATM,
4. v zmluvnej dokumentácii,
5. v upomienkach a výzvach adresovaných klientom,
6. vo (všeobecných) obchodných podmienkach.

Výpisy z účtov musia obsahovať konverzný kurz, na základe ktorého boli prepočty súm uskutočnené, a zároveň:

1. počas obdobia pred zavedením eura budú výpisy z účtov v slovenských korunách zahŕňať zobrazovanie počiatočného a konečného zostatku účtov aj v eurách; je však možné pristúpiť aj k zobrazovaniu ďalších vstupov a stavov aj v eurách,
2. po zavedení eura, keď účty budú prevedené na eurá, sa budú zobrazovať minimálne počiatočné a konečné zostatky aj v slovenských korunách.

V prípade produktov, ktoré majú väčšiu ako štvrťročnú alebo nepravidelnú frekvenciu zasielania výpisov, musí subjekt finančného trhu oznámiť klientovi duálnou formou poslednú známu stavovú hodnotu (alebo očakávanú hodnotu ku dňu zavedenia eura, ak je možné ju určiť) v období od stanovenia konverzného kurzu do 30. 11. 2008.

Cenníky služieb je nutné vydávať v oboch menách počas celého obdobia povinného duálneho zobrazovania cien. Duálne budú zobrazované aj konečné dlžné sumy na upomienkach zasielaných klientom a celkové sumy v zmluvnej dokumentácii (napr. celková výška obchodu, splátkový kalendár, celková výška poistného a poistného krytia za jednotlivé riziká, konečná výška poistného plnenia).

Vo vkladných knižkách bude duálne zobrazený konečný zostatok po poslednom obrate iba v prípade, ak klient počas obdobia duálneho zobrazovania predloží vkladnú knižku banke.

Duálne musia byť zobrazené aj informácie na internetových stránkach, ktoré sú verejne prístupné a ktoré v inej forme podliehajú povinnosti duálneho zobrazovania (napr. cenníky). Nie je potrebné duálne zobrazovať informácie na neverejných stránkach (napr. internet banking, homebanking, SMS notifikácie a pod.). Takisto nie je potrebné duálne zobrazovať výstupy z POS terminálov v obchodoch, keďže tu duálnu informáciu poskytuje registračná pokladnica. Predmetom duálneho zobrazovania nebudú ani pokladničné operácie a predpis poistného.

Rozhodnutia finančných inštitúcií o ich zvolenom prístupe k duálnemu zobrazovaniu upravia tieto inštitúcie vo svojich obchodných podmienkach a informujú o všetkých zmenách klientov vhodnou formou, napr. poučením na zadných stranách výpisov, informačnými letákmi a pod.

Existuje možnosť prijať odporúčanie na úrovni asociácií finančných inštitúcií o duálnom zobrazovaní nad rámec zákonných povinností alebo na harmonizáciu postupov.

Podrobné pravidlá pre duálne zobrazovanie cien a finančných hodnôt vo finančnom sektore sú zverejnené na stránke NBS (<http://www.nbs.sk/EURINT/EURO/PRACVYB/DUALZOB.HTM>).

2.1.13 Novela zákona o NBS

Novelizovať zákon o NBS je nevyhnutné pre splnenie inštitucionálnych podmienok vstupu Slovenska do eurozóny. Súlad zákona o NBS so Zmluvou o založení Európskeho spoločenstva a Štatútom ECB bude hodnotený v Konvergenčnej správe rovnako ako splnenie maastrichtských kritérií. Bez pozitívneho hodnotenia právneho rámca pripojenia Slovenska k eurozóne, ktorého hlavnú časť tvorí zákon o NBS, nebudú ECB a Európska komisia odporúčať zrušiť výnimku (derogáciu) pre Slovensko.

Okrem toho, že novela zákona o NBS je nevyhnutná pre priaznivé konvergenčné správy, je takisto nutná aj pre zabezpečenie hladkého prechodu menovej politiky na ECB a prenos ďalších kompetencií.

Novela zákona o NBS bude musieť ošetriť hlavne integráciu NBS do ECB:

- podriadenie sa právnym aktom ECB,
- preniesť výkon menovej politiky na ECB v súlade so Štatútom ECB (§2, 4, 6 a 18 zákona),
- zmena výkonu devízových operácií a devízovej politiky, resp. správy devízových rezerv (§28),
- právo vydávať bankovky a mince (§2, 6 a 15 až 17h zákona),
- definícia menovej jednotky (euro),
- funkcie, operácie a nástroje Európskeho systému centrálnych bánk (§18, 20, 21, 23, 24 a 27).

Tiež bude potrebné zmeniť menovanie audítora NBS (v súčasnosti ho menuje Najvyšší kontrolný úrad) tak, aby ho menovala Rada EÚ na návrh Rady guvernérov ECB.

Novela zákona o NBS musí byť platná najneskôr v čase hodnotenia konvergencie, teda na jar 2008. Účinnosť častí, ktoré prenášajú kompetencie na ECB, bude podmienená nadobudnutím účinnosti zrušenia výnimky (derogácie) a vstupom Slovenska do eurozóny.

Zmeny ďalších zákonov budú pripravené v súlade s plánom určeným v kapitole 6.2.

2.2 Zoznam úloh

Úlohy pre banky sa v primeranom rozsahu dotýkajú aj Štátnej pokladnice

Úloha	Zodpovednosť	Väzba na iné úlohy	Časová náročnosť	Termín splnenia	Termín začiatku	Kontrolné termíny	Náklady
2.1.1 Zmeny v tuzemskom medzibankovom platobnom systéme SIPS							
1. Aktualizácia	NBS + účastníci (testovanie)	Zákony o platobnom styku, o NBS, o bankách	26 mesiacov	august 2008	jún 2006	september 2007 júl 2008	Znášajú NBS a účastníci SIPS
2. Aktualizácia zmluvy o platobnom systéme SIPS	NBS		7 mesiacov	august 2008	január 2008	marec 2008 júl 2008	Prevádzkové náklady NBS a účastníkov SIPS
3. Ultimatum roka 2008	banky			10.12.2008			Prevádzkové náklady bánk
4. Novela zákona o platobnom styku	NBS			jún 2008	január 2007	december 2007	Znáša NBS
2.1.2. Napojenie sa na európsky platobný systém TARGET2	NBS		26 mesiacov	august 2008	jún 2006	december 2006 jún 2007 január 2008 júl 2008	NBS a bankový sektor
2.1.3 Konverzia klientskych účtov a úverových produktov, akreditívov, záruk a šekov v bankách							
1. Konverzia účtov a úverových produktov	banky	Legislatívne zmeny, úpravy bankových informačných systémov	26 mesiacov	31.12.2008			Znášajú banky
2. Číslo účtov po konverzii	banky			31.12.2008			Znášajú banky
2.1.4 Zmeny platobných kariet	banky, autorizačné a spracovateľské centrá, NBS, ZBK	bod 2.1.1	2 roky banky 2 roky autorizačné centrum 1 rok organizačné dohody so servisnými spoločnosťami	1.1.2009	január 2007	január 2008 jún 2008 september 2008	Znášajú banky a NBS
2.1.5 Konverzia menovitých hodnôt cenných papierov a základných imaní	MF – zákony finančného trhu		Doba na uskutočnenie legislatívneho procesu	september 2008			Prevádzkové náklady MF a MS

Úloha	Zodpovednosť	Väzba na iné úlohy	Časová náročnosť	Termín splnenia	Termín začiatku	Kontrolné termíny	Náklady
2.1.6 Precenenie cenných papierov a duálne výpisy	NBS – usmernenie			koniec 2007 – NBS a začiatok 2009 – finančné inštitúcie			Prevádzkové náklady NBS
2.1.7 Zaokrúhľovanie hodnoty dôchodkových jednotiek a podielov v kolektívnom investovaní	MPSVaR – novela zákona o starobnom dôchodkovom poistení MF – novela zákona o kolektívnom investovaní		Doba na uskutočnenie legislatívneho procesu	koniec 2007			Prevádzkové náklady MPSVaR a MF
2.1.8 Vykazovanie historickej výkonnosti v kolektívnom investovaní	NBS – metodické usmernenie			september 2008			Prevádzkové náklady NBS
2.1.9 Obchodovanie s cennými papiermi	Burza cenných papierov – obchodovací systém CDCP – systém zúčtovania a vyrovnania	bod 5.1.6 Prepočítavanie základných imaní a podielov na majetku		test – september 2008 ostrá prevádzka – január 2009			Znáša CDCP a burza cenných papierov
2.1.10 Prepočítanie a nahradenie trhových indexov	NBS a SBA	zmluvná kontinuita a zmluvy s pevnými úrokovými sadzbami	18 mesiacov	september 2008	marec 2007	jún 2007 september 2007 marec 2008 september 2008	Prevádzkové náklady NBS a SBA
2.1.11 Elektronické bankovníctvo	banky	body 0 a 2.1.3	2 roky	september 2008	jún 2006	január 2007 jún 2008	Znášajú banky
2.1.12 Duálne zobrazovanie cien a finančných hodnôt	banky	zákon o zavedení eura, stanovenie obdobia duálneho zobrazovania cien	6 mesiacov	júl 2008 a 1.1.2009	január 2008	marec 2008 jún 2008 resp. december 2008 marec 2009	Znášajú banky
2.1.13 Novela zákona o NBS	NBS a MF			platnosť najneskôr 1.1.2008	júl 2005	prvý pracovný návrh apríl 2006	Prevádzkové náklady NBS a MF

3 Zavedenie eura vo verejnej správe a samospráve

3.1 Opis najdôležitejších úloh

3.1.1 Konverzia finančných informačných systémov

Ide predovšetkým o identifikáciu potreby technickej konverzie finančných informačných systémov v subjektoch verejnej správy za všetky oblasti verejnej správy definované zákonom o rozpočtových pravidlách verejnej správy a to konkrétne:

1. ústredná správa,
2. územná samospráva,
3. fondy sociálneho a zdravotného poistenia.

Jednotlivé inštitúcie musia zabezpečiť prechod svojich účtovných a iných finančných systémov na podmienky ich fungovania v eure. Ministerstvo financií ako orgán, ktorý zabezpečuje tvorbu a uskutočňovanie rozpočtovej politiky, v spolupráci s firmou PoSam zabezpečí konverziu Rozpočtového informačného systému (RIS) a informačného systému Štátnej pokladnice priebežne počas prípravy rozpočtu verejnej správy na roky 2008 až 2010. Osobitnú pozornosť je nutné venovať fungovaniu systému Štátnej pokladnice v procese realizácie rozpočtu v eurách a Agentúre pre riadenie dlhu a likvidity. Ministerstvo financií SR zverejní popis rozhrania pre import a export súborov informačného systému Štátnej pokladnice v dostatočnom časovom predstihu, najlepšie v čase zverejnenia konverzného kurzu.

3.1.2 Účtovníctvo, výkazníctvo, dane, mzdy

Pre potreby účtovníctva bude plne postačovať, keď sa údaje vykázané v účtovnej závierke prepočítajú ku koncu účtovného obdobia konverzným kurzom. Nakoľko sa účtovné výkazy vypracúvajú na dve porovnateľné obdobia, plánuje sa, že účtovné jednotky budú mať povinnosť vykázať účtovnú závierku za rok 2008 aj v eurách.

V roku 2008 sa bude viesť účtovníctvo v slovenských korunách, takisto nezdaniteľné časti základu dane, daňové bonusy a pod. budú stanovené v slovenských korunách. Preto sa daňové priznania k dani z príjmu za rok 2008, ktoré sa budú podávať v roku 2009, budú vykazovať v slovenských korunách. Výsledný nedoplatok/preplatok sa prepočíta na eurá konverzným kurzom a daňovník/daňový úrad ho bude povinný uhradiť v eurách.

V oblasti odmeňovania zamestnancov vo verejnej správe zabezpečí ministerstvo financií realizáciu prepočtu tarifných platov a miezd konverzným kurzom v rámci rozpočtového procesu.

V zmysle zásady nepoškodiť občana sa bude postupovať aj v oblasti daní, poplatkov, dávok, dôchodkov a ďalších platieb vo vzťahu občan – štát. V prípadoch, ak je beneficiantom

týchto platieb občan, použije sa zaokrúhľovanie na 10 eurocentov smerom nahor. Pri platbe, ktorej beneficiantom je štát, sa naopak suma zaokrúhli na 10 eurocentov nadol.⁷

3.1.3 Legislatívna stránka zavedenia eura vo verejnej správe

Z inštitucionálneho obsadenia subjektov verejnej správy je zrejmé, že sa jedná o oblasť s veľmi širokým záberom. Zavedenie eura ako zákonného platidla zasahuje do pôsobenia veľmi rozsiahleho súboru inštitúcií, úradov. Tieto vykonávajú svoje činnosti na základe legislatívnych predpisov, ktoré bude nutné pripraviť a nastaviť na používanie eura. V procese adoptovania právnych predpisov zohrávajú kľúčovú úlohu príslušné rezorty a je v ich kompetencii na základe všeobecných pokynov podľa kapitoly 6 pripraviť adekvátne podmienky pre prijatie eura.

Legislatívne zmeny sa z pohľadu verejnej správy budú týkať najmä sociálnej oblasti a rozpočtu verejnej správy

3.2 Zoznam úloh

Na základe vyššie uvedených zásad a odporúčaní je potrebné aby jednotlivé subjekty verejnej správy vykonali konkrétne kroky na zabezpečenie podmienok pre prijatie eura vo verejnej správe. V členení podľa zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy a na základe zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov vykonávajú jednotlivé subjekty verejnej správy nasledovné kroky:

3.2.1 Ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy

V oblasti legislatívy

- v termíne do 15. novembra 2005 vykonali revíziu existujúcich právnych predpisov vo svojej pôsobnosti s cieľom identifikácie tých, ktoré je potrebné pre prijatie eura v SR novelizovať v rámci II. skupiny legislatívnych opatrení, a ktorej výsledky boli schválené vládou SR materiálom Harmonogram legislatívnych krokov zavedenia eura v SR (kapitola 6),
- poskytnú MF SR, MS SR, NBS a MH SR plnú súčinnosť tak, aby mohol byť „generálny zákon“, ktorého účinnosť bude od 1. januára 2008 predložený vláde Slovenskej republiky a Legislatívnej rade vlády Slovenskej republiky najneskôr do 30. júna 2007,
- zabezpečia vo svojej pôsobnosti konverziu tlačív, formulárov a cenín v termíne do decembra 2008
- predložia v súlade so svojím harmonogramom návrhy zákonov v rámci II. skupiny vláde Slovenskej republiky a Legislatívnej rade vlády Slovenskej republiky najneskôr do 30. júna 2008,
- na základe vypracovaného harmonogramu zabezpečia v súlade so stanovenými postupmi z kapitoly 6 novelizáciu potrebných právnych predpisov tak, aby právny systém v SR bol pripravený na zavedenie eura ako zákonného platidla od 1. januára 2009.

V oblasti informačných systémov

- vykonali v termíne do 15. novembra 2005 revíziu existujúcich finančných informačných systémov vo svojej pôsobnosti, ktoré je potrebné pre prijatie eura prispôbiť,

⁷ Tento postup nebude platiť v prípadoch, pri platbách a pohľadávkach v prospech štátu, ktoré vznikajú z titulu porušenia všeobecne platných právnych predpisov (pokuty, penále, a iné platby sankčného charakteru). V týchto prípadoch sa bude postupovať podľa štandardných pravidiel zaokrúhľovania (časť I. materiálu, bod B.1 Základné zásady).

- po vykonanej revízii vypracovali plán konverzie a úpravy finančných informačných systémov, ktorý obsahuje potrebné kroky na zabezpečenie konverzie finančných údajov obsiahnutých v informačných systémoch a prípadné samotné prispôsobenie fungovania informačných systémov,
- na základe plánu konverzie a úpravy finančných informačných systémov v termíne do 31. decembra 2007 v súlade s odporúčaniami podľa kapitoly 8 vykonajú samotnú konverziu finančných informačných systémov,
- fáza testovania potrvá do 31. decembra 2007. Počas tejto fázy sa informačné systémy doladia a odstraňujú sa nedostatky zistené počas testovacej prevádzky,
- spustenie informačných systémov, ktoré budú pripravené na podmienky eura ako zákonného platidla od 1. januára 2009.

Ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy, ktoré sú akcionárom alebo zakladateľom právnických osôb, v rámci svojej pôsobnosti dohliadnu na to, aby tieto spoločnosti boli pripravené na nové podmienky vyplývajúce zo zavedenia eura.

3.2.2 Subjekty územnej samosprávy

V oblasti legislatívy

- vykonali v termíne do 15. novembra 2005 revíziu existujúcich právnych predpisov a interných predpisov vo svojej pôsobnosti s cieľom identifikácie tých, ktoré je potrebné pre prejaté eura v SR novelizovať,
- na základe vykonanej revízie zabezpečia novelizáciu potrebných právnych predpisov v súlade s harmonogramami, ktoré vypracujú ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy, tak aby boli účinné ku dňu zavedenia eura t. j. 1. januára 2009.

V oblasti informačných systémov

- vykonali v termíne do 15. novembra 2005 revíziu existujúcich finančných informačných systémov vo svojej pôsobnosti, ktoré je potrebné pre prijatie eura prispôbiť,
- po vykonanej revízii vypracovali plán konverzie a úpravy finančných informačných systémov, ktorý obsahuje potrebné kroky na zabezpečenie konverzie finančných údajov obsiahnutých v informačných systémoch a prípadné samotné prispôsobenie fungovania informačných systémov,
- na základe plánu konverzie a úpravy finančných informačných systémov v termíne do 31. decembra 2007 v súlade s odporúčaniami z kapitoly 8 vykonajú samotnú konverziu finančných informačných systémov,
- fáza testovania potrvá do 31. decembra 2007. Počas tejto fázy sa informačné systémy doladia a odstraňujú sa nedostatky zistené počas testovacej prevádzky,
- spustenie informačných systémov, ktoré budú pripravené na podmienky eura ako zákonného platidla od 1. januára 2009.

3.2.3 Sociálna poisťovňa a zdravotné poisťovne

- vykonali v termíne do 15. novembra 2005 revíziu existujúcich finančných informačných systémov vo svojej pôsobnosti, ktoré je potrebné pre zavedenie eura prispôbiť,
- po vykonanej revízii vypracovali plán konverzie a úpravy finančných informačných systémov, ktorý obsahuje potrebné kroky na zabezpečenie konverzie finančných údajov obsiahnutých v informačných systémoch a prípadné samotné prispôsobenie fungovania informačných systémov,
- na základe plánu konverzie a úpravy finančných informačných systémov v termíne do 31. decembra 2007 v súlade s odporúčaniami z kapitoly 8 vykonajú samotnú konverziu finančných informačných systémov,
- fáza testovania potrvá do 31. decembra 2007. Počas tejto fázy sa informačné systémy doladia a odstraňujú sa nedostatky zistené počas testovacej prevádzky,
- spustenie informačných systémov, ktoré budú pripravené na podmienky eura ako zákonného platidla od 1. januára 2009.

3.2.4 Všetky subjekty verejnej správy

- vo svojej pôsobnosti zabezpečia konverziu tlačív, formulárov, cenín:
- požívaných všetkými úradmi a inštitúciami vo verejnej správe (daňové úrady, colné úrady, tlačivá zastupiteľstiev miestnych samospráv atď.). Za oblasti verejnej správy definované zákonom o rozpočtových pravidlách verejnej správy č. 523/2004 Z. z.:
 1. ústredná správa – gestor MF SR + príslušný rezort
 2. územná samospráva – MV SR
 3. Sociálna poisťovňa a zdravotné poisťovne – príslušná inštitúcia
 4. podniky s majetkovou účasťou štátu – gestor MH SR + príslušný rezort
- akýchkoľvek ďalších tlačív, v ktorých sa uvádzajú finančné hodnoty, inštrumentov používaných v poštovom platobnom styku (príslušný rezort) zabezpečiť stiahnutie už vydaných tlačív, formulárov a najmä cenín z obehu.

Jednotlivé subjekty sektora verejnej správy zabezpečia krytie výdavkov spojených so zavedením eura v rámci limitov výdavkov svojho rozpočtu na príslušný rozpočtový rok. V roku 2008 budú výdavky na zavedenie eura kryté v rámci limitov výdavkov schválených rozpočtom verejnej správy na roky 2006 až 2008.

4 Ochrana spotrebiteľov pri zavedení eura a dopad na občanov

4.1 Opis najdôležitejších úloh

4.1.1 Ochrana spotrebiteľa pred neodôvodnenými cenovými dôsledkami novej konverzie vrátane pravidiel konverzie cien na eurá a duálneho zobrazovania cien

S cieľom uľahčiť a zjednodušiť občanom prechod na euro, ako aj chrániť spotrebiteľov pred neodôvodnenými cenovými dôsledkami konverzie cien na eurá, vypracovalo Ministerstvo hospodárstva SR „Konceptiu ochrany spotrebiteľa v procese zavedenia eura v SR“. Táto vychádza zo základných zásad zavedenia eura v SR a formuluje nástroje riešenia na ochranu občanov pri zavádzaní eura vrátane návrhov na legislatívnu úpravu.

Pri spracovaní koncepcie sa využili praktické skúsenosti z iných členských krajín a na jej vypracovaní sa podieľali i spotrebiteľské združenia, aby zohľadňovala požiadavky a podnety spotrebiteľskej verejnosti. V súlade so scenárom súčasného zavedenia eura v hotovostnom i bezhotovostnom styku, bez prechodného obdobia, je nevyhnutné stanoviť v procese konverzie jednoznačné pravidlá na zabezpečenie dostatočnej ochrany spotrebiteľa. Cez legislatívny rámec pravidiel sa upevní najmä dôvera a istota u občanov. Mimoriadne citlivou je aj príprava občanov na túto závažnú udalosť.

4.1.2 Duálne zobrazovanie cien

Duálne zobrazovanie cien znamená vyjadrenie peňažných hodnôt v korunách aj v eure, alebo vykazovanie peňažných čiastok paralelne v oboch menách. Duálne zobrazovanie cien patrí k pilierom, na ktorých môžeme budovať istotu u občanov. Pre obchodníkov (v sektore maloobchodu a veľkoobchodu) a poskytovateľov služieb bude duálne zobrazovanie cien znamenať dobrú prípravu na novú menu a súčasne občanom uľahčí prispôbenie sa novej situácii. Praktické aspekty duálneho zobrazovania cien budú občanom vysvetľované v rámci informačnej kampane. Pre riadne zavedenie systému do praxe sa zákonom upraví nasledovné:

- **povinnosť duálne zobrazovať ceny a trvanie tejto povinnosti**

Duálne zobrazovanie cien sa povinne zavedie najneskôr 1 mesiac po určení konverzného kurzu. Táto povinnosť bude pretrvávajúť do 12 mesiacov po zavedení eura.⁸ Duálne zobrazovanie cien sa bude vyžadovať všade tam, kde sa občanovi uvádza peňažná čiastka, cena alebo hodnota v domácej mene. Bude sa týkať všetkých konečných cien tovarov a služieb, hodnoty peňažných čiastok na účtoch, faktúr, bankových služieb, rozpočtových nákladov, spotrebiteľských úverov, rôznych platieb, výplat, sociálnych dávok, výpisov z účtov občanov a pod. Rovnako sa bude týkať aj všetkých prípadov, kde je vystavený

⁸ Po ukončení povinného duálneho zobrazovania cien sa podnikateľom odporučí dobrovoľne pokračovať v tomto systéme ešte ďalších 6 mesiacov.

tovar, cenových ponúk, katalógov, reklamy, ponúkaných služieb a pod. Povinnosť duálne zobrazovať ceny budú mať tak právnické ako i fyzické osoby.

S duálnym zobrazovaním cien úzko súvisí duálne označovanie, ktoré predstavuje poskytovanie informácie občanovi, pričom spôsob duálneho zobrazovania cien v jednotlivých konkrétnych prípadoch bude rozdielny v závislosti od druhu tovaru alebo poskytovanej služby. Pri duálnom zobrazovaní cien označovaní bude údaj v eure do 1. 1. 2009 len informatívny. Táto požiadavka vyplýva z nevyhnutnosti pripraviť občanov – spotrebiteľov na postupnú preorientáciu „myslenia v eurách“. Po zavedení eura bude označenie v slovenských korunách iba informačný údaj. Dôvodom je rýchlejšia a efektívnejšia kontrola možného neopodstatneného zvyšovania cien. Povinné duálne zobrazovanie cien pre všetky prípady uplatňovania sa bude uskutočňovať v jednotnom termíne začiatku a ukončenia.

- **spôsob duálneho zobrazovania cien**

Spôsob duálneho zobrazovania cien v jednotlivých prípadoch bude volený tak, aby sa z duálne uvádzaných údajov dalo jednoducho rozlíšiť, ktorý údaj je len informatívny a v ktorej mene sa očakáva platba. Cieľom je poskytnúť občanovi informácie prehľadne, aby pre množstvo poskytovaných údajov nedošlo k zmäteniu občanov, resp. k dezinformácii o cene alebo platbe, ale tiež aj preto, aby sa občan ľahšie vizuálne orientoval v informáciách. (Napr. cenovky na pultoch budú uvádzať obe meny. Pred zavedením eura bude výraznejšie uvedená konečná cena v korunách a popri nej ako informačná konečná cena v eurách. Po zavedení eura to bude naopak.)

Dôležité je, aby požiadavka duálneho zobrazovania cien nevyvolala značné náklady v podnikateľskej sfére a aby splnila očakávania smerom k občanom. Je preto potrebné zabezpečiť návrhy na zjednodušené spoločné formáty, vzory a usmernenie jednotlivých subjektov pre uvádzanie duálnych cenových údajov. V zákone budú všetky spôsoby duálneho zobrazovania cien explicitne uvedené, vrátane tých, ktoré budú podliehať osobitným pravidlám.

- **osobitné pravidlá v duálnom zobrazovaní cien pre sektorovo a profesijne špecifické zvláštnosti**

Vzhľadom na rôznorodosť ekonomických aktivít a tiež vychádzajúc z praktických možností pre duálne zobrazovanie cien sa v niektorých prípadoch uplatnia osobitné pravidlá. Ide najmä o predaje niektorých druhov tovarov (knihy), predaje vo forme obsluhy (čerpacie stanice pohonných hmôt) alebo niektoré služby (taxislužba, služby v cestovnom ruchu a v pohostinstve a pod.), profesionálne služby (platby u lekára, notára a pod.), poštové známky, kolky, predaje katalógovým systémom, predajné automaty, výčapy, elektronické registračné pokladnice, výpisy z účtov, doklady v platobnom styku, cestovné lístky, poplatky a pod. Tieto prípady budú v zákone konkretizované vrátane určenia spôsobu pre duálne zobrazovanie cien (napr. že musia mať povinne na zreteľne viditeľných miestach pre zákazníkov informáciu o prevode meny, alebo vyvesené prevodové tabuľky s duálnymi cenami – napr. cena benzínu za liter v eure alebo pri registračných pokladniciach jasne uvedený prevod jednej meny na druhú – alebo priamo na dokladoch uvedený údaj o prevode). Elektronické registračné pokladnice budú povinne uvádzať duálne ocenenie pri výslednej sume, avšak predajcovia môžu na dobrovoľnej báze duálne uvádzať aj jednotlivé položky.

- **prepočet cien**

V zákone sa zabezpečí, aby pri prepočte jednotlivých cenových údajov podľa konverzného kurzu a následne pri zaokrúhľovaní na najbližší cent, v súlade s usmernením, bola podnikateľom daná možnosť na dobrovoľnej báze zaokrúhľovať údaje v prospech občana.

- **monitoring vývoja cien a kontrolná činnosť**

Monitoring vývoja cien a kontrolná činnosť majú za cieľ zamedziť najmä v začiatkoch uplatňovania eura, aby sa z dôvodu zmeny meny zvyšovali ceny tovarov a služieb. K monitoringu vývoja cien je žiaduce stanoviť v zákone kompetencie pre vykonávanie monitoringu, preverovanie skladby ceny u podnikateľských subjektov, na základe

návrhov spotrebiteľov či z dôvodu prechodu meny nie je cena zvýšená a či je zachovaná spravodlivá hospodárska súťaž, ako aj určiť kompetencie pre rýchlu nápravu vrátane možnosti sankcií a prijatia opatrení. Cieľom je zabezpečiť počas duálneho zobrazovania cien zjednanie nápravy, ak sa zistený stav nedá odstrániť trhovými opatreniami (napr. zavedenie hospodársky vyhovujúcej ceny). K zabezpečeniu monitoringu a kontroly budú v zákone stanovené povinnosti pre podnikateľov a profesijné organizácie poskytovať relevantné informácie.

Požiadavky na ochranu spotrebiteľov budú súčasťou generálneho zákona. Zákon bude účinný najneskôr od 1. 1. 2008, aby mala podnikateľská sféra dostatok času na prípravu.

Kontrolné povinnosti ako aj sankčné postihy a monitoring zameraný na vývoj cien v súvislosti so zavedením eura ošetrí rovnako zmienený zákon, takže nebude potrebné novelizovať ďalšie zákony (napr. zákon č. 128/2002 Z. z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa). Prijatie jedného súhrnného generálneho zákona umožní, efektívne riešenie tak pre spotrebiteľov ako aj podnikateľov.

V nadväznosti na kompetencie dané v uvedenom zákone spracuje príslušný orgán dozoru metodické pokyny pre výkon kontroly a zabezpečí školenia svojich regionálnych inšpektorov.

V období od 1. 10. 2007 do 31. 3. 2008 bude Ministerstvo hospodárstva SR v spolupráci s Ministerstvom vnútra SR a Ministerstvom financií SR organizovať školenia o duálnom zobrazovaní cien a o podmienkach zavádzania eura z pohľadu ochrany spotrebiteľa pre miestnu samosprávu. Cieľom je zabezpečiť účinnú kontrolu pri predaji na trhoviskách a pri poskytovaní miestnych služieb. Ministerstvo hospodárstva SR zorganizuje i školenia pre združenia spotrebiteľov a v spolupráci s Ministerstvom spravodlivosti SR i školenia pre mediátorov.

• **duálny obeh**

Po zavedení eura k 1. 1. 2009 zostane v krátkom období duálneho obehu možnosť platiť v obchodoch korunovými bankovkami a mincami. Obchodníci a poskytovatelia služieb budú povinní v tomto období prijímať platby v oboch menách, avšak slovenská koruna sa bude sťahovať a vydávanie bude už len v eurách. Bude preto potrebné vydať usmernenie pre toto obdobie, aby sa z obchodov nestali zmenárne.

4.1.3 Faktúry a účty

Vyššie uvedeným spôsobom sa ošetrí duálne menové označovanie, týkajúce sa aj faktúr a účtov pre spotrebiteľov (napr. za energie, vodu, plyn, nájomné a pod.) a príjmovej časti rovnako ako aj spotrebiteľských úverov. Zabezpečeným jednotným systémom občan dostane informácie v duálnom režime tak o výdavkoch, ako aj o príjmoch a to v rovnakom termíne začiatku a konca poskytovania duálnych informácií. Dôležitým bude v kontexte na uvedené upriamiť informačnú kampaň tak, aby sa nesústredila len na výdavkovú oblasť, ale aj na príjmovú, z dôvodu preorientácie myslenia v eurách tak v príjmovej ako vo výdavkovej časti. Preto sú rovnaké požiadavky na duálne zobrazovanie cien kladené aj v príjmovej časti občanov (ako sú výplatné pásky zamestnancov, výplaty dôchodkov, sociálne dávky, bankové výpisy a pod.).

4.1.4 Riešenie sporov

Po schválení Národného plánu vládou SR bol zriadený Pracovný výbor pre nefinančný sektor a na ochranu spotrebiteľa pod vedením MH SR. Výbor na základe výsledkov kontrolných orgánov, monitoringu vývoja cien ako aj sťažností a podnetov občanov bude dozerať na ochranu spotrebiteľa z hľadiska dodržiavania zákona o niektorých opatreniach súvisiacich so zavedením eura v Slovenskej republike a o zmene a doplnení niektorých

zákonov. Bude tiež pripravovať pre ministra a Národný koordinačný výbor návrhy potrebných realizačných opatrení pre dosiahnutie cieľov zákona, stabilného cenového vývoja a vypracuje odporúčania s cieľom odstránenia nedorozumení, na ktoré poukážu sťažnosti občanov. Tento výbor si na plnenie úloh bude môcť prizývať kompetentných zástupcov ako aj znalcov. Výbor nebude prešetrovať spory spojené so zavádzaním eura. Na samostatne zriadenom pracovisku budú prijímané a administrované sťažnosti občanov a poskytované poradenské služby a informácie občanom z pohľadu ochrany spotrebiteľa. Poskytovanie informácií bude bezplatné. Bude sa postupovať v súlade s kompetenciami danými k problematike v generálnom zákone.

Jednotlivé spory pri zavádzaní eura bude môcť občan riešiť mimosúdnou cestou v súlade s platnou legislatívou predovšetkým v zmysle zákona č. 420/2004 Z. z. o mediáciách a zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní. Bez ohľadu na toto má možnosť riešiť spor aj súdnou cestou. Spotrebiteľské združenia v zmysle zákona č. 634/1992 Z. z. o ochrane spotrebiteľa môžu sprostredkovať riešenie sporu pri reklamáciách.

4.1.5 Kontrola

Zákonom sa upravia kontrolné povinnosti jednotlivých orgánov dozoru vykonávať dohľad nad dodržiavaním duálneho zobrazovania cien, informačných povinností a požiadaviek na zavedenie eura, vrátane pokút a sankcií. V cenovej oblasti bude zákonom ošetrovaná aj kontrola a monitoring cenového vývoja, zverejňovanie cenovej hladiny v období od začiatku roku 2008 až do ukončenia povinného duálneho zobrazovania cien. Podľa technických možností bude zabezpečený monitoring cenového vývoja s využitím zúženého spotrebného koša (najčastejšie spotrebiteľské nákupy), v spolupráci so Štatistickým úradom SR (ŠÚ SR) a s NBS a pravidelné publikovanie výsledkov kontroly. Podrobnosti budú stanovené v predmetnom zákone. Do procesu monitorovania úrovne cien a cenového vývoja budú na dobrovoľnej báze zainteresované aj občianske a spotrebiteľské združenia.

Orgány dozoru poverené výkonom kontroly spracujú minimálne 6 mesiacov pred zavedením eura metodické príručky pre svojich inšpektorov a plány kontrol. Pre spracovanie príručiek a plánov kontrol musia byť zodpovední pracovníci (metodici) jednotlivých kontrolných orgánov zaškolení tvorcami zákona minimálne 9 mesiacov pred zavedením eura. Kontrolné orgány vymedzené generálnym zákonom zriadia tesne pred začiatkom povinného duálneho zobrazovania cien telefónnu linku a elektronickú adresu, na ktorú budú môcť občania oznamovať všetky prípady porušenia svojich práv pri zavádzaní eura. Kontrolné orgány na svojej webovej stránke uvedú telefónne čísla a elektronickú adresu ostatných kontrolných orgánov tak, aby spotrebiteľ vedel, na ktorý orgán sa so svojím podaním má obrátiť. O výsledkoch kontroly dotknuté kontrolné orgány v druhom polroku 2009 predložia správy Pracovnému výboru pre nefinančné organizácie a ochranu spotrebiteľa. Spoločnú správu vláde SR predloží MH SR, gestorom za spracovanie správy bude pracovný výbor. Po prerokovaní vo vláde budú informácie sprístupnené verejnosti jednak na webovej stránke i v masovokomunikačných prostriedkoch. V období povinného duálneho zobrazovania cien budú priebežne upovedomovaní o výsledkoch kontrol i všetci zainteresovaní, čo by ich malo nabádať k dodržiavaniu požiadaviek daných zákonom, aby neutrpeli ujmu negatívnou reklamou po zverejnení výsledkov.

4.2 Postup pri ochrane spotrebiteľov a občanov pri zavedení eura

1. Poskytnutie relevantných informácií spotrebiteľom

• rok 2008:

zabezpečenie informačných vývesiek v obchodoch, trhových miestach, u poskytovateľov služieb, poštách, bankách, informačných miestach miestnej samosprávy, ambulanciách lekárov, lekárňach.

- **rok 2007 – 2008:**

priebežné školenia a poskytovanie aktuálnych informácií pre združenia spotrebiteľov, miestnu samosprávu o požiadavkách duálneho zobrazovania cien a podmienkach zavádzania eura (predaj na trhoviskách a miestne služby).

- **do 31. 12. 2008:**

školenia pre kontrolórov, poskytovateľov informácií pre riešenie sporov týkajúcich sa ochrany práv spotrebiteľov pri zavádzaní eura mimosúdnou cestou.

- **rok 2008 – 2009:**

zverejňovanie výsledkov kontrol dodržiavania pravidiel pre zavedenie eura, cenový monitoring – výsledky sledovania cien pravidelne uverejňované v tlači a na internetových stránkach.

2. Ochrana ekonomických záujmov spotrebiteľov pri zavádzaní eura

Z hľadiska ochrany ekonomických záujmov spotrebiteľov je potrebné zamerať sa na:

- obchodné služby a všetky formy predaja,
- finančné služby,
- iné služby (telekomunikácie, internet, predaj na diaľku, osobné a remeselné služby...),
- mzdy, dôchodky, sociálne dávky,
- služby vo verejnom záujme (doprava, teplo, energia, voda, kanalizácia),
- lieky, zdravotná starostlivosť,
- plnenie zásad prepočtu pre duálne zobrazovanie cien a zaokrúhľovanie prepočtu.

3. Kontrola dodržiavania požiadaviek ochrany spotrebiteľa pri zavádzaní eura

- Pracovný výbor pre nefinančný sektor a ochranu spotrebiteľa bude dohliadať nad plnením požiadaviek ochrany spotrebiteľa a navrhopvať potrebné opatrenia na riešenie.
- Kontrolná činnosť bude realizovaná v súlade s kompetenciami, ktoré upraví generálny zákon (kontrolné povinnosti jednotlivých orgánov dozoru vykonávať dohľad nad dodržiavaním označenia, informačných povinností, duálneho zobrazovania cien a požiadaviek na zavedenie eura, vrátane pokút a sankcií).
- Zriadia sa e-mailové adresy a telefonické linky na kontrolných orgánoch pre hlásenia spotrebiteľov o porušovaní ich práv.
- Správa o výsledku kontrol a prijatých opatreniach bude predložená vláde SR.

4. Riešenie sporov

- Mimosúdnym vyrovnaním.
- Mediátori v zmysle zákona č. 420/2004 Z. z. o mediáciách osobami vyškolenými na túto činnosť.
- Súdnou cestou.
- Spotrebiteľské združenia v zmysle zákona č. 634/1992 Z. z. o ochrane spotrebiteľa môžu sprostredkovať riešenie sporov.

4.3 Zoznam úloh

Úloha	Zodpovednosť	Časová náročnosť	Termín splnenia	Termín začiatku
4.1.1 Ochrana spotrebiteľa pred neodôvodnenými cenovými dôsledkami menovej konverzie vrátane pravidiel konverzie cien na eurá a duálneho zobrazovania cien				
1. Vypracovanie koncepcie	MH SR	18 mesiacov	december 2006 (1. prac. variant)	júl 2005
2. Vypracovanie návrhu zákona o niektorých opatreniach súvisiacich so zavedením eura v Slovenskej republike a o zmene a doplnení niektorých zákonov	MF SR a NBS v spolupráci s MH SR		december 2007	júl 2005
Zdroje informácií				
1. Zabezpečenie informačných vývesiek o požiadavkách na duálne zobrazovanie cien	MH SR, asociácie a združenia	6 mesiacov	jún 2008	január 2008
2. Školenia združení spotrebiteľov, miestnej samosprávy a mediátorov	MH SR, profesionálne asociácie a združenia	6 mesiacov	december 2007	júl 2007
4.1.2 Duálne zobrazovanie cien				
1. Školenia personálu v obchodoch, službách na identifikáciu pravosti bankoviek a mincí	NBS a banky	6 mesiacov	december 2008	júl 2008
2. Zriadenie telefónnej linky a e-mailovej adresy na sťažnosti spotrebiteľov	kontrolné orgány, úrad vlády SR / MH SR	7 mesiace	júl 2008	január 2008
3. Kontrola dodržiavania podmienok duálneho zobrazovania cien	kontrolné orgány	18 mesiacov	december 2009	júl 2008
4.1.5 Kontrola				
1. Školenie pracovníkov kontrolných orgánov k zákonu o niektorých opatreniach súvisiacich so zavedením eura...	MH SR, MS SR, MV SR	3 mesiace	marec 2008	január 2008
2. Spracovanie metodických príručiek pre výkon kontroly a školenia inšpektorov	kontrolné organizácie uvedené v zákone	15 mesiacov	jún 2008	apríl 2007
3. Správy z kontroly dodržiavania podmienok duálneho zobrazovania cien	MH SR v spolupráci s kontrolnými orgánmi	24 mesiacov	august 2010	august 2008

5 Zavedenie eura v podnikateľskej sfére

5.1 Opis najdôležitejších úloh

5.1.1 Ceny tovaru a služieb a duálny obeh

V dôsledku zavedenia eura bude potrebné prepočítať z korún na eurá maloobchodné ceny všetkého tovaru a konečné ceny všetkých služieb na trhu Slovenskej republiky v termíne jeden mesiac po vyhlásení konverzného kurzu. Po zavedení eura bude nutné prepočítavať konečné ceny z eura na slovenské koruny po dobu povinného duálneho zobrazovania cien. Predajcovia a poskytovatelia služieb musia byť pripravení na povinné duálne zobrazovanie cien. Od 1. 1. 2009 musia byť pripravení v rámci duálneho obehu prijímať slovenské koruny a vydávať eurá.

Podnikateľským subjektom v obchode a službách sa odporúča postupne sa pripravovať na plnenie uvedených povinností. V rámci podpory prechodu na euro je vhodné zabezpečiť roz distribuovanie prepočítavacích kalkulačiek a poskytnúť odbornú pomoc pri zabezpečovaní úloh pre zavedenie eura vyplývajúcich zo zákona.

5.1.2 Duálne zobrazovanie cien

V časti 4.1.2 popísaný systém je relevantný z hľadiska podnikateľskej sféry ako aj ochrany spotrebiteľa.

Pre zabezpečenie systému bude žiaduce pripraviť v podnikateľskej sfére technické vybavenie na dané povinnosti. Tak napr. mnohé registračné pokladnice inštalované najmä v malých prevádzkach, sú technicky zastarané bude ich potrebné vymeniť. Bude potrebné zabezpečiť i softvérové vybavenie elektronických registračných pokladníc na prepočet cien a celkových súm a zaokrúhľovanie a na vystavenie dokladu pre spotrebiteľa. Pre duálne zobrazovanie cien bude potrebné pripraviť podmienky v jednotlivých prevádzkach.

Roz distribuovanie malých kalkulačiek prepočítavajúcich ceny, resp. hodnoty na eurá a z eur na koruny malým obchodníkom je jedna z možností ako podnikateľskej sfére uľahčiť zvládanie tohto procesu. Distribúcia kalkulačiek je možná napr. tým, že pri uskutočňovaní vzdelávacích aktivít sa takéto kalkulačky účastníkom školenia budú dávať zdarma, pričom finančné krytie na ich zakúpenie sa zabezpečí z rozpočtovej kapitoly príslušného rezortu.

5.1.3 Vzdelávacie aktivity

Úspešný prechod na euro bude závisieť od toho, ako podnikateľské subjekty v obchode a v službách ale i v rámci dodávateľsko-odberateľských vzťahov zvládnu úlohy spojené so zavedením eura, najmä konverziu maloobchodných cien, duálne zobrazovanie cien a infor-

mačnú stratégiu a cenovú stabilitu atď. K dôležitým faktorom úspechu patrí zainteresovanie zamestnancov na všetkých úrovniach riadenia v rámci podnikateľských aktivít.

Systém vzdelávania so zameraním sa na právny rámec prijatia eura bude prispievať k zvýšeniu angažovanosti v prospech novej meny. Doplnkovou formou vzdelávania bude priebežné poskytovanie aktuálnych informácií zo strany Ministerstva hospodárstva SR a prostredníctvom profesijných organizácií. V záujme predchádzať poškodzovaniu meny bude potrebné vyškoliť personál predajní, manipulujúci s platidlom, v oblasti identifikovania falošných eur.

5.1.4 Vymedziť rozsah a potreby technickej konverzie informačných systémov v sektore nefinančných organizácií

Integrovanou súčasťou riadenia podnikov sú informačné systémy, ktoré majú podpornú funkciu pre väčšinu procesov prebiehajúcich v podnikoch. V súvislosti so zavedením eura je potrebné identifikovať (otestovať), naplánovať a implementovať všetky zmeny informačných technológií podniku. Technická redenominácia slovenských korún na eurá sa dotkne:

- zhodnotenia použiteľnosti softvéru,
- preverenie kapacity hardvéru,
- prispôsobenie a nákup softvéru.

Vecne ide najmä o účtovné a analytické softvéry.

Uvedené zmeny musia zohľadniť požiadavky vyplývajúce zo zmien v procesoch finančného riadenia podnikov, odbytu, nákupu a práva. V platobnom styku sa zmeny týkajú účtovania faktúr, ako aj obehu hotovosti vo väzbe na elektronické registračné pokladnice, pričom rozsah zmien bude úmerný veľkosti, organizačnej štruktúry a existujúceho rozsahu podpory informačných technológií procesom firmy.

5.1.5 Pravidlá prepočítavania a zaokrúhľovania cien a položiek v účtovníctve

Účtovníctvo a účtovné závierky musia byť v korunách za rok 2008 a v eurách za rok 2009. Aby bolo možné porovnávať účtovné výkazy, účtovné závierky za rok 2008 sa musia prepočítať na eurá podľa oficiálneho konverzného kurzu. Túto povinnosť ustanoví generálny zákon. Pravidlá sú bližšie opísané v časti 3.1.2.

5.1.6 Prepočítavanie základných imaní a podielov na majetku

V súčasnosti je základné imanie veľkej väčšiny obchodných spoločností v SR denominované v korunách. Základné imanie ako aj jednotlivé podiely (akcie, obchodné podiely s. r. o., majetkové podiely družstiev) budú musieť byť prepočítané na eurá. V súlade s nadobudnutím účinnosti relevantných nariadení Rady EÚ na území Slovenskej republiky sa hodnoty základného imania a podielov budú pokladať za hodnoty v eurách.

Najvýznamnejší problém predstavuje prepočet v prípade majetkových cenných papierov, ak je samostatne stanovená hodnota jedného podielu (napr. akcia) i celková hodnota podielov (napr. základné imanie). V prípade samostatného prepočtu a zaokrúhľovania hodnoty základného imania a hodnôt jednotlivých podielov by sa tak mohla konvertovaná hodnota základného imania odlišovať od súčtu zaokrúhlených konvertovaných hodnôt jednotlivých podielov.⁹ Pri prepočte jednotlivých podielov je možné zaokrúhľovanie s vyššou

⁹ Tento problém je tým výraznejší, čím nižšia je menovitá hodnota jedného podielu (akcie). Napríklad akcie s menovitou hodnotou 1 Sk môžu byť po prepočte v závislosti od hodnoty konverzného kurzu zaokrúhlené na 2 alebo 3 centy, pričom chyba zaokrúhľovania môže byť až 25 % celkovej hodnoty.

presnosťou, až na 4 – 6 desatinných miest, aby prepočítaná hodnota základného imania bola rovná súčtu prepočítaných hodnôt jednotlivých podielov.

Ďalším problémom je úprava minimálnej výšky základného imania a hodnoty akcií a obchodných podielov v eure. Tieto hodnoty sú v súčasnosti „okružle“ čísla v korunách (napr. hodnota vkladu spoločníka s. r. o. musí byť deliteľná tisícom), čo však pri prepočítaní podľa konverzného kurzu už nebude platiť. Hraničné hodnoty v eurách budú stanovené nanovo, podobne ako už teraz Obchodný zákonník stanovuje minimálne základné imanie pre akciové spoločnosti vo výške 20 000 EUR, čo nie celkom presne zodpovedá miliónu korún pre spoločnosti so základným imaním stanoveným v korunách.

Pravidlá prepočtu základných imaní a podielov a postup pri ich prepočte a pri zmene zápisov v Obchodnom registri stanoví Ministerstvo spravodlivosti SR v spolupráci s vecne príslušnými ministerstvami do 31. 12. 2005, rešpektujúc zásadu kontinuity kontraktov.

Vplyv zavedenia eura na účtovníctvo a výkazníctvo podnikov

Bezproblémový prechod na jednotnú menu si vyžaduje, aby firmy odo dňa zavedenia eura boli schopné fungovať v eure pre interné a externé účely. Podnikoví manažéri musia prispôsobiť fungovanie svojich firiem zmeneným podmienkam, ktoré zavedenie eura vyvoláva.

Cieľom je minimalizovať riziko nepripravenosti podnikov na minimum, pretože nepripravené firmy po vstupe do eurozóny nebudú môcť zákonne obchodovať.

V uvedených súvislostiach zavedenie eura v podnikateľskej sfére si vyžiada:

- Prehodnotenie kľúčových procesov v jednotlivých firmách v podmienkach zmenenej stratégie v oblasti finančnej obsluhy, nákupu a predaja a identifikovanie zmien s tým spojených.
- Na základe konkrétnych zmien týkajúcich sa finančnej obsluhy, nákupu a predaja, vyšpecifikovanie potenciálnych rizík a navrhnutie (na princípe zachovania kontinuity) opatrení eliminujúc ich riziká:
 - obchodné, najmä úrokové, menové a tiež riziko likvidity a bonity vo vzťahu k zmenám finančnej obsluhy podniku,
 - technické a organizačné spojené s flexibilitou, s kapacitou a s chybami redenominácií,
 - strategické, najmä investičné, súvisiace s konkurencieschopnosťou a tiež s úpravou zmlúv a vzťahov kooperácií.
- Zmeny v procesoch finančnej obsluhy budú vyvolané zmenami v oblasti výmenného kurzu. Prispôbenie sa týmto zmenám vo veľkej miere ovplyvní veľkosť, právna forma, oblasť ekonomickej činnosti firiem a miera ich kapitalizácie. Preto z procesného hľadiska musia byť tieto zmeny naplánované, realizovateľné a kontrolovateľné. Tieto zmeny sa dotknú činností realizovaných v rámci jednej účtovnej jednotky, konsolidácie účtov na cieľový účet a zúčtovania sald účtovných jednotiek firmy, tzn. že sa dotknú vnútorných procesov podniku a jeho styku so zmluvnými partnermi.

V danom prípade ide o oblasť účtovníctva, kde procesy finančnej obsluhy musia byť naplánované tak na úrovni jednej účtovnej jednotky, ako aj viacerých účtovných jednotiek (v prípade pobočiek, dcérskych spoločností a joint ventures). Znamená to, že zmeny v účtovaní, konsolidácii a zúčtovaní musia prebiehať koordinovane.

Výsledky analýzy menového rizika vyvolávajú zmeny finančnej stratégie riadenia likvidity a investícií. Vo vzťahu efektov strategickú (aj technickú) redenomináciu si to vyžiada úpravu, zrušenie alebo vznik nových zmluvných vzťahov medzi podnikom, a zmluvnými partnermi (bankou alebo inou finančnou inštitúciou). V praxi to znamená:

- redukciu korunových účtov,
- prehodnotenie menových operácií, tzn. zabezpečenie analýzy menového rizika,
- prehodnotenie cien dodávateľov,
- úprava, zrušenie, vytvorenie nových kooperácií – zmlúv,
- zhodnotenie výhod a nevýhod nákupu v euro,
- prehodnotenie predajných cien,
- prehodnotenie ponukových a reklamných materiálov, obaly a pod.

V oblasti technickej redenominácie, ktorá súvisí s výkonom činností týkajúcich sa prepočtu na fixný kurz vo vzťahu k účtovaniu, účtovným záznamom a formulárom, to bude:

- prehodnotenie vhodnosti používanej metodiky a postupov účtovania, tzn. prehodnotenie vhodnosti účtovníctva,
- prerátanie hodnoty majetku a záväzkov fixným kurzom na eurá,
- prehodnotenie vhodnosti tlačív a účtovných záznamov,
- zabezpečenie technickej stránky: prehodnotenia cien dodávateľov, predajných cien, ponukových a reklamných materiálov, obalov a pod.,
- fakturácia.

5.2 Zoznam úloh

1. Vypracovať informatívny formulár pre podnikateľské subjekty, vysvetľujúci problematiku eura v obchodných zmluvách, na základe ktorého sa na úrovni podnikateľskej sféry prijmú vhodné (reálne, optimálne) rozhodnutia nevyvolávajúce právnu neistotu.
Z: MH SR
T: Úloha bola splnená
2. Vypracovať analýzu o možnostiach a potrebe legislatívnej úpravy rámcovo zasahujúcej a zjednodušujúcej riešenie redenominácie akcií a tým aj postup akcionárov (spoločníkov) v smere zachovania právnej istoty a dosiahnutia zaokrúhlených redenominovaných nominálnych hodnôt akcií.
Z: MS SR v spolupráci s vecne príslušnými ministerstvami
T: 30. 06. 2007
3. Vypracovávanie správ o vplyve zavádzania jednotnej meny euro na vývoj konjunktúry slovenskej ekonomiky v rovine makroekonomických vzťahov (najmä konkurencieschopnosti) a mikroekonomických vzťahov (najmä riadenie firiem, udržania konkurenčnej pozície, resp. na fungovanie a existenciu života schopných podnikov).
Z: MH SR
T: 30. 9. 2009
4. Vypracovať analýzu dopadu zavedenia eura na vývoj spotrebiteľských cien v sektore maloobchodu a služieb.
Z: MH SR
T: 30. 9. 2009
5. Spracovať informáciu o dopadoch zavedenia eura na podnikateľské aktivity v obchode a službách.
Z: MH SR
T: 30. 9. 2009.

6 Legislatívne potreby zavedenia eura

6.1 Opis najdôležitejších úloh

Cieľom legislatívy je zaviesť euro ako zákonné platidlo v Slovenskej republike a za tým účelom prijať ucelený systém všeobecne záväzných právnych predpisov v jednotlivých oblastiach právneho poriadku Slovenskej republiky. Pôjde predovšetkým o deklarovanie kontinuity práv a záväzkov po nahradení jednej meny menou inou s novým názvom. K menovej sukcesii v uvedenom zmysle došlo u nás v minulom storočí v demokratických pomeroch dvakrát. Prvýkrát v roku 1919 po menovej odluke koruny československej od koruny rakúsko-uhorskej a v roku 1993 po menovej odluke slovenskej koruny od koruny česko-slovenskej.

6.1.1 Spôsob harmonizácie legislatívy Európskeho spoločenstva o zavedení eura

Legislatívu ES/EÚ o zavedení eura tvoria predovšetkým tri nariadenia ES/EÚ vrátane ich noviel, ktoré patria medzi sekundárne pramene práva ES/EÚ a ktoré od zavedenia eura budú priamo účinné a záväzné aj na území Slovenskej republiky. Nie je preto potrebné priamo ich prebrať do právneho poriadku Slovenskej republiky.

Ide konkrétne o tieto nariadenia:

1. Nariadenie Rady (ES) č. 1103/97 zo 17. júna 1997 o určitých ustanoveniach týkajúcich sa zavedenia eura v znení nariadenia Rady (ES) č. 2595/2000 z 27. novembra 2000.
Ú. v. ES L 162, 19/06/1997 s. 0001 – 0003
Ú. v. ES L 300, 29/11/2000 s. 0001 – 0001
2. Nariadenie Rady (ES) č. 974/98 z 3. mája 1998 o zavedení eura v znení nariadenia Rady (ES) č. 2596/2000 z 27. novembra 2000.
Ú. v. ES L 139, 11/05/1998 s. 0001 – 0005
Ú. v. ES L 300, 29/11/2000 s. 0002 – 0003
3. Nariadenie Rady (ES) č. 2866/98 z 31. decembra 1998 o výmenných kurzoch medzi eurom a menami členských štátov zavádzajúcich euro v znení nariadenia Rady (ES) č. 1478/2000 z 19. júna 2000.
Ú. v. ES L 359, 31/12/1998 s. 0001 – 0002
Ú. v. ES L 167, 07/07/2000 s. 0001 – 0001

Tieto nariadenia patria medzi všeobecne záväzné právne akty a sú záväzné vo všetkých častiach a tiež priamo aplikovateľné v Slovenskej republike. Z povahy tohto právneho aktu vyplýva zákaz doslovného preberania textu nariadenia do vnútroštátneho právneho poriadku, skúma sa len to aké implementačné opatrenia treba vykonať.

Uvedené tri nariadenia ES/EÚ tvoria základnú legislatívu ES o zavedení eura. Súčasť legislatívy ES o mene euro však tvoria aj ďalšie všeobecne záväzné právne akty ES/EÚ, ktoré budú priamo aplikovateľné v Slovenskej republike a ktoré je nevyhnutné zohľadniť

Nariadenie 1103/97 o určitých ustanoveniach týkajúcich sa zavedenia eura určuje, že vzťahovanie právnych nástrojov na Európsku menovú jednotku (ECU) sa chápe ako vzťahovanie na euro (čl. 2). Ďalej obsahuje toto nariadenie princíp continuity zmlúv a právnych nástrojov (čl. 3). Okrem toho sú v nariadení ustanovené modality pre prepočet z eura na národné meny a naopak, ako aj jednotlivé ustanovenia pre zaokrúhľovanie nahor a nadol (čl. 4 a 5).

Nariadenie 974/98 o zavedení eura obsahuje ďalšie, predovšetkým menovo-právne ustanovenia pre tie členské štáty, ktoré sú súčasťou menovej únie. Určuje, ktoré štáty sú členmi, kedy sa nimi stali a či využili prechodné obdobie. Nariadenie ďalej upravuje výmenu mien zúčastnených štátov za eurá, ustanovenia pre prípadné prechodné obdobie, právne základy pre vydanie eurových bankoviek a eurových mincí.

Nariadenie 2866/98 obsahuje dva články a jeho podstatou je vyjadrenie konverzného kurzu jednotlivých členských štátov prístupujúcich k euru. Druhý článok vyjadruje účinnosť nariadenia.

a rešpektovať pri príprave a realizácii implementačných opatrení, ktorými sa odstránia prípadné právne prekážky a vytvoria sa právne predpoklady na zavedenie eura v Slovenskej republike.

Ide konkrétne o tieto ďalšie všeobecne záväzné právne akty ES/EÚ:

1. Nariadenie Rady (ES) č. 975/98 z 3. mája 1998 o nominálnych hodnotách a technických špecifikáciách eurových mincí určených do obehu v znení nariadenia Rady (ES) č. 423/1999 z 22. februára 1999.
Ú. v. ES L 052, 27/02/1999 s. 0002 – 0003
Ú. v. ES L 181, 04/07/2001 s. 0006 – 0010
2. Nariadenie Rady (ES) 1338/2001 z 28 júna 2001 stanovujúce opatrenia nevyhnutné na ochranu eura proti falšovaniu.
Ú. v. ES L 181, 04/07/2001 s. 0006-0010
3. Rámcové rozhodnutie Rady z 29. mája 2000 o zvýšenej ochrane pred falšovaním prostredníctvom pokút a ďalších trestných sankcií v súvislosti so zavádzaním eura (2000/383/SVV) v znení rámcového rozhodnutia Rady zo 6. decembra 2001 (2001/888/SVV).
Ú. v. ES L 140, 14/06/2000 s. 0001 – 0003
Ú. v. ES L 329, 14/12/2001 s. 0003 – 0003
4. Rozhodnutie Komisie zo 6. decembra 2001 o ochrane eura proti falšovaniu (2001/887/SVV).
Ú. v. ES L 329, 14/12/2001 s. 0001 – 0002
5. Rozhodnutie Európskej centrálnej banky zo 6. decembra 2001 o vydaní eurových bankoviek (ECB/2001/15) (2001/913/ES) v znení rozhodnutia Európskej centrálnej banky z 18. decembra 2003 (ECB/2003/23) (2004/49/ES) a v znení rozhodnutia Európskej centrálnej banky z 22. apríla 2004 (ECB/2004/9) (2004/506/ES).
Ú. v. ES L 337, 20/12/2001 s. 0052 – 0054
Ú. v. ES L 009, 15/01/2004 s. 0040 – 0041
Ú. v. ES L 205, 09/06/2004 s. 0017 – 0018
6. Rozhodnutie Európskej centrálnej banky z 20. marca 2003 o nominálnych hodnotách, špecifikáciách, reprodukcii, výmene a sťahovaní eurových bankoviek z obehu (ECB/2003/4) (2003/205/ES).
Ú. v. ES L 078, 25/03/2003 s. 0016 – 0019
7. Rozhodnutie Európskej centrálnej banky zo 14. decembra 2004 o schválení objemu emisie mincí v roku 2005 (ECB/2004/19) (2004/899/ES).
Ú. v. ES L379, 24/12/2004 s. 0107-0107
8. Rozhodnutie Európskej centrálnej banky z 8. novembra 2001 o niektorých podmienkach týkajúcich sa prístupu do systému monitorovania falzifikátov (CMS) (ECB/2001/11) (2001/912/ES).
Ú. v. ES L 337, 20/12/2001 s. 0049 – 0051.

6.1.2 Spôsob harmonizácie odporúčaní Európskej komisie týkajúcich sa zavedenia eura

Problematicky zavedenia eura v členských štátoch sa ďalej týkajú odporúčania ES/EÚ, tieto však nemajú záväzný charakter (ani záväznú, ani normatívnu povahu) a nie je potrebná ich transpozícia do právneho poriadku Slovenskej republiky. Ich účelom je predovšetkým odporučiť adresátom určité správanie bez toho, aby ich právne zaväzovali. Nedajú sa súdne vynútiť.

Ide napr. o odporúčanie k duálnemu uvádzaniu cien a ostatných súm č. 287/98 Komisie z 23. apríla 1998, Abl. 1998 č. L 130.

6.1.3 Návrhy všeobecne záväzných právnych predpisov pre vybrané oblasti a ich identifikácia

Identifikácia problémov v právnom poriadku SR, ktoré súvisia so zavedením eura ako zákonného platidla v Slovenskej republike a ktoré je zároveň potrebné riešiť prostredníctvom legislatívy bude zahŕňať tri hlavné skupiny legislatívnych opatrení:

I. skupina

V tejto skupine sa budú riešiť legislatívne problémy všeobecného charakteru v právnom poriadku Slovenskej republiky, a to prostredníctvom tzv. generálneho (všeobecného) zákona s názvom „Zákon o niektorých opatreniach súvisiacich so zavedením eura v Slovenskej republike a o zmene a doplnení niektorých zákonov“ týkajúcich sa zavedenia eura ako zákonného platidla v Slovenskej republike (napríklad prekonvertovanie peňažných prostriedkov na bankových účtoch zo slovenských korún na eurá, prekonvertovanie cenových papierov vydaných v slovenských korunách na cenné papiere v mene euro).

Generálny zákon bude obsahovať generálne ustanovenie o prechode slovenskej meny na euro. V zákone bude ďalej vyjadrený princíp zavedenia eura v SR, teda ustanovenie o nahradení slovenskej meny eurom.

Účelom generálneho zákona je tiež podporiť usporiadaný prechod pri zmene meny. Požiadavka usporiadaného prechodu pri zmene meny sa musí chápať v zmysle zabezpečenia právnej jasnosti a právnej istoty. Prechod meny má byť jednotný, prehľadný a transparentný, aby každý jeden občan mal možnosť získať potrebné informácie a aby mohol jednať s dôverou v túto informáciu.

Generálny zákon bude obsahovať najmä :

- generálne ustanovenie o prechode slovenskej meny na euro,
- spôsob prepočtu slovenskej meny na euro,
- pravidlá zaokrúhľovania,
- pravidlá duálneho zobrazovania cien,
- prípadné splnomocňovacie ustanovenia,
- kontrolu a dozor napríklad v oblasti monitoringu cien a v oblasti duálneho zobrazovania cien.

II. skupina

K termínu zavedenia eura v Slovenskej republike k 1. januáru 2009 bude potrebné riešiť aj ďalšie dôležité otázky v jednotlivých zákonoch Slovenskej republiky a v iných všeobecne záväzných právnych predpisoch Slovenskej republiky, a to prostredníctvom novej legislatívy alebo novelizáciou doterajšej legislatívy (napríklad identifikácia zákonov a iných právnych predpisov, ktorých rozhodujúcu časť tvoria sumy uvádzané v slovenských korunách), dôležitú časť týchto predpisov budú tvoriť zákony z oblasti finančného

práva, novelizovať sa však budú aj kódexy ako Trestný zákon vzhľadom na ukladanie peňažných trestov, alebo Obchodný zákonník v súvislosti s právom obchodných spoločností (napríklad skonvertovanie do meny euro v prípade základného imania, podielov na základom imaní, finančných fondov, rezerv, opravných položiek, záväzkov, pohľadávok a iných majetkových hodnôt znejúcich na slovenské koruny). Dôležité budú tiež novelizácie v oblasti predpisov upravujúcich sociálne a pracovné vzťahy, napr. zákon o sociálnom poistení, Zákonník práce alebo zákon o cestovných náhradách.

Na základe revízie existujúcich právnych predpisov (bod 3.2.1) pripravilo Ministerstvo spravodlivosti SR v spolupráci s Ministerstvom financií SR, Ministerstvom hospodárstva SR a NBS Harmonogram legislatívnych krokov zavedenia eura v SR, ktorý bol schválený uznesením vlády SR č. 1040 dňa 21. decembra 2005.

III.skupina

Tretia skupina zákonov je vyjadrená iba podľa príkladov a bude pozostávať zo zákonov, ktoré budú novelizované priebežne po 1. januári 2009. Pôjde o právne predpisy, ktorých sa zmena meny dotkne iba okrajovo. Nie je teda nevyhnutné novelizovať ich ihneď pri zavedení eura ich úprava bude riešená v rámci iných novelizácií. Sú to napríklad právne predpisy, ktoré obsahujú iba menšiu časť ustanovení so zmienkou o slovenských korunách, pričom by v zásade išlo o problematiku riešenú všeobecnými ustanoveniami generálneho zákona.

V tejto skupine predpisov budú zahrnuté aj právne predpisy nižšej právnej sily napr.:

- nariadenia vlády,
- vyhlášky, výnosy a opatrenia ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy,
- právne predpisy vydávané na miestnej úrovni (všeobecne záväzné vyhlášky miestnych orgánov štátnej správy a všeobecne záväzné nariadenia obcí, miest a vyšších územných celkov).

V súvislosti s problematikou zavedenia eura ako zákonného platidla v Slovenskej republike treba poznamenať, že viaceré členské štáty EÚ, ktoré zaviedli menu euro, majú hlavný (všeobecný) zákon o opatreniach súvisiacich so zavedením eura ako zákonného platidla v týchto členských štátoch, kým niektoré členské štáty EÚ, ktoré euro zaviedli, takýto hlavný (všeobecný) zákon nemajú.

Avšak generálny zákon o niektorých všeobecných opatreniach súvisiacich so zavedením eura ako zákonného platidla v Slovenskej republike je potrebný, pretože efektívne zavedie a upraví niektoré opatrenia všeobecného charakteru.

6.1.4 Harmonogram prijímania zákonov zavádzajúcich euro v SR

V súvislosti s určením termínov postupu prác je potrebné zohľadniť dĺžku legislatívneho procesu od vypracovania konkrétneho návrhu zákona až po schválenie tohto návrhu v zákonodarnom orgáne.

Na príprave zákonov sa budú podieľať vecné príslušné rezorty (ministerstvá, ostatné ústredné orgány štátnej správy alebo iné orgány verejnej moci). Generálny zákon (zákon o niektorých opatreniach súvisiacich so zavedením eura v Slovenskej republike a o zmene a doplnení niektorých zákonov) pripraví Ministerstvo financií Slovenskej republiky, Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Národná banka Slovenska a Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky ako vecne príslušné inštitúcie podľa kompetenčného zákona a zákona o Národnej banke Slovenska. Zodpovednosť za vypracovanie ďalších zákonov bude na vecne príslušných ministerstvách, ostatných ústredných orgánoch štátnej správy, alebo iných orgánoch verejnej moci.

V rámci legislatívneho procesu je potrebné počítať s týmto časovým harmonogramom predkladania zákonov na schválenie vláde Slovenskej republiky a na ďalšie ústavné prerokovanie:

1. Generálny zákon je treba upraviť tak, aby účinnosť nadobudol už k 1. januáru 2008 a časť ustanovení k 1. januáru 2009. Bude potrebné, aby tento návrh bol predložený vláde Slovenskej republiky a Legislatívnej rade vlády Slovenskej republiky najneskôr do 31. júla 2007.
2. Návrhy právnych úprav v druhej skupine musia nadobudnúť účinnosť k 1. januáru 2009, tzn., že vláde Slovenskej republiky a jej legislatívnej rade budú musieť byť predložené najneskôr 30. júna 2008.
3. Návrhy úprav právnych predpisov v tretej skupine budú pripravované v ďalších časových obdobiach podľa potreby.

6.2 Zoznam úloh

Úlohy sa budú vykonávať v rámci jednotlivých rozpočtových kapitol ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy. Vzhľadom na to, že legislatívna činnosť má v tomto prípade prierezový charakter, týka sa takmer všetkých oblastí zainteresovaných na vypracovaní Národného plánu zavedenia eura v Slovenskej republike, budú sa jednotlivé úlohy vykonávať v rámci rozpočtových kapitol.

Skupina	Názov zákona	Zodpovedná inštitúcia	Termín splnenia úlohy
I.	Zákon o niektorých opatreniach súvisiacich so zavedením eura v Slovenskej republike a o zmene a doplnení niektorých zákonov (generálny zákon). Súčasťou bude novelizovaný: • Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 566/1992 Zb. o Národnej banke Slovenska v znení neskorších predpisov • Zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov • Zákon č. 510/2002 Z. z. o platobnom styku a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov • Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 202/1995 Zb. Devízový zákon a zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov • Zákon č. 429/2002 Z. z. o burze cenných papierov v znení neskorších predpisov • Zákon č. 530/1990 Zb. o dlhopisoch v znení neskorších predpisov • Zákon č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o cenných papieroch) v znení neskorších predpisov • Zákon Slovenskej národnej rady č. 310/1992 Zb. o stavebnom sporení • Zákon č. 80/1997 Z. z. o Exportno-importnej banke v znení neskorších predpisov • Zákon č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov • Zákon č. 95/2002 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov • Zákon č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov • Zákon č. 594/2003 Z. z. o kolektívnom investovaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov • Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 18/1996 Z. z. o cenách v znení neskorších predpisov	MF SR, MS SR, NBS a MH SR	Platnosť a účinnosť k 1. januáru 2008, časť ustanovení k 1. januáru 2009

Skupina	Názov zákona	Zodpovedná inštitúcia	Termín splne- nia úlohy
	• Zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník • Zákon č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov		
	• Návrh zákona o používaní elektronickej registračnej pokladnice • Vyhláška MF SR č. 55/1994 Z. z. o spôsobe vedenia evidencie tržieb elektronickou registračnou pokladnicou v znení neskorších predpisov	MF SR	Účinnosť k termínu zavedenia duálneho zobrazovania cien
II.	Zákon č. 63/1993 Z. z. o štátnych symboloch Slovenskej republiky a ich používaní v znení neskorších predpisov Zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov Zákon č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 369/2004 Z. z. Zákon č. 90/1996 Z. z. o minimálnej mzde v znení neskorších predpisov Zákon č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách v znení zákona č. 530/2004 Z. z. Zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov Zákon č. 627/2005 Z. z. o príspevkoch na podporu náhradnej starostlivosti o dieťa Zákon č. 229/1992 Zb. o komoditných burzách Zákon č. 300/2005 Z. z. – Trestný zákon Zákon č. 530/2003 Z. z. o obchodnom registri a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov Zákon č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov Zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov Zákon č. 233/1995 Z. z. Exekučný poriadok v znení neskorších predpisov Zákon č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov Zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok Zákon č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov Zákon Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov Zákon č. 171/2005 Z. z. o hazardných hrách a o zmene a doplnení niektorých zákonov Zákon Slovenskej národnej rady č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v systave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 118/1996 Z. z. o ochrane vkladov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov Zákon č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov Zákon č. 340/2005 Z. z. o sprostredkovaní poisťovní a sprostredkovaní zaistenia a o zmene a doplnení niektorých zákonov Zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov Zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 611/2005 Z. z.	MF SR MPSVaR SR MH SR MS SR MF SR	Platnosť a účinnosť k 1. januáru 2009

Skupina	Názov zákona	Zodpovedná inštitúcia	Termín splnenia úlohy
	Zákon č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 171/2005 Z. z. Zákon č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov Zákon č. 150/2001 Z. z. o daňových orgánoch, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 440/2000 Z. z. o správach finančnej kontroly v znení zákona č. 182/2002 Z. z. Zákon Slovenskej národnej rady č. 78/1992 Zb. o daňových poradcoch a Slovenskej komore daňových poradcov v znení neskorších predpisov Zákon č. 446/2002 Z. z. o vzájomnej pomoci pri vymáhaní niektorých finančných pohľadávok v znení neskorších predpisov Zákon č. 200/2004 Z. z. o opatreniach proti porušovaniu práv duševného vlastníctva pri dovoze, vývoze a spätnom vývoze tovaru Zákon č. 231/1999 Z. z. o štátnej pomoci v znení neskorších predpisov Zákon č. 87/1991 Zb. o mimosúdnych rehabilitáciách v znení neskorších predpisov Zákon Slovenskej národnej rady č. 319/1991 Zb. o zmierení niektorých majetkových a iných krívd a o pôsobnosti orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v oblasti mimosúdnych rehabilitácií v znení neskorších predpisov. Zákon č. 176/2004 Z. z. o nakladaní s majetkom verejnoprávných inštitúcií a o zmene zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 259/1993 Z. z. o Slovenskej lesníckej komore v znení zákona č. 464/2002 Z. z., v znení zákona č. 581/2004 Zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov Zákon č. 199/2004 Z. z. Colný zákon a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 652/2004 Z. z. Zákon č. 200/1998 Z. z. o štátnej službe colníkov Zákon Slovenskej národnej rady č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu v znení neskorších predpisov Zákon č. 446/2001 Z. z. o majetku vyšších územných celkov v znení zákona č. 521/2003 Z. z. Zákon č. 294/2002 Z. z. o Štátnej pokladnici a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 289/1991 Zb. o výške finančnej náhrady vyplatennej v hotovosti pri mimosúdnych rehabilitáciách Opatrenie MF SR č. 14880/2003-92 z 12. augusta 2003, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o usporiadaní, označovaní a obsahovom vymedzení položiek účtovnej závierky pre Fond národného majetku Slovenskej republiky Opatrenie MF SR z 25. februára 2003 č. 3227/2003-92, ktorým sa ustanovujú účtovné výkazy a rozsah údajov určených z účtovnej závierky na zverejnenie pre účtovné jednotky, ktoré nie sú založené alebo zriadené za účelom podnikania v znení neskorších opatrení Opatrenie MF SR č. 14880/2003-92 z 12. augusta 2003, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o usporiadaní, označovaní a obsahovom vymedzení položiek účtovnej závierky pre Fond národného majetku Slovenskej republiky Opatrenie MF SR z 25. februára 2003 č. 3227/2003-92, ktorým sa ustanovujú účtovné výkazy a rozsah údajov určených z účtovnej závierky na zverejnenie pre účtovné jednotky, ktoré nie sú založené alebo zriadené za účelom podnikania v znení neskorších opatrení		

Skupina	Názov zákona	Zodpovedná inštitúcia	Termín splnenia úlohy
	Opatrenie MF SR zo 16. decembra 2002 č. 22602/2002-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a podrobnosti o usporiadaní, označovaní položiek účtovnej závierky, obsahovom vymedzení niektorých položiek a rozsahu údajov určených z účtovnej závierky na zverejnenie pre účtovné jednotky účtujúce v sústave jednoduchého účtovníctva, ktoré nie sú založené alebo zriadené za účelom podnikania v znení opatrenia MF SR č. MF/10354/2004-74 Opatrenie MF SR z 12. februára 2003 č. 1558/2003-92, ktorým sa ustanovujú účtovné výkazy pre zdravotné poisťovne, Sociálnu poisťovňu a Národný úrad práce v znení neskorších opatrení Vyhláška MF SR č. 227/2004 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 199/2004 Z. z. Colný zákon a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 652/2004 Z. z. Vykonávacie predpisy k zákonu o účtovníctve a zákonu o cenách Vyhláška o zavedení eurových bankoviek a eurových mincí Vyhláška o postupe pri prijímaní zákonných peňazí Zákon č. 618/2003 Z. z. o autorskom práve a právach súvisiacich s autorským právom Ďalšie vykonávacie predpisy k zákonom (vyhlášky a opatrenia)	MK SR príslušné orgány	
III.	Ostatné zákony. Ide napr. o: Zákon č. 40/1964 Zb. – Občiansky zákonník Zákon č. 154/2001 Z. z. o prokurátoroch a právnych čakaťeloch prokuratúry v znení neskorších predpisov Zákon č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov Zákon č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti v znení neskorších predpisov Zákon č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov Zákon č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov Zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok Zákon č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov Zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení neskorších predpisov Zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov Zákon č. 254/1998 Z. z. o verejných prácach	MS SR MPSVaR SR MVRR SR	Platnosť a účinnosť po 1. januári 2009

7 Zdroje informácií a komunikácia o zavedení eura

7.1 Opis najdôležitejších úloh

Hlavným cieľom informačnej kampane bude prispieť k hladkému a bezproblémovému prechodu Slovenska na používanie spoločnej meny euro, tak aby každý občan bol včas, v dostatočnom rozsahu a primeranou formou informovaný o všetkých súvislostiach, ktoré pre neho zo zavedenia eura vyplynú, aby prechod na novú menu nespôsobil žiadne komplikácie a problémy predovšetkým obyvateľstvu.

Živnostníkom, malým a stredným podnikateľom informačná kampaň zabezpečí všetky informácie potrebné na to, aby mohli čo najjednoduchšie, čo najefektívnejšie a včas adaptovať svoje ekonomické aktivity na podmienky novej meny.

Mestám a obciam zabezpečiť dostatočné zdroje informácií potrebné na ich ďalšie šírenie obyvateľstvu v regiónoch.

Príslušníkom národnostných menšín zabezpečiť prístup k informáciám v ich jazyku.

Citlivým skupinám obyvateľstva venovať zvýšenú pozornosť zohľadňujúc ich špecifické postavenie voči iným cieľovým skupinám.

Veľkým podnikom poskytnúť potrebné informácie a nevyhnutnú mieru súčinnosti pri ich vlastných informačných aktivitách.

7.2 Komunikačná stratégia Národného koordinátora

7.2.1 Systém a princípy komunikácie

Systém komunikácie je založený na definovaní potreby a rozsahu informovanosti pre jednotlivé cieľové skupiny – od širokej verejnosti cez mládež, malých a stredných podnikateľov, mestá a obce až po citlivé skupiny obyvateľstva – s tým, že sa bude intenzívne využívať potenciál jednotlivých cieľových skupín šíriť získané informácie ďalej – smerom k iným skupinám (časť 7.2.2).

Informačná kampaň bude vedená tak, aby adresáti nemuseli informácie spojené s prechodom na euro vyhľadávať sami, ale aby sa k nim cez vhodné komunikačné kanály včas dostávali do miesta bydliska, do domácností, do škôl, na pracoviská a pod.

Prioritným adresátom kampane bude obyvateľstvo ako celok a tiež jeho jednotlivé vytypované skupiny. Zvýšená pozornosť sa bude venovať potenciálne senzitívnym skupinám (dôchodcom, deťom, hendikepovaným a osamoteným občanom) a taktiež živnostníkom, malým a stredným podnikateľom, osobitne v ekonomicky slabších regiónoch Slovenska. Významnú úlohu v informačnej kampani smerom k občanom budú plniť aj mestá a obce

ako sprostredkovatelia praktických informácií od ústredných orgánov ku konečným adresátom. Najmä menšie mestá a obce okrem šírenia všeobecných informácií poskytnú občanom aj konkrétne informácie miestneho charakteru. (Otváracie hodiny pracovísk miestnych bánk, pôšt a pod.)

Veľkým podnikom a inštitúciám verejnej správy budú v rámci komunikačnej kampane poskytnuté jasné a včasné informácie, ale tieto subjekty nebudú priamym adresátom (cieľovou skupinou) informačnej kampane. (Uvedené subjekty majú dostatočné zdroje i nástroje na to, aby svojich zamestnancov, klientov a partnerov v potrebnom rozsahu informovali samy.)

Najdôležitejším posolstvom kampane bude informácia, že euro bude v SR zavedené dňom 1. 1. 2009 (Deň €) a že všetci obyvatelia SR, všetky subjekty a inštitúcie so sídlom v SR a všetky systémy musia byť k tomuto dňu na používanie eura v hotovostnom i bezhotovostnom peňažnom styku pripravené.

Vecným obsahom kampane budú všetky ďalšie informácie a praktické rady, ktoré s prechodom na spoločnú menu súvisia.

Najintenzívnejšia časť kampane sa uskutoční počas tretej etapy procesu zavádzania eura, t. j. v období od rozhodnutia Rady EÚ o prijatí SR do eurozóny až po samotný vstup, teda pred zavedením eura a výmenou peňazí v obeh, t. j. v roku 2008.

Informačná kampaň nebude mať presvedčací ale informačný a vzdelávací charakter, medzi jej najdôležitejšie úlohy bude patriť najmä:

- vysvetľovanie neopodstatnenosti očakávaní cenového rastu nad rámec bežnej inflácie spôsobeného zavedením eura. (Na dôležitosť tejto úlohy poukazujú skúsenosti z iných krajín používajúcich euro a potvrdili to aj výsledky prieskumu verejnej mienky ŠÚ SR z októbra 2004, v ktorom obavu z rastu cien kvôli zavedeniu eura vyjadrilo až 53 % respondentov.),
- zoznamovanie s opatreniami prijímanými na ochranu spotrebiteľa, so systémom duálneho zobrazovania cien ako najspoľahlivejším a najzreteľnejším kontrolným mechanizmom zabráňujúcim skrytému zvyšovaniu cien. Vysvetľovanie, že počas duálneho zobrazovania cien v roku 2008 bude cenový údaj v eurách iba informatívny, obchody nemusia platby v eurách prijať a eurá vydávať,
- zoznamovanie s konverzným kurzom, s mechanizmom prepočtu cien, miezd, dôchodkov a ďalších príjmov, výdavkov a záväzkov z korún na eurá,
- zoznamovanie s eurovými bankovkami a mincami, ich ochrannými prvkami, vysvetľovanie, že eurové bankovky sú rovnaké a spoločné pre všetky krajiny eurozóny a že eurové mince s národnými rubovými stranami sú rovnako platné vo všetkých krajinách eurozóny,
- oboznamovanie s tým, že v bezhotovostnom platobnom styku prestáva koruna existovať 1. januára 2009 (Deň €),
- vysvetľovanie, že hoci v hotovostnom platobnom styku od momentu prijatia eura sa korunové bankovky a mince stávajú iba denomináciou eura, počas celej doby duálneho obehu budú v hotovostných platbách prijímané bez obmedzenia ako zákonné platidlo. Postupne však budú sťahované z obehu. Po ukončení duálneho obehu už bude možné vymeniť korunové bankovky a mince za eurá iba v bankách,
- informovanie o jednotlivých etapách harmonogramu zavádzania, o možnostiach, miestach a postupe pri výmene slovenskej meny za euro, o otváracích hodinách bánk v prvých dňoch výmeny obeživa.

Dôležitosť, potrebu a aktuálnosť jednotlivých informácií ako aj prípadných ďalších tém bude Pracovný výbor pre komunikáciu (PVK) počas celej informačnej kampane trvalo konzultovať s Národným koordinačným výborom (NKV), so všetkými ostatnými pracovnými výbormi, predovšetkým s pracovným výborom pre nefinančný sektor a ochranu spotrebiteľa a tiež so splnomocnencom vlády pre zavedenie eura.

Informačná kampaň bude flexibilne reagovať aj na výsledky prieskumov verejnej mienky.

7.2.2 Subjekty kampane

Hlavným koordinátorom komunikačných aktivít bude Pracovný výbor pre komunikáciu pod vedením Národnej banky Slovenska, ktorý bude intenzívne spolupracovať s Ministerstvom financií SR ako Národným koordinátorom, splnomocnencom vlády SR pre zavedenie eura, Národným koordináčnym výborom, Úradom vlády SR, jednotlivými orgánmi štátnej správy, s komerčnou sférou, verejnoprávnymi médiami, Slovenskou bankovou asociáciou, VÚC, mestami a obcami, SOPK i s mimovládnymi organizáciami. Komerčné subjekty a mimovládne organizácie môžu na komunikačných aktivitách spolupracovať v rámci Euro-partnerstva.

Komunikačné aktivity v rámci Euro-partnerstva

Tento spôsob uplatnila Európska centrálna banka spolu s 12 národnými centrálnymi bankami v Euro-kampani 2002 a pri komunikácii s verejnosťou sa veľmi osvedčil. Oficiálnym Euro-Partnerom sa môže stať ľubovoľný komerčný alebo nekomerčný subjekt, ktorý sa zaviazá v rámci svojej bežnej činnosti v istom časovom období komunikovať otázky súvisiace so zavedením novej meny – ochranné znaky, podobu bankoviek a mincí, alebo len nejaký slogan hovoriaci o zavedení eura k istému termínu. Subjekt tieto aktivity vyvíja na vlastné náklady a získa tak právo používať oficiálne logo Euro-Partner v čase trvania komunikačnej kampane. Medzi Národným koordinátorom a subjektom komunikácie nevzniká Euro-partnerstvom žiaden obchodný vzťah.

Na medzinárodnej úrovni bude PVK spolupracovať s:

- DG ECFIN EK (Generálny direktoriát Európskej komisie pre ekonomické a finančné záležitosti) – v rámci programu partnerstva umožňujúceho využiť zdroje programu PRINCE na spolufinancovanie jednotlivých vybraných komunikačných projektov a bezplatné využitie audiovizuálnych a tlačенých materiálov,
- Európskou centrálnou bankou – najmä formou intenzívnych konzultácií pri príprave a realizácii informačnej kampane a taktiež bezplatným využitím relevantných tlačенých a audiovizuálnych materiálov, obsahujúcich predovšetkým informácie o podobe eurových bankoviek a mincí, ich ochranných prvkov ako aj o postupoch pri kontrole pravosti peňazí pri manipulácii s hotovosťou,
- Rakúskou národnou bankou (OeNB) v rámci programu Twinning-Partnership – formou konzultácií a preberania osvedčených skúseností z informačnej kampane OeNB pri zavádzaní eura v Rakúsku v rokoch 1999-2002. Gestorom tejto formy spolupráce je EK, ktorá napĺňanie tohto partnerstva financuje.

Uvedené tlačенé a audiovizuálne materiály pripravené ECB a EK budú bezplatne distribuované sprostredkovateľom oslovujúcim jednotlivé cieľové skupiny (školy, mestá a obce, hendikepovaní občania...) a budú v informačnej kampani intenzívne využívané.

7.2.3 Cieľové skupiny

- **široká verejnosť** – hlavný adresát kampane, na túto cieľovú skupinu bude zameraná najvýraznejšia časť komunikačných aktivít,
- **deti, školopovinná mládež** – okrem informácií určených širokej verejnosti budú tejto skupine cielene adresované aj špecifické informácie pripravené a spracované adekvátne veku, v rámci možností sa využije potenciál tejto cieľovej skupiny byť aj šíriteľom informácií najmä k rodinným príslušníkom (starým rodičom, príbuzným a známym v mieste bydliska, v regiónoch),
- **stredoškolská a vysokoškolská mládež** – táto cieľová skupina bude oslovovaná ako adresát a súčasne aj ako sprostredkovateľ informácií ďalším skupinám obyvateľstva

- najmä rodinným príslušníkom (starým rodičom, príbuzným a známym v mieste bydliska, v regiónoch),
- **citlivé skupiny (seniori, zdravotne postihnutí, osamelo žijúci)** – okrem informácií určených širokej verejnosti budú na informovanie tejto skupiny potrebné špecifické nástroje a komunikačné kanály,
- **VÚC, mestá a obce – samosprávy** (najmä v ekonomicky menej rozvinutých regiónoch) – táto cieľová skupina bude oslobovaná ako sprostredkovateľ informácií postupne na nižšiu úroveň v rámci štruktúr samosprávy. Samosprávy budú ľahko dostupným zdrojom informácií pre seniorov, osamelo žijúcich, hendikepovaných, bezdomovcov, národnostné menšiny,
- **živnostníci, malí a strední podnikatelia** – okrem informácií určených širokej verejnosti budú tejto skupine cielene adresované aj špecifické informácie súvisiace s ich ekonomickými aktivitami (zmeny v účtovníctve, softvéroch pokladní, pravidlá duálneho zobrazovania cien, vývesky pre klientov...) Táto cieľová skupina bude zároveň ďalším šíriteľom informácií svojim klientom a obchodným partnerom v okruhu svojej pôsobnosti,
- **národnostné menšiny** – informácie v jazyku menšiny (jazykové mutácie najdôležitejších informačných materiálov v maďarčine, rómštine, ukrajinčine, rusínštine, nemčine a poľštine).¹⁰

7.2.4 Komunikačné nástroje

Aplikovanie konkrétnych nástrojov pri jednotlivých formách komunikácie s konkrétnymi cieľovými skupinami bude možné spresniť až v priebehu realizácie samotnej kampane vychádzajúc zo sumy informácií dostupných v danom časovom období. Podľa skúseností z 12 krajín eurozóny ako aj podľa odporúčaní EK a ECB bude pri realizácii informačnej kampane nevyhnutné spolupracovať s profesionálnou komunikačnou agentúrou resp. agentúrami. Konkrétne nástroje a ich využívanie budú ovplyvnené vývojom oblasti komunikácie, výsledkami prieskumov verejnej mienky a rozpočtovými možnosťami. Napriek tomu je už v súčasnosti možné predpokladať využitie viacerých nástrojov:

- **informácie v médiách** – informácie priebežne poskytované v rámci bežného obsahu médií, najmä v spravodajstve a publicistike, resp. jednorazové alebo cyklické samostatné relácie v elektronických médiách a prílohy v tlačенých médiách na danú tému,
- **inzerca v médiách** – platený priestor v tlačенých a elektronických médiách,¹¹
- **univerzálny tlačенý informačný materiál**¹² doručený do každej domácnosti v SR prostredníctvom Slovenskej pošty,
- **internetová stránka** – samostatná špecializovaná stránka venovaná zavedeniu eura obsahujúca všetky dostupné informácie a linky na ich zdroje. Odkaz (link) na túto stránku budú obsahovať internetové stránky všetkých ústredných orgánov štátnej správy a podľa vlastného uváženia aj stránky ostatných organizácií a inštitúcií ktorých činnosti sa zavedenie eura dotýka,
- **samostatné tlačené materiály** – letáky, brožúry, plagáty,
- **audiovizuálne a multimedialne materiály** – videokazety, CD-ROM, DVD distribuované najmä školám a samosprávam,
- **vonkajšia reklama** – plagáty, billboardy, ústredný megabillboard (na budove NBS) a iné nosiče,

¹⁰ Národnostné zloženie obyvateľstva SR: národnosť slovenská (85,8 %), maďarská (9,7 %), rómska (1,7 %), česká (0,8 %), rusínska, ukrajinská, ruská, nemecká, poľská a iné (2 %).

¹¹ Na základe odporúčaní EK, ECB ako aj centrálnych bánk 12 krajín súčasnej eurozóny nie je možné plne sa spoliehať na informovanie verejnosti médiami len prostredníctvom štandardných spravodajských či publicistických materiálov. Záruku poskytnutia komplexnej, úplnej a presnej informácie zodpovedajúcej zámerom gestora môže poskytnúť len platená inzercia, za ktorej obsah ručí a ktorý môže plne ovplyvniť zadávateľ – komunikátor.

¹² Všetky najdôležitejšie informácie, podoba bankoviek a mincí, ochranné prvky, najdôležitejšie dátumy...

- **bezplatná telefonická linka** – poskytne žiadateľom všetky potrebné informácie týkajúce sa zavedenia eura. Na tento účel bude slúžiť už existujúca infolinka Úradu vlády SR (0800 103 104), ktorá je v súčasnosti venovaná otázkam európskej integrácie,
- **odborné konferencie, prednášky, školenia, semináre,**
- **Deň eura** – celonárodné podujatia pre širokú verejnosť (verejné podujatia, koncerty, happeningy, dni otvorených dverí, vo všetkých väčších mestách príp. i obciach adekvátne možnostiam) na začiatku najintenzívnejšej časti informačnej kampane – **100 dní pred zavedením eura** (24. 9. 2008, streda, – využiť pre toto podujatie najbližšiu sobotu 27. 9. 2008),
- **reklamné predmety** s motívom zavedenia eura.

Logo a slogan – spoločné logo Európskej centrálnej banky a všetkých krajín v národných jazykoch. Odporúča sa používanie ústredného loga a sloganu aj v rámci kampane v SR (kapitola 11).

7.2.5 Časový harmonogram kampane

Komunikačná stratégia zavedenia eura v SR bude vychádzať z jednotlivých etáp prístupového procesu SR do eurozóny (časť I). Tak, ako je uvedené v bode 7.2.4), prílišná špecifikácia nástrojov v časovom harmonograme by mohla byť na úkor flexibility pri realizácii informačnej kampane. Preto časový harmonogram špecifikuje iba tie nástroje a témy, ktorých využitie je možné už vo fáze prípravy Národného plánu s vysokou mierou pravdepodobnosti predpokladať. Nástroje a témy sa budú priebežne upresňovať v aktualizovaných Národných plánoch.

Časový harmonogram informačnej kampane je podrobnejšie uvedený v tabuľkách

Rok 2005	termín	gestor
Prezentácia motívov národných eurových mincí – výstava Euro Coins Genesis, priestory ústredia NBS Bratislava	16.9. – 14.10.	NBS, EK
Prezentácia motívov národných eurových mincí – výstava Euro Coins Genesis, priestory Domu techniky Košice	21.10. – 10.11.	NBS, EK
Vyhlásenie verejnej ankety o výtvarných návrhoch na slovenské strany eurových mincí	11.11.	NBS
Verejná anketa občanov SR o výtvarných návrhoch na slovenské strany eurových mincí	12. – 20.11.	NBS
Vyhlásenie výsledkov verejnej súťaže výtvarných návrhov na slovenské strany eurových mincí	20.12.	NBS
Prezentácia komunikačnej stratégie zavedenia eura v SR – tlačová konferencia	2. polrok	PVK

Rok 2006 ¹³	termín	gestor
Uskutočnenie prieskumu verejnej mienky	1. a 2. polrok	ŠÚ SR
Aktivizácia mimovládneho sektora	2. polrok	PVK
Deň otvorených dverí v Národnej banke Slovenska	13.5.	NBS

¹³ *Prípravná etapa kampane.*

Rok 2007¹⁴	termín	gestor
Výber komunikačnej agentúry	1. polrok	NKV
Výber agentúry pre prípravu a prevádzkovanie internetovej stránky	1. polrok	NKV
Uskutočnenie prieskumu verejnej mienky	1. a 2. polrok	ŠÚ SR
Príprava informačných materiálov a nosičov informácií	od januára	PVK
Aktivizácia mimovládneho sektora	od januára	PVK
Začatie prevádzky a verejná prezentácia internetovej stránky k zavedeniu eura	2. polrok	PVK
Prepojenie internetových stránok ústredných orgánov štátnej správy na internetovú stránku k zavedeniu eura	2. polrok	ÚOŠS
Komunikácia dizajnu eurových bankoviek a mincí a ochranných prvkov bankoviek	2. polrok	PVK
Komunikácia harmonogramu zavedenia eura v SR (možnosti výmeny...)	2. polrok	PVK
Vyškolenie operátorov infolinky a školiťelov (trénerov) pre vybrané cieľové skupiny (zdravotne postihnutí, menšiny, izolovane žijúci občania, seniori...)	2. polrok	PVK

Rok 2008¹⁵	termín	gestor
Komunikácia zameraná na všetky cieľové skupiny s využitím všetkých komunikačných nástrojov	od januára	PVK
Informovanie verejnosti prostredníctvom infolinky Úradu vlády SR	od januára	ÚV SR
Vysielanie samostatných relácií vo verejnoprávných médiách (STV, SRO) venovaných zavedeniu eura v SR	od januára	STV, SRO
Národná konferencia pri príležitosti vstupu SR do ERM II	1. polrok	NBS, MF SR, ÚV SR
Uskutočnenie prieskumu verejnej mienky	1. a 2. polrok	ŠÚ SR
Deň eura – podujatia pre širokú verejnosť na začiatku najintenzívnejšej časti informačnej kampane – 100 dní pred zavedením eura	27.9. sobota	NKV
Umiestnenie ústredného megabillboardu na budovu NBS	24.9. (streda)	NBS

Rok 2009	termín	gestor
Uskutočnenie prieskumu verejnej mienky	1. a 2. polrok	ŠÚ SR
Vyhodnotenie informačnej kampane	2. polrok	PVK

7.3 Zoznam úloh

- Zahrnúť do plánu aktivít a uskutočniť prieskum verejnej mienky o názoroch občanov na zavádzanie eura, o miere ich informovanosti a o potrebe získať informácie. (2x ročne)
Z: ŠÚSR
T: 01/2006 – 12/2009
- Výber a spolupráca s externou komunikačnou agentúrou
Z: NKV (výber) PVK (spolupráca)
T: (výber) do konca júna 2007, spolupráca do 12/2009

¹⁴ Komunikačné aktivity v roku 2007 budú postupne zamerané na všetky cieľové skupiny, v druhom polroku 2007 zintenzívnenie kampane

¹⁵ Intenzívna informačná kampaň.

3. Výber a spolupráca s agentúrou na prípravu, realizáciu a aktualizáciu internetovej stránky k zavedeniu eura
Z: NKV (výber) PVK (spolupráca)
T: (výber) do konca júna 2007, spolupráca do 12/2009
4. Pripraviť a odovšielat' samostatné relácie venované téme zavedenia eura v SR.
Z: STV, SRo
T: 01/2007 – 12/2009
5. Aktualizovať učebné osnovy a učebné pomôcky pre školy (v textoch nahradiť slovenské koruny eurami) a zaradiť do osnov informácie o zavedení eura.
Z: MŠ SR
T: priebežne
6. Pripraviť pre zamestnancov štátnej správy informácie o zavedení eura v SR.
Z: Ústredné orgány štátnej správy
T: 01/2008 – 12/2008
7. Aktívne sa podieľať na spolupráci s verejnoprávnymi médiami pri príprave relácií o zavedení eura (zabezpečiť účasť expertov)
Z: Ústredné orgány štátnej správy
T: priebežne
8. Aktívne spolupracovať s médiami na rôznych formách šírenia informácií o zavedení eura v SR
Z: Pracovné výbory + Ústredné orgány štátnej správy
T: priebežne
9. Aktívne spolupracovať s PVK pri distribúcii univerzálnych tlačných materiálov do každej domácnosti (direct mailing) prostredníctvom Slovenskej pošty, a.s. za najnižšie nevyhnutné náklady.
Z: MDPaT SR
T: II. polrok 2008
10. Zabezpečiť adekvátne personálne pokrytie informačnej telefonickej linky Úradu vlády SR
Z: Úrad vlády SR
T: 01/2008 – 12/2009
11. Identifikovať potrebu a uskutočniť vyškolenie operátorov infolinky a školiteľov (trénerov) pre vybrané cieľové skupiny (zdravotne postihnutí, menšiny, izolovane žijúci občania, seniori, miestna a územná samospráva)
Z: PVK
T: 07/2007 – 12/2007

8 Podpora zavedenia eura informačnými a štatistickými systémami

8.1 Opis najdôležitejších úloh

Je nevyhnutné jednoznačne identifikovať, ktoré informačné systémy môžu byť dotknuté prechodom na euro. Spravidla by to mali byť len informačné systémy pracujúce s finančnými informáciami v slovenskej mene a to najmä:

- hlavná účtovná kniha,
- elektronické platobné systémy,
- účtovnícke a fakturačné systémy,
- systémy na spracovanie personálnej agendy,
- účtovné knihy obsahujúce záväzky a pohľadávky,
- účtovné knihy obsahujúce údaje o inventári a jeho hodnote,
- účtovné knihy obsahujúce informácie o nehnuteľnom majetku, jeho hodnote a odpisoch počas obdobia,
- riadiace systémy pre oblasť výroby pracujúce s finančnými ukazovateľmi,
- programy na finančné plánovanie,
- programy na sledovanie nákladov,
- komplexné systémy plánovania zdrojov podniku (ERP),
- informačné systémy štátnej pokladnice a ostatné aplikácie používané na riadenie verejných financií,
- bankové systémy, vrátane systémov NBS,
- právne databázy obsahujúce finančné kontrakty.

Ministerstvo financií SR a Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií SR vypracujú analýzu informačných systémov s potenciálnym dopadom prechodu na euro. Analýzu pripravia v širšej diskusii s kľúčovou skupinou používateľov tak, aby bolo možné pokryť prípadné rozšírené nároky na funkcionality týchto systémov v období po prechode s možnosťou spätnej väzby.

Pozornosť je potrebné venovať tiež technologickému vybaveniu, nakoľko v niektorých prípadoch je aj pri hardvéri možný negatívny dopad prechodu na euro hlavne jednoduchšie technické zariadenia.

Obzvlášť dôsledne treba odsledovať vzájomnú prepojenosť systémov (nielen internú, ale aj externú so zákazníkmi a dodávateľmi).

Je kľúčové definovať dotknuté systémy a ich kvalitu po stránke logickej a technologickej pre stratégiu prechodu na euro. V prípade nižšej kvality informačných systémov treba vykonať fundamentálne zmeny a nie iba čiastkové, ktoré by zakladali potenciál pre negatívne dopady.

Pri stanovovaní priorít je nevyhnutné brať do úvahy dôležitosť a komplexnosť informačných systémov, dôležité systémy pre chod organizácie majú vyššiu prioritu, komplexné systémy vyžadujú viac času na konverziu, preto potrebujú mať vyššiu prioritu.

Nakoľko pôjde o zmenu „Big Bang“ je nevyhnutné venovať pozornosť súbežným úpravám všetkých systémov v pevne stanovenom termíne, čo si vyžiada rozsiahlu koordinačnú aktivitu.

8.2 Postup pri konverzii štatistických databáz a informačných systémov

Je nevyhnutné identifikovať vecný rozsah technickej konverzie veľkých finančných a štatistických informačných systémov z hľadiska normatívov alebo legislatívnych úprav vydávaných orgánmi štátnej správy, napr. ŠÚ SR (zákon o štátnej štatistike, Program štátnych štatistických zisťovaní, registre, klasifikácie, všeobecné smernice pre spravodajské jednotky, platné pokyny a metodické usmernenia, medzirezortné dohody o vzájomnom poskytovaní údajov a pod.). V zásade pôjde o všetky normy, ktoré obsahujú údaje v slovenskej mene.

ŠÚ SR a MF SR navrhnu minimálnu dĺžku historických štatistických časových radov, za ktoré bude vhodné prepočítavať údaje vo finančných a štatistických databázach, ktoré sú nositeľmi finančných (hodnotových) informácií. Samotný proces prepočtu sa vykoná až po vydaní legislatívnej regulácie, dovtedy treba určiť zoznamy dát, ktoré sa budú prepočítavať, všeobecne záväzné princípy prepočtov pre všetky štatistické systémy. Príslušní vlastníci veľkých informačných databáz pripraví softvérové riešenie prepočtu podľa charakteru a štruktúry jednotlivých skladov dát.

Pre podmienky konverzie štatistických databáz bude nevyhnutné zabezpečiť najmä:

- vyhotovenie úplných zoznamov ukazovateľov, ktoré sa budú prepočítavať,
- určenie spôsobu prepočítavania údajov pre obdobie zberu dát v slovenskej mene v procese spracovania štatistických údajov pred vstupom do eurozóny,
- definovanie princípov a koeficientov prepočtov údajov do eura a určiť obdobie od ktorého sa budú povinné údaje publikovať v oboch menách,
- určenie spôsobu zaokrúhľovania a násobkov eura (merná jednotka) pre ukladanie údajov,
- stanovenie metodických princípov zabezpečenia porovnateľnosti údajov a princípy riešenia bilančných rozdielov,
- navrhnutie špecifických štatistických zisťovaní sa vykonajú pre potreby zavedenia eura v SR (ukazovatele, samostatné zisťovanie, doplnenie ukazovateľov do existujúcich nosičov).

8.3 Zoznam úloh v oblasti informačných a štatistických systémov

Vytvoriť maticu informačných systémov verejného sektora s definovaním vzájomných väzieb

Z: MF SR

T: 30. 9. 2005 – úloha splnená

Vykonať špecializovaný audit informačných systémov verejného sektora so zameraním na schopnosť systémov k prechodu na euro

Z: MF SR, MDPaT

T: 31. 12. 2005 – úloha splnená

Pripraviť metodické usmernenie pre tvorbu nových informačných systémov s ohľadom na garancie ich kompatibility s eurom

Z: MF SR, MDPaT

T: 30. 6. 2006 – úloha splnená

Vypracovať a zverejniť metodické usmernenie pre postup konverzných prác s historickými údajmi

Z: MF SR, ŠÚ SR

T: 30. 6. 2006 – úloha splnená

Vypracovať a zverejniť zoznam kritických faktorov, ktorým je nevyhnutné venovať pozornosť v procese prípravy systémov na prechod na euro

Z: MF SR, MDPaT

T: 31. 12. 2005 – úloha splnená

Pripraviť odporúčania pre súkromný sektor týkajúce sa budovania nových informačných systémov, úprav existujúcich informačných systémov, konverzie historických a štatistických údajov

Z: MF SR, MDPaT

T: 31. 12. 2005 – úloha splnená

Vypracovať a zverejniť upravené štatistické formuláre

Z: ŠÚ SR v spolupráci s vecne príslušnými ministerstvami a verejnými orgánmi

T: 30. 6. 2008

Vypracovať metodiku konverzie štatistických údajov

Z: ŠÚ SR

T: 31. 12. 2006 – úloha splnená

Vykonať integračný test centrálnych systémov pre oblasť riadenia verejných financií

Z: MF SR

T: 30. 6. 2008

9 Odporúčania Národného koordinátora

9.1 Národný koordinátor odporúča bankám a finančným inštitúciám:

1. V posledných decembrových dňoch roku 2008 zásobiť bankomaty prednostne bankovkami nižšej nominálnej hodnoty.
2. Začiatkom januára 2009 zásobiť bankomaty dostatočným množstvom eurových bankoviek, hlavne v menších nominálnych hodnotách (aby pri platení nimi nebolo potrebné veľa vydávať). Podľa možnosti všetky bankomaty by mali byť prestavené na euro okamžite 1. januára.
3. Zamieňať korunové bankovky za eurá do konca roku 2009 a mince do júna 2009 bezplatne a bez akýchkoľvek s tým spojených poplatkov.
4. V spolupráci s NBS poskytnúť svojim klientom a maloobchodu obaly (papierové vrecká) na triedenie mincí tak, aby zákazníci sami vykonali väčšiu časť triedenia a počítania a aby bolo možné zatriedené mince ľahko kontrolovať a označiť.
5. Počas duálneho obehu prijímať od maloobchodníkov korunovú hotovosť bez poplatkov a bez obmedzení.
6. Otvoriť niektoré pobočky aspoň pre hotovostné operácie (výmena korún za eurá) aj 1. 1. 2009.
7. Počas duálneho obehu vhodným spôsobom uľahčiť podnikateľským subjektom a živnostníkom ukladanie alebo výmenu korunovej hotovosti.
8. Duálne zobrazovať ceny služieb a zasielať duálne výpisy až do 18 mesiacov po zavedení eura.
9. Pripraviť a zrealizovať pre svojich zamestnancov, klientov a obchodných partnerov vlastné komunikačné aktivity pred zavedením/po zavedení eura o všetkých súvislostiach v oblasti ich činnosti, ktoré zavedenie eura ovplyvní.
10. Používať pri informačných aktivitách súvisiacich so zavedením eura v SR schválené symboly informačnej kampane, uvedené v kapitole 11.
11. Národnej banke Slovenska popri aktívnej účasti na celonárodnej informačnej kampani pripraviť a uskutočniť aj vlastné komunikačné aktivity o zavedení eura v SR.

Pre banky sú ďalej relevantné aj ostatné odporúčania podnikateľským subjektom v časti 9.4.

9.2 Národný koordinátor odporúča orgánom samosprávy a centrálnym orgánom:

1. Pri úprave svojich normotvorných aktov postupovať obdobne ako bolo určené pre ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy SR (kapitola 3).
2. V procese prípravy legislatívy a informačných systémov sa výlučne sústrediť na dôvod, prečo sa samotné revízie vykonávajú, t. j. zabezpečenie podmienok pre prijatie

eura a vylúčiť tendencie a snahy o nabaľovanie úloh, ktoré bezprostredne nesúvisia s otázkou prípravy prijatia eura v SR.

3. Zabezpečiť efektívne využitie verejných prostriedkov v procese úpravy informačných systémov.
4. Zohľadniť pri všetkých nových informačných systémoch a technológiách možnosť ich konverzie na euro.
5. Združeniu miest a obcí Slovenska a Únii miest Slovenska pripraviť a zrealizovať pred zavedením/po zavedení eura pre všetkých zamestnancov samosprávy vlastné komunikačné aktivity o všetkých súvislostiach, ktoré zavedenie eura ovplyvní.
6. Verejnoprávnym inštitúciám okrem spolupráce s Národným koordinátorom na informačnej kampani pripraviť a zrealizovať v rámci svojej pôsobnosti aj vlastné komunikačné aktivity zamerané na svojich klientov. V prípade verejnoprávných médií by malo ísť najmä o špecializované (jednorazové alebo cyklické) programy, relácie venované téme zavedenia eura.
7. Používať pri informačných aktivitách súvisiacich so zavedením eura v SR schválené symboly informačnej kampane, uvedené v kapitole 11.
8. Verejnoprávnym médiám uplatňovať pri vysielaní a najmä spoplatňovaní inzercie osobitný prístup adekvátny charakteru kampane.
9. Všetkým médiám informovať aj vo svojich spravodajských a publicistických reláciách o jednotlivých etapách a charakteristikách prístupového procesu SR do eurozóny.

9.3 Národný koordinátor odporúča občanom:

1. Najneskôr začiatkom decembra si uložiť do bánk prebytočnú hotovosť, hlavne mince (vysypať všetky prasiatka a pokladničky).
2. Sledovať informačné vývesky o právach spotrebiteľov a všeobecných požiadavkách pre zavedenie eura zverejnených na výveskách miestnej správy.
3. Oboznámiť sa s eurovými bankovkami a mincami, ako i s ochrannými známkami eurových bankoviek.
4. Nezneužívať obdobie duálneho obehu na výmenu väčších súm v obchodoch a nevytvárať tak v pokladniciach problémy s dostatkom eurovej hotovosti pre ďalších zákazníkov.
5. V čase po zavedení duálneho zobrazovania cien ihneď informovať kontrolné orgány na všetky nezrovnalosti, ktoré súvisia so zavádzaním eura.
6. Požadovať od predajcov záväzok, aby duálne zobrazovanie cien realizovali nad rámec zákonných povinností.
7. Požadovať od predajcov plnenie záväzku nezvyšovať ceny v dôsledku zavedenia eura.
8. V období duálneho obehu prednostne používať bezhotovostné spôsoby platby.

9.4 Národný koordinátor odporúča podnikateľským subjektom:

1. Identifikovať zmeny týkajúce sa denných, krátkodobých a dlhodobých operácií vo vzťahu k zavádzaniu eura, ktoré vplývajú na procesy plánovania, riadenia a kontroly.
2. Vypracovať individuálne podnikové plány na zavedenie eura a určiť spôsob ich kontroly.
3. Prehodnotiť potrebu existencie alebo redukcie bankových účtov, čo priamo súvisí s procesom technickej realizácie zavedenia eura.
4. Identifikovať (otestovať), naplánovať a implementovať všetky zmeny informačných technológií podniku.
5. V rámci novej alebo upravenej stratégie vo vzťahu k zavedeniu eura definovať všetky determinujúce riziká spojené s existenciou a fungovaním firmy. Potenciálne riziká týkajúce sa finančnej obsluhy, nákupu a predaja je možné rozčleniť na:
 - **obchodné**, kde ide o úrokové riziko; menové riziko a riziko likvidity a bonity vo vzťahu k zmenám v procesoch finančnej obsluhy podniku;

- **technické a organizačné**, kde ide o riziká spojené s flexibilitou, s kapacitou a s chybami pri redenominácií;
 - **strategické**, kde ide o investičné riziká, riziká spojené s konkurencieschopnosťou, riziká spojené s úpravou zmluvných vzťahov a kooperácií.
6. Veľkým podnikom odporúča pripraviť a zrealizovať pre svojich zamestnancov, klientov a obchodných partnerov vlastné komunikačné aktivity pred zavedením/po zavedení eura o všetkých súvislostiach v oblasti ich činnosti, ktoré zavedenie eura ovplyvní.
 7. Jednotlivým záujmovým združeniam a zväzom odporúča pripraviť a zrealizovať pre svojich členov (veľké podniky, banky, poisťovne...), ich klientov, zamestnancov a obchodných partnerov vlastné komunikačné aktivity zamerané na ich špecifické potreby.
 8. Používať pri informačných aktivitách súvisiacich so zavedením eura v SR schválené symboly informačnej kampane, uvedené v kapitole 11.

9.4.1 Podnikateľskej sfére v oblasti maloobchodu:

1. Začať s prepočtom cien čo najskôr po zverejnení oficiálneho konverzného kurzu pre duálne zobrazovanie cien.
2. Prepočítavanie cien všetkých výrobkov a služieb ukončiť najneskôr do 31. 12. 2008.
3. V súlade so spôsobom navrhnutým v časti 4.1.2 zabezpečiť duálne zobrazovanie cien a pokračovať v duálnom zobrazovaní cien do 30. 6. 2010.
4. V predajniach umiestniť menové kalkulačky, na ktorých si zákazníci sami prepočítajú hodnoty na eurá.
5. Verejne vyhlásiť záväzok udržať cenovú stabilitu a z dôvodu prechodu na euro nezvyšovať maloobchodné ceny.
6. V predstihu zabezpečiť softvérové úpravy elektronických registračných pokladníc na prepočet cien a celkových súm a na vystavenie dokladu pre spotrebiteľa v eurách a v korunách.
7. Pripraviť sa na prijímanie úhrad od spotrebiteľov v eurách aj v korunách v priebehu duálneho obdobia a na vydávanie len v eure.
8. Počas prvých týždňov po zavedení eura predĺžiť otváracie hodiny.
9. Výpredajové akcie nesústreďovať do prvých dní, resp. týždňov januára 2009.
10. Otvoriť niektoré prevádzkarne aj 1. januára 2009.
11. Vo veľkých nákupných centrách určiť jedného alebo viacerých zamestnancov, ktorí ako služba zákazníkom budú odpovedať na otázky zákazníkov týkajúcich sa eura a cien tovaru.
12. Uschovávať počas duálneho obehu korunové bankovky na samostatných miestach, aby neboli pre zákazníkov viditeľné a teda aby si zákazníci nevyžadovali vydávať v korunách.
13. Zabezpečiť si dostatočný tok eurových bankoviek a mincí z bánk v priebehu duálneho obehu, aby boli spôsobilí vydávať pri platbách v eurách.

9.4.2 Profesionálnym organizáciám v obchode a službách:

1. Spolupracovať s kompetentnými orgánmi štátnej správy pri príprave právnych noriem súvisiacich s prechodom na euro v Slovenskej republike.
2. Spolupracovať s kompetentným orgánom pri vybavovaní sťažností spotrebiteľov na porušenie generálneho zákona.
3. Zapojiť sa do národnej propagačnej a vzdelávacej kampane.

9.5 Odporúčania pre prispôsobenie informačných a štatistických systémov

Základným odporúčaním, ktoré by malo pomôcť eliminovať potenciálne negatívne dopady prechodu na euro je vykonanie technicko-technologického auditu dotknutých informačných systémov.

Obstarávanie nových informačných systémov a tiež významné zmeny systémov by sa mali už v súčasnosti realizovať s podmienkou prechodu na euro, ktorú odporúčame explicitne zapracovať aj do uzatváraných kontraktov s dodávateľmi informačných systémov.

Zameranie auditu dotknutých informačných systémov

Problémy so vstupmi:

- prijímanie finančných informácií vo dvoch menách (euro a slovenské koruny),
- zmena aktuálneho systému
 - vyžaduje čas na plánovanie a testovanie,
 - hrozí riziko chýb úradníkov,
- používanie paralelných systémov (dvoch rovnakých verzií finančných informačných systémov)
 - často nie je možné s ohľadom na technické obmedzenia hardvéru,
 - hrozí chyba v zámene informačného systému pracujúcom s eurom a systému pracujúcom v slovenských korunách,
 - problémy s transakciami,
 - problémy s limitmi pre zákazníkov,
- sekvenčný prechod
 - potreba interfejsov medzi systémami,
 - riziko zmätku medzi používateľmi o používanej mene.

Problémy s výstupmi

- vytváranie finančných výstupov vo dvoch menách (euro a slovenské koruny).

Problémy s interfejsami

- výmena finančných informácií medzi systémami pracujúcimi so slovenskou korunou a systémami pracujúcimi s euro,
- vytvorenie konvertorov,
- simultánna zmena – všetko naraz,
- autonómne skupiny – skupiny informačných systémov, ktoré sú relatívne autonómne.

Problémy s konverziou

- pri historických finančných dátach v slovenských korunách, ktoré budú potrebné aj po prechode na euro, bude potrebná ich konverzia na eurá,
- manuálna konverzia,
- nástroj na automatizovanú konverziu,
- zmena informačných systémov.

Technické detaily, ktoré treba brať do úvahy

- zaokrúhľovanie
 - konverziou medzi slovenskými korunami a eurom môžu nastať rozdiely, ktoré povedú k zastaveniu spracovávania informácií,
- interfejsy medzi systémami
 - budovanie interfejsov môže byť náročnejšie než sa na prvý pohľad javí, najmä s ohľadom na problémy so zaokrúhľovaním,
 - treba sa venovať možným hrozbám z miešania objemov vyjadrených v eurách a objemov vyjadrených v korunách,
 - treba venovať pozornosť systémom, ktoré sú prepojené s inými systémami iných organizácií, v tom prípade treba dohodnúť spoločný postup oboch organizácií kedy a ako tieto systémy skonvertovať na eurá,
- konverzia historických dát
 - konverzia zdrojov historických dát musí byť vykonaná rovnakou metodikou a rovnakým systémom, inak môžu nastať nepredvídateľné chyby a problémy,
 - problémy môžu nastať v konverzii finančných metadát (údajov v popisnom poli),

- jestvujú dve metodiky na konverziu objemov zo slovenských korún, pričom každá má svoje výhody. Každá metodika prináša rozdielne výstupy, preto sa organizácia musí rozhodnúť pre jednu z nich a tú precízne dodržiavať,
- desatinné miesta
 - toto sa týka najmä tých informačných systémov, ktoré boli nastavené pre prácu s korunami bez desatinných miest, pri nich je potrebné spraviť úpravy pre využívanie euro centov,
- zobrazovanie dvoch mien
 - toto môže spôsobovať problémy s ohľadom na limitovaný počet stĺpcov, zobrazovateľných na displeji,
- hraničné hodnoty – finančné informačné systémy používajú často hraničné hodnoty, aby definovali akcie systému, tieto hraničné hodnoty musia byť prekonvertované na euro, aby sa zabránilo neočakávaným akciám informačných systémov,
- Spreadsheets – s ohľadom na veľmi vysokú náročnosť vytvorenia nástroja na automatické konverzie tabuľkových modelov na euro je efektívnejšie prebudovať tento tabuľkový model a nie snažiť sa o manuálnu konverziu,
- Školenia pre zamestnancov.

10 Inflačné riziká menovej konverzie a ako im čeliť

10.1 Teoretické očakávania

Menová konverzia v podmienkach eurozóny je technická operácia zahŕňajúca prepočet cien a finančných hodnôt a výmenu národných bankoviek a mincí za eurové bankovky a mince podľa presne stanoveného konverzného kurzu (v definícii na 6 platných čísel) v bezhotovostnom a hotovostnom obehú krajiny. Samotná zmena meny preto v zásade neobsahuje stimuly na zvyšovanie cien.

10.1.1 Riziká zrýchlenia inflácie

Napriek tomu, že z technického hľadiska nie je dôvod, aby konverzia národnej meny na euro viedla k všeobecnému zvyšovaniu cien, jestvuje niekoľko kanálov, prostredníctvom ktorých môže pri menovej konverzii dôjsť k rýchlejšiemu rastu cien, resp. zrýchleniu inflácie. Sú to

- implementačné náklady,
- rekalkulácia tzv. menu nákladov,
- zaokrúhľovanie na novú atraktívnu cenu v eure,
- nesprávne vnímaná inflácia obyvateľstvom.

Implementačné náklady. Na umožnenie vykonávania transakcií v eure budú mať súkromné spoločnosti jednorazové náklady (úprava a nákup technických a technologických zariadení, školenie personálu), ktoré by mohli (čiastočne) preniesť na spotrebiteľa v snahe udržať si ziskovú maržu. Tieto náklady by však mali byť iba minimálne. Okrem toho sú to náklady investičného charakteru a ich potenciálny efekt na ceny bude rozložený do dlhšieho obdobia.

Rekalkulácia nákladov (Menu costs). V maloobchode dochádza z času na čas k revízii cien (napr. na tlač nových cenoviek, jedálnych lístkov v reštauráciách a pod.), ktorá je spojená s určitými adaptačnými nákladmi. Tieto náklady firmy prenášajú do spotrebiteľských cien. Je možné očakávať, že obchodníci prepočítanie nákladov uskutočnia zároveň s prechodom na novú menu¹⁶. Tým by mohlo dôjsť k mimoriadnej koncentrácii individuálnych cenových zmien v krátkom časovom úseku pri zavedení eura, čo by mohlo ovplyvniť bežný sezónny priebeh. Na druhej strane simultánne uskutočnenie oboch operácií (prispôsobenia nákladov a prepočítania cien na eurá) môže obchodníkom časť týchto výdavkov ušetriť. V dlhšom období (t. j. viac ako jeden rok) by priemerná inflácia nemala byť ovplyvnená.

Zaokrúhľovanie na nové spotrebiteľsky atraktívne ceny. Je pravdepodobné, že spoločnosti budú zaokrúhľovať ceny na nové spotrebiteľsky atraktívne ceny v eurách. Používanie

¹⁶ Zmeny cien sú pre obchody nákladné, ceny sa preto bežne nemenia pri každej zmene nákladov, ale až vtedy, keď rozdiel medzi aktuálnou a optimálnou cenou dosiahne určitú hranicu. Maloobchodný sektor bude mať zároveň isté náklady súvisiace s prepočítaním cien z domácej meny na eurá.

atraktívnych (psychologických, „baťovských“) cien (napr. končiacich na 9) je v maloobchodnej praxi veľmi časté. Spoločnosti budú musieť prehodnotiť štruktúru svojich cien po konverzii na euro, aby dosiahli nové psychologicky atraktívne ceny. Takéto zmeny by však mali zahŕňať úpravy oboma smermi (hore aj dolu) a celkový efekt na ceny by mal byť neutrálny¹⁷. Proces zaokrúhľovania cien môže mať dlhodobejší charakter.

Vnímaná inflácia. Ako potenciálny faktor zrýchlenia inflácie je potrebné vziať do úvahy aj fenomén tzv. vnímanej inflácie, t. j. inflácie, ktorú vníma obyvateľstvo na základe individuálnych spotrebiteľských a nákupných zvyklostí a skúseností. Vzhľadom na to, že základom vnímanej inflácie sú individuálne subjektívne hodnotenia, môže sa jej miera odlišovať (niekedy až výrazne) od oficiálnych štatistík cenového vývoja. Vysoká vnímaná inflácia môže viesť následne k tlakom na zvyšovanie miezd a stať sa tak zdrojom nákladovej inflácie v makroekonomickom rozmere.

10.1.2 Faktory pôsobiace proti rastu cien

Proti rastu cien v čase zavedenia eura naopak možno očakávať, že budú pôsobiť tieto faktory:

- konkurencia na lokálnych trhoch,
- duálne zobrazovanie cien a monitorovanie cenového vývoja,
- dohody o zachovaní cenovej stability v čase konverzie,
- dôsledné prepočítanie regulovaných cien podľa konverzného kurzu.

Konkurencia. Je možné predpokladať, že konkurencia na miestnych trhoch je v súčasnosti dostatočne silná na to, aby zabránila neodôvodnenému zvyšovaniu cien v dôsledku menovej konverzie. Spoločnosti naopak môžu pristúpiť aj k znižovaniu cien a využiť euro na prilákanie zákazníkov (s cieľom zvýšiť svoje podiely na trhu). Príležitosti na zvyšovanie cien môžu byť zároveň do značnej miery determinované aktuálnou situáciou v dopyte.

Duálne zobrazovanie cien a monitorovanie vývoja cien. Na uľahčenie orientácie v nových cenách a na založenie spotrebiteľských návykov kalkulovať v novej mene budú po istý čas pred a po menovej konverzii ceny zobrazované dvojakým spôsobom: v domácej mene (v prípade SR v korunách) a v eurách. Duálne zobrazovanie cien bude zároveň spotrebiteľom slúžiť ako nástroj kontroly nad cenovým vývojom, zvyšovanie cien v maloobchodnom sektore sa tým prinajmenšom skomplikuje. Spotrebiteľia a spotrebiteľské organizácie však budú musieť cenový vývoj pozorne sledovať a využívať oba významy duálneho zobrazovania cien.

Dohody o nezvyšovaní cien. Pri vzniku eura sa vlády členských štátov eurozóny zaviazali, resp. verejne deklarovali, že zavedenie eura bude mať na spotrebiteľov cenovo a príjmovovo neutrálny účinok. Optimálnym riešením je dosiahnuť na obdobie menovej konverzie – t. j. minimálne na obdobie, počas ktorého sa bude uplatňovať duálne zobrazovanie cien – dohody o cenovej stabilite s podnikateľskými subjektmi, resp. obchodnými asociáciami vo všetkých sektoroch ekonomiky. Dohodu o garantovaní stabilných cien v maloobchode počas konverzie podpísalo na európskej úrovni 13 maloobchodných a obchodných asociácií.

Dôsledné prepočítanie regulovaných cien podľa konverzného kurzu. Zásada cenovej stability by mala byť primárne uplatnená v okruhu cien, spravovaných inštitúciami verejnej správy. Všetky regulované ceny by preto mali byť dôsledne prepočítané podľa konverzného kurzu. Štát tým dá silný signál súkromnému sektoru o dôveryhodnosti svojho deklarovaného záväzku zabezpečiť, aby sa menová konverzia nestala príležitosťou na neodôvodnené zvyšovanie cien.

¹⁷ *Prirodzene, v prípade, že by v procese formovania atraktívnych cien výrazne prevládlo zaokrúhľovanie cien smerom nahor, mohol by tu vzniknúť istý inflačný stimul. Takémuto asymetrickému zaokrúhľovaniu cien by však mala brániť dostatočne silná konkurencia v maloobchodnom sektore.*

Z uvedeného je zrejmé, že cenové efekty menovej konverzie môžu byť celkove rozložené do relatívne dlhého časového úseku pred zavedením aj po zavedení eura. Tomu je nevyhnutné podriaďovať monitoring cenového vývoja. Obdobie, počas ktorého sa bude cenový vývoj sledovať so zvýšenou pozornosťou, musí byť dostatočne dlhé na to, aby obsiahlo horizont predpokladaného zvýšeného výskytu pokusov o neodôvodnené zvyšovanie spotrebiteľských cien.

Ako súčasné krajiny eurozóny odhadovali inflačný vplyv zavedenia eura pred jeho samotným zavedením?

Uvedené odhady síce nie je možné priamo porovnávať vzhľadom na rozdiely v použitých analytických metódach, predpokladoch a sledovaných obdobiach, dávajú však rámcovú predstavu o očakávaných účinkoch zavedenia eura na spotrebiteľské ceny v eurozóne.

Štúdia *holandskej* De Nederlandsche Bank odhadovala, že efektom zaokrúhľovania všetkých cien môže byť príspevok k inflácii vo výške 0,7 %, nezohľadňoval sa tu však vplyv konkurencie. Inflačný efekt započítania implementačných nákladov do cien v rokoch 2001 a 2002 sa odhadoval na 0,2 – 0,3 %.

Štúdia Federálneho ŠÚ *Nemecka* a Deutsche Bundesbank odhadovala vplyv zavedenia eura na ceny v Nemecku v období január až október 2001 na 0,0 – 0,5 %. Od júna 2001 začali vývoj cien v Nemecku pravidelne monitorovať spotrebiteľské organizácie. Štúdia IFAV (Institut für angewandte Verbrauch erforschung) z januára 2002 na základe prieskumu v 100 obchodoch, bankách a prevádzkach služieb s 841 rôznymi produktmi konštatovala hruba vyrovnaný počet prípadov zvýšení, resp. znížení cien. V obchodoch boli v období jún 2001 až január 2002 zistené zmeny cien v 51 % prípadoch, z toho 49 % zvýšenie, 51 % zníženie; v bankách zmeny v 36,2 % prípadoch, z toho 52,9 % zvýšenie, 47,1 % zníženie; v službách 75 % prípadov zmien po zavedení eura, z toho vyše 80 % zvýšenie v rozsahu od 0,24 % do 48,5 %.

Spoločná štúdia centrálnej banky a ministerstva financií *Luxemburska* odhadovala, že v najpesimistickejšom scenári sa môže zavedenie eura prejavíť účinkom 0,52 – 0,60 % na národný index spotrebiteľských cien (CPI).

V *Portugalsku* podľa štúdie Inštitútu pre malé a stredné podniky 87 – 93 % majiteľov obchodov ceny nezvyšovalo, 6 – 9 % ceny zvýšilo, avšak z iných dôvodov než zavedenie eura. Štúdia centrálnej banky zameraná na odhad efektov zaokrúhľovania na najbližší cent s využitím údajov o cenách z januára 2001 dospela k výsledku, že v najhoršom prípade by mohlo dôjsť k zvýšeniu národného CPI o 0,23 %, v najoptimistickejšom prípade by naopak mohlo dôjsť k jeho poklesu o 0,26 %.

Výskum vo *Fínsku* o možných dopadoch konverzie z mája 2001, realizovaný vo Finnish Research Institute for Consumer Issues a na ministerstve financií v spolupráci so ŠÚ, identifikoval 107 produktov, ktorých ceny boli zaokrúhlené na atraktívnu cenu v eure. Medziročný rast cien tohto súboru sa odhadoval na 7,8 %. Jeho váha v CPI predstavovala iba 1,2 %, takže odhadovaný efekt na súhrnný CPI bol menší než 0,1 % z ročnej miery 3,4 %.

10.2 Skúsenosti krajín eurozóny

10.2.1 Hodnotenie na základe oficiálnych štatistických údajov Eurostatu

Medziročná miera inflácie meraná harmonizovaným indexom spotrebiteľských cien (HICP) v roku 2002 dosiahla v eurozóne 2,3 % a v porovnaní s rokom 2001 zostala na nezmenenej úrovni. Podľa analýzy Eurostatu najväčšia časť rastu cien v roku 2002 bola podmienená bežnými a niektorými špecifickými faktormi, nesúvisiacimi so zavedením eura. Boli to najmä nepriaznivé počasie, volatilné ceny energií a podstatné zvýšenie daní z tabakových výrobkov. Bežné a mimoriadne faktory spolu vysvetľujú 2,01 – 2,18 % z celkovej inflácie 2,3 %.

Príspevok zavedenia eurových bankoviek a mincí do obehu Eurostat odhadol na 0,12 – 0,29 % z celkovej inflácie 2,3 %. Najvýznamnejšia časť celého tohto efektu odhadovaná v rozsahu 0,09 – 0,28 % sa uskutočnila v období medzi decembrom 2001 a januárom 2002.

Identifikovaný vplyv menovej konverzie na ceny v eurozóne bol výsledkom podrobnej analýzy. Čiastkové analýzy viedli k týmto zisteniam:

- prevažná väčšina položiek (výdavkových skupín), predstavujúca približne 54 % z celkových váh HICP, nevykázala v roku 2002 žiaden nezvyčajný cenový vývoj, ktorý by ovplyvnil súhrnný HICP;
- nepravidelný cenový vývoj vykázali výdavkové skupiny predstavujúce 20 % celkových váh HICP, tieto nepravidelnosti však nesúviseli so zavedením eura, ale s mimoriadnymi externými faktormi (volatilné ceny energií, zvýšenie bezpečnostných opatrení a následne cien za dopravu a dovolenky po 11. septembri 2001, výrazné zvýšenie daní z tabakových výrobkov zo začiatku roka 2002);

Tabuľka 10.1 Odhadovaný vplyv menovej konverzie podľa výdavkových skupín (príspevok k inflácii v percentuálnych bodoch)

		jan02/dec01	1.Q02/4.Q01	2002/2001
	Najpravdepodobnejšie efekty			
	Služby			
941	Rekreačné a športové služby	0,01	0,01	0,02
10X0	Školstvo	0,01	0,01	0,01
1111	Reštaurácie, kaviarne a pod.	0,06	0,07	0,08
1211	Kaderníctva a zariadenia osobnej starostlivosti	0,01	0,01	0,01
	Najpravdepodobnejšie efekty spolu	0,09	0,10	0,12
	Pravdepodobné účinky			
	Služby			
444	Ostatné služby spojené s bývaním	0,00	0,00	-0,01
723	Údržba a oprava osobných dopravných prostriedkov	0,01	0,01	0,02
1120	Ubytovacie služby	0,02	0,03	0,02
	Ostatné služby	0,01	0,00	0,00
	Medzisúčet za služby	0,04	0,04	0,03
	Potraviny			
444	Chlieb a obilniny	0,02	0,03	0,05
113	Ryby	0,00	0,02	0,02
114	Mlieko, syry, vajcia	0,03	0,03	0,02
116	Ovocie	0,04	0,05	0,04
117	Zelenina	0,04	0,00	0,00
118	Cukor, džem, med, čokoláda a cukrovinky	0,00	-0,01	-0,01
119	Potraviny bližšie nešpecifikované	0,00	0,00	0,01
213	Pivo	0,00	0,00	0,01
	Medzisúčet za potraviny	0,13	0,12	0,13
	Neenergetické priemyselné tovary			
933	Záhrada, rastliny, kvety	0,01	0,01	0,01
	Ostatné neenergetické priemyselné tovary	0,01	0,01	0,00
	Medzisúčet za neenergetické priemyselné tovary	0,02	0,02	0,01
	Spolu: Pravdepodobné efekty	0,19	0,18	0,17
	Interval			
	Dolná hranica (najviac pravdepodobné efekty)	0,09	0,10	0,12
	Horná hranica (pravdepodobné + najviac pravdepodobné efekty)	0,28	0,28	0,29

Zdroj: Euro changeover effects. Eurostat, Euro-Indicators, news release, Annex, 18. jún 2003.

- zostávajúce výdavkové skupiny, rozdelené na podskupiny s „pravdepodobným“ a „najviac pravdepodobným“ účinkom menovej konverzie, v ktorej sa mohli potenciálne prejavovať efekty zavedenia eura, predstavovali 26 % váhového podielu na súhrnnom HICP eurozóny.

Výsledky podrobnej analýzy podskupín, v ktorých bol odhadnutý „pravdepodobný“ a „najviac pravdepodobný“ efekt zavedenia eura na cenový vývoj v roku 2002, sú zhrnuté v tabuľke 10.1.

Medzi položky (výdavkové skupiny), pri ktorých najpravdepodobnejším vysvetlením cenových zmien v období december 2001 – január 2002 bolo zavedenie eura, patrili predovšetkým rozličné služby, osobitne reštaurácie a kaviarne, malé prevádzky ako kaderníctva, rôzne opravárenské služby, čistiarne a služby súvisiace s rekreáciou, kultúrou a športom. Medzimesačný (január 2002/december 2001) vplyv týchto položiek na súhrnný HICP predstavoval 0,09 % a do konca roka dosiahol 0,12 % na priemernom ročnom HICP (2002/2001).

Položky, zahrnuté v skupine s pravdepodobným vplyvom zavedenia eura, sa vyznačovali v roku 2002 nezvyčajným cenovým vývojom, ktorý nenachádzal vysvetlenie v žiadnych neeurových faktoroch. Preto boli označené ako „pravdepodobne“ ovplyvnené zavedením eura. Táto skupina obsahuje niektoré potraviny ako chlieb a pečivo, ovocie, zelenina, pivo, ako aj niektoré služby ako sú autoservisy a ubytovacie služby.

Podľa jednotlivých krajín sa účinky zavedenia eura na spotrebiteľské ceny rôznili. Výročná správa Európskej centrálnej banky (ECB) za rok 2002 uvádza, že inflačný efekt zo zavedenia eura podľa prepočtov národných štatistických úradov predstavoval 0,2 % (Francúzsko) až 0,6 % (Holandsko) na národných HICP. Rozdiely medzi krajinami sa vysvetľujú najmä rozdielnou konkurenciou na miestnych trhoch (podmienenou aj relatívnou významnosťou veľkých obchodných reťazcov a malých maloobchodných predajcov) a odlišnou situáciou v dopyte v jednotlivých krajinách. Výsledky jednotlivých štúdií však nie sú priamo porovnateľné, vzhľadom na rozdiely v použitých štatistických metódach, vecnom zameraní analýz atď.

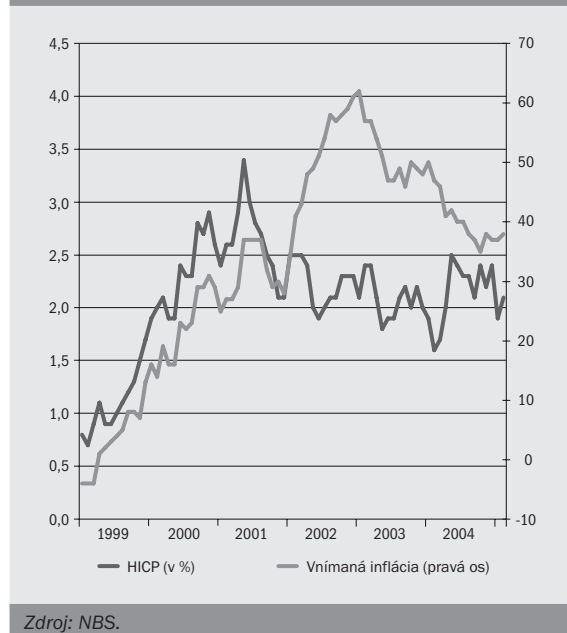
Ak zhrnieme: Hodnotenia prvého roku po zavedení eura do hotovostného obehu na báze oficiálnych štatistických údajov konštatovali iba mierny efekt menovej konverzie na súhrnný HICP eurozóny, ako aj na HICP jednotlivých členských krajín. Potvrdil sa predpoklad, že potenciálne vplyvy implementačných nákladov a zaokrúhľovania na rast cien v značnej miere potláčala konkurencia na transparentných trhoch eurozóny. Zvýšenie cien, ktoré je možné pripísať zavedeniu eura, bolo sústredené v úzkom okruhu tovarov a služieb, ktoré sú úzko viazané na domáce trhy a spotrebiteľské návyky. Vzhľadom na ich nízku váhu v súhrnnom cenovom indexe, efekt cenového zvýšenia sa v ňom premietol iba mierne.

10.2.2 Pohľad spotrebiteľov a spotrebiteľských organizácií

Na rozdiel od oficiálnych hodnotení, inflácia vnímaná obyvateľstvom bola v prvom roku fungovania eura vysoká a v niektorých krajinách došlo až k spotrebiteľským štrajkom a bojkotu spotreby niektorých segmentov spotrebiteľského koša¹⁸. Spolu s nedôverou spotrebiteľov ohľadne budúceho vývoja cien sa v spotrebiteľskom správaní začala presadzovať zdržanlivosť a obmedzovanie nákupov.

¹⁸ Otvorenú nespokojnosť s rastom cien prejavovali najmä spotrebiteľia v Grécku, kde v septembri 2002 došlo k dvom nátlakovým akciám – generálnemu štrajku spotrebiteľov a trojdňovému bojkotu nákupov ovocia a zeleniny. V Taliansku v júli verejnoscť protestovala proti 25 – 50 %-nému zvýšeniu cien v supermarketoch a 10 %-nému zvýšeniu všetkých cien. Nadmerné zvyšovanie cien kritizovala v lete aj Federácia nemeckých spotrebiteľských organizácií.

Graf 1 HICP a vnímaná inflácia v eurozóne

Prudký nárast vnímanej inflácie po zavedení eura do hotovostného obehu ilustruje graf 1. Dojem rýchleho rastu cien sa zintenzívňoval v priebehu celého roka 2002. V roku 2003 sa intenzita vnímanej inflácie oproti predchádzajúcemu roku síce podstatne zmiernila, medzera medzi oficiálnym HICP však zostávala značná. K výraznému zblíženiu oboch ukazovateľov došlo v roku 2004, kedy napriek zrýchleniu inflácie meranej oficiálnym HICP miera inflácie vnímaná spotrebiteľmi v priebehu celého roka klesala.

Osobitným problémom, ktorý prispel po zavedení eura k pocitu „všeobecnej drahoty“ sa stal pomerne rozsiahly odpor k používaniu mincí s najmenšími nominálnymi hodnotami (1 cent a 2 centy¹⁹). Spotrebitelia jednak nevenovali dostatočnú pozornosť navonok drobným cenovým rozdielom u rôznych predajcov, jednak pri platení veľmi často zaokrúhľovali v svoj neprospech (nevyžadovali

tieto drobné mince vydať), čím si sami svoje nákupy predražovali. Navyše, paradoxne k všeobecne kritizovanému prudkému nárastu cien v reštauráciách, kaviarňach, kaderníckych salónoch či autoservisoch, podobným správaním práve týmto službám poskytovali veľkorysé prepitné, resp. obslužné. Na upevnenie hodnotového povedomia o eure a na zmenu spotrebiteľského správania sa ešte v roku 2002 pristúpilo vo viacerých krajinách k dodatočným informačným kampaniam pod heslami „Každý cent sa ráta“ a „Euro sa opláti“²⁰.

10.2.3 Hlavné poznatky z celkového priebehu menovej konverzie

Analytické štúdie Eurostatu, ako aj štúdie členských štátoch eurozóny, dospeli k rovnakému záveru: zavedenie eura do hotovostného obehu nespôsobilo v roku 2002 rozsiahle zvýšenie spotrebiteľských cien. Potvrdili však dlhodobejší charakter adaptácie cien na nový menu.

Cenové efekty menovej konverzie boli sústredené predovšetkým v špecifických oblastiach sektora služieb. Najvýraznejší, začiatkom roka 2002 až prudký nárast cien bol všeobecne zaznamenaný v reštauráciách, kaviarňach, prevádzkach rýchleho občerstvenia, kaderníctvach, čistiarňach, autoservisoch, v niektorých krajinách aj vo verejnej doprave, taxislužbe a rôznych druhoch poplatkov (parkovné, diaľnice).

Ceny tovarov, ktoré tvoria nadpolovičnú väčšinu výdavkov súkromnej spotreby, celkove za eurozónu neboli zavedením eura významnejšie ovplyvnené. Avšak ceny niektorých tovarov bežnej spotreby, ktoré domácnosti často nakupujú (napr. pečivo, noviny), v niektorých krajinách vzrástli až výrazne. Pri nízkej cene týchto tovarov zaokrúhľovanie spôsobilo relatívne vysoké zvýšenie ceny (merané zmenou v %). Naopak pri tovaroch, ktoré majú vyššiu (vysokú) hodnotu a teda aj cenu, napr. pri tovaroch dlhodobej spotreby, sa pri zaokrúhľovaní presadila skôr tendencia upravovať ceny nadol – vzhľadom na technický pokrok a vysokú konkurenciu na týchto trhoch.

¹⁹ Vo Fínsku tieto mince vôbec neboli do obehu zavedené.

²⁰ Na financovanie týchto kampaní sa podieľala (50 %) aj Európska komisia.

Z priebehu zaokrúhľovania na nové spotrebiteľsky atraktívne ceny v eurách vyplynulo, že tu pôjde o dlhodobejší proces. Aj keď posledné mesiace roka 2002 naznačovali podstatné upokojenie cenového vývoja v eurozóne, neukončená adaptácia na nové ceny sa hodnotila ako isté riziko pre budúci cenový vývoj v eurozóne. Najmä v krajinách uplatňujúcich indexáciu miezd by pretrvávajúce zrýchlené rastu cien mohlo viesť k nežiaducim mzdovým tlakom a vytvoriť riziko vzniku nákladovej inflácie. V dlhodobom horizonte by však eurom vyvolané zdroje tlakov na rast cien mali byť eliminované a euro bude mať tlmiaci účinok na rast cien, pretože prinesie väčšiu cenovú transparentnosť a konkurenciu v eurozóne. Tieto prínosy budú trvalého charakteru.

Dodržiavanie dohôd o cenovej stabilite a efektívnosť prísneho monitorovania cien v období duálneho zobrazovania cien sa zo strany oficiálnych inštitúcií hodnotilo vo všeobecnosti priaznivo. Vo viacerých krajinách sa však konštatovalo potvrdenie obáv, že firmy a obchod sa síce zdržia zvyšovania cien v sledovanom období, cenové úpravy však uskutočnia pred alebo po skončení duálneho zobrazovania cien²¹.

Z reakcií cenového vývoja na zavedenie eura do hotovostného obehu vyplynul dôležitý záver pre budúcu cenovú stabilitu v eurozóne: jednu z rozhodujúcich úloh v procese efektívneho presadenia všetkých systémových výhod spoločnej meny bude mať rýchlosť, akou sa podarí adaptovať spotrebiteľské správanie na novú cenovú štruktúru a potlačiť fenomén vnímanej inflácie.

Analýza cenového vývoja z roku 2002 ukázala, že zavedenie eura malo vplyv na ceny niektorých výdavkových skupín, ktorý sa najsilnejšie prejavil začiatkom roka 2002. Zvýšená pozornosť cenovému vývoju v týchto skupinách sa venovala aj v roku 2003. Ukázalo sa však, že priame cenové efekty menovej konverzie sa v roku 2002 pravdepodobne vyčerpali. V roku 2003 neboli zistené žiadne nezvyčajné pohyby cien, ktoré by bolo možné priamo spájať so zavedením eura.

Porovnanie celého šesťročného časového úseku existencie eurozóny (1999 – 2004) (tabuľka 10.2), ktoré dátum menovej konverzie rozdeľuje na dve rovnaké 3-ročné obdobia (1999 – 2001, 2002 – 2004) síce vyznieva nepriaznivo pre obdobie po konverzii s priemernou HICP infláciou 2,17 % oproti 1,83 % pred zavedením eura do hotovostného obehu, výsledok je však ovplyvnený veľmi nízkou hodnotou HICP z roka 1999²². Po vylúčení extrémnej hodnoty tohto roka je zrejmé, že zavedenie eura do hotovostného obehu nemalo zvyšujúci vplyv na priemerné hodnoty inflácie v eurozóne. V trojročnom horizonte jeho existencie bola priemerná hodnota HICP dokonca nižšia (2,17 %) než priemer za posledné dva roky pred jeho zavedením (2,2 %).

Tabuľka 10.2 HICP eurozóny 1999 – 2004, ročný priemer v %

Prechodné obdobie bez hotovostného eura			Euro v hotovostnom obehu		
1999	2000	2001	2002	2003	2004
1,1	2,1	2,3	2,3	2,1	2,1
Priemer za obdobie 1999 – 2001: 1,83 % 2000 – 2001: 2,2 %			Priemer za obdobie 2002 – 2004: 2,17 % 2002 – 2003: 2,2 %		

²¹ Príkladom je Rakúsko, kde duálne oceňovanie bolo nariadené zákonom (od 1. 9. 2001 do 28. 2. 2002). Toto nariadenie sa často kritizovalo: považovalo sa za zdroj podstatného anticipovaného zvýšenia cien od jari 2001 do augusta 2001. Od septembra boli ceny stabilné. V oblastiach s nízkou konkurenciou (plavárne, športové centrá a pod.) sa však od januára 2002 ceny výrazne zvýšili.

²² Najmä v dôsledku veľmi nízkych hodnôt HICP v najväčších ekonomikách eurozóny (Nemecko, Francúzsko) a celkove vzhľadom na cyklické spomalenie tempa hospodárskeho rastu v eurozóne.

10.3 Prečo môžu spotrebiteľia nesprávne vnímať mieru inflácie

Spotrebiteľia si vytvárajú svoje vlastné videnie inflácie tým, že porovnávajú ceny, ktoré v priebehu času zaplatia za tie isté výrobky. Ich videnie je spravidla krátkodobé – sústredujú sa na svoje najčastejšie a najdôležitejšie nákupy. Skúsenosť so zavedením eura naznačila, že spotrebiteľia vnímali jeho vplyv na ceny predovšetkým prostredníctvom cien drobných tovarov a služieb, ktoré nakupujú pravidelne a najčastejšie (denne, týždenne).

Úloha pravidelných a častých nákupov položiek ako sú potraviny, noviny a časopisy, pohonné látky, autobusová a železničná doprava, reštaurácie a kaviarne, či kadernícke salóny, mala vo vývoji vnímanej inflácie určujúci vplyv. Ceny týchto položiek rástli rýchlejšie než súhrnný HICP od polovice roka 1999. Vyšší než priemerný rast cien týchto položiek môže podľa analýzy Eurostatu²³ vysvetľovať až polovicu rozdielu medzi súhrnným HICP a spotrebiteľmi vnímanou infláciou. Na prudkom zvýšení vnímanej inflácie začiatkom roka 2002 sa okrem cenových dôsledkov zavedenia eura v uvedených položkách podieľalo aj podstatné zvýšenie cien (iného ako eurového pôvodu) ďalších často nakupovaných tovarov, osobitne alkoholu a tabaku.

Keď ceny niektorých položiek v kaviarňach a reštauráciách vzrástli v januári 2002 viac než býva bežné, spotrebiteľia si to uvedomili. Ťažšie je pre individuálneho spotrebiteľa uvedomiť si, že pri iných tovaroch sa ceny zmenili oboma smermi – hore aj dolu. Napríklad voči každému zvýšeniu ceny šálky kávy, ktoré by sa mohlo pripísať zavedeniu eura, by stálo iba veľmi malé percentné zníženie ceny počítača alebo chladničky, aby sa táto zmena v súhrnnom HICP vyrovnala.

Okrem samotného faktu (ne)uvedomenia si paralelne prebiehajúceho obojstranného pohybu cien, spotrebiteľské správanie sa vyznačuje významnou asymetriou v hodnotení „ziskov“ a „strát“, ktoré prinášajú cenové zmeny do uspokojenia (miery pociťovaného blahobytu) jednotlivcov. Oveľa menší úžitok pripisuje „zisku“, ktorý prináša zníženie ceny ako ochudobneniu zo „straty“, spôsobenej zvýšením ceny o rovnakú sumu. Súvisí to, prirodzene, s tým, že zvýšenie ceny priamo zhoršuje dôchodkovú situáciu spotrebiteľa, ktorú je nútený kompenzovať znížením spotreby v iných položkách svojho spotrebného koša alebo siahnuť na úspory, zatiaľ čo zníženie ceny²⁴ nie je sprevádzané nevyhnutnou potrebou tieto „ušetrené“ peniaze presunúť na zvýšenie spotreby v iných položkách alebo ich usporiť.

Bežný spotrebiteľ nemá, pravda, k dispozícii zrozumiteľnú štatistiku a situáciu hodnotí na základe svojej individuálnej aktuálnej a minulej skúsenosti. Navyše, okrem toho, že rast cien sleduje a infláciu hodnotí na zúženej vzorke svojho najfrekventovanejšieho spotrebného koša, nie je schopný priamo identifikovať, ktoré faktory sú príčinou rastu cien jeho jednotlivých položiek. Zavedeniu eura preto spotrebiteľia pripisovali aj vysoké ceny potravín zo začiatku roka 2002 (hoci príčinou bolo nepriaznivé počasie), rovnako by mu pripísali napríklad zdraženie benzínu, keby bolo v tom čase došlo k zvýšeniu svetových cien ropy, alebo mäsa, keby choroba BSE, ktorej cenové efekty sa prejavili v roku 2001, prepukla o niekoľko mesiacov neskôr.

V čase zavádzania eura pritom spotrebiteľia s mimoriadnou pozornosťou sledovali vývoj cien a veľmi citlivo reagovali na všetky oficiálne i neformálne informácie o raste cien zverejňované v médiách, ale prenášané aj prostredníctvom náhodných „susedských“ skúseností. Kumulácia informácií o viacerých prípadoch rastu cien mohla vyvolať v spotrebiteľskom vnímaní aj vznik tzv. efektu snehovej gule, ktorý zvyšoval intenzitu vlastných skúseností so zvýšením cien a zosilňoval celkový dojem o inflačných efektoch zavedenia eura do obehu.

²³ *Euro changeover effects. Eurostat, Euro-Indicators, news release, Annex, 18. jún 2003.*

²⁴ *V súvislosti s rozsiahlou praxou akciových cien sa vnímanie znížených cien posúva ešte ďalej – do bodovej polohy „výhodnej kúpy“.*

Na presadenie sa efektu snehovej gule a celkovú intenzitu vnímanej inflácie veľmi významne vplývala informovanosť verejnosti o hlavných aspektoch zavedenia eura. Dostatok informácií fungoval voči verejnosti zároveň ako faktor posilňujúci dôveryhodnosť o spoľahlivej príprave celej operácie menovej konverzie. Korelácia medzi nedostatkom informácií a vysokou vnímanou infláciou, resp. dobrou informovanosťou a nižšou vnímanou infláciou sa ukázala presvedčivá (graf 2). Zatiaľ čo Fínsko bolo podľa anketových prieskumov krajinou s najvyšším počtom dobre informovaných respondentov, v Grécku bol ich počet najnižší. Pritom práve v týchto dvoch krajinách bola zistená aj najnižšia (Fínsko), resp. najvyššia (Grécko) vnímaná inflácia²⁵.

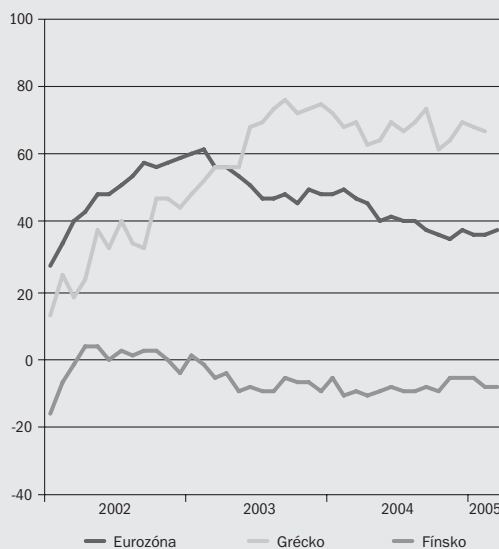
Dodatočným faktorom, ktorý pri zavedení eura prispel k zvýšeniu vnímanej inflácie, bola neskúsenosť obyvateľstva pohybovať sa v novom, v dôsledku komplikovaných konverzných kurzov, spotrebiteľsky väčšinou ťažko čitateľnom cenovom prostredí. Pamäť na ceny z minulosti, resp. odložené účty za nákupy v pôvodných národných menách, mohla spôsobiť niekedy až značné skreslenie informácie o cene v eurách pri prepočtoch cien po zrušení duálneho zobrazovania cien za pomoci zaokrúhlených konverzných kurzov a zvyšovalo veľkosť cenovej zmeny²⁶.

Ak zhrnieme, hlavné faktory, ktoré sa pri zavedení eura podieľali na vysokej vnímanej inflácii, boli tieto:

- subjektívne hodnotenie cenového vývoja na položkách individuálneho (zúženého) spotrebného koša,
- zvýšenie cien v položkách tovarov a služieb s nízkymi jednotkovými cenami, ktoré spotrebiteľia opakovane a veľmi často nakupujú,
- nesymetrické vnímanie zvýšenia a zníženia cien,
- započítanie iných než s eurom súvisiacich príčin zvýšenia cien,
- efekt snehovej gule, ktorý zvyšoval osobnú skúsenosť s rastom cien,
- nedostatočná informovanosť obyvateľstva o všeobecných súvislostiach menovej konverzie,
- dlhodobá pamäť na ceny z dávnejšej minulosti,
- nepresné prepočítavanie cien podľa zaokrúhleného konverzného kurzu.

Fenoméni vnímanej inflácie je preto žiaduce systematicky sledovať, analyzovať a celú problematiku jasne komunikovať verejnosti – s osobitným zreteľom na vybrané skupiny spotrebiteľov (napr. dôchodcovia).

Graf 2 Vnímaná inflácia: Fínsko a Grécko

Zdroj: NBS.

Porovnanie vnímanej inflácie v Grécku (krajinu s najnižšou informovanosťou o procese zavedenia eura) a Fínsku (krajinu s najvyššou informovanosťou o procese zavedenia eura).

²⁵ Eurobarometer, November 2001.

²⁶ Napríklad v Rakúsku ľudia pri rýchlych prepočtoch často používali kurz ATS/EUR v relácii 10/1, zatiaľ čo presný konverzný kurz bol 13,7603/1. V dôsledku toho suma na odloženom (referenčnom) účte v šilingoch napr. z roku 1999 bola podstatne nižšia než indikoval napr. v roku 2003 prepočet ceny toho istého tovaru v eurách na šilingy podľa vzorca 1×10 . Spätne porovnanie referenčnej ceny v šilingoch s aktuálnou cenou v eurách generovalo vyšší cenový nárast než k akému (pokiaľ k nejakému) v skutočnosti došlo. Menšiu chybu, avšak opačným, cenovo znižujúcim smerom, poskytoval pochopiteľne prepočet podľa vzorca 1×14 .

10.4 Náčrt opatrení a postupov na zamedzenie zrýchlenia inflácie pri zavedení eura v SR

10.4.1 S čím je potrebné v cenovom vývoji pri menovej konverzii rátať

Inflácia, resp. rast cien je jedným z najcitlivejších ukazovateľov, ktorým obyvateľstvo meria vývoj životnej úrovne a ktorým bude hodnotiť aj svoj vzťah k novej mene a následne k členstvu SR v eurozóne a celej EÚ. Hladké a celou spoločnosťou bezproblémovo akceptované zavedenie eura v podmienkach SR preto vyžaduje, aby príprava na jeho zavedenie obsahla vecne objektívnu informáciu o očakávaniach možných cenových dôsledkoch z prechodu na novú menu a o aktivitách na ich elimináciu a na ochranu konečného spotrebiteľa.

Na oboznamovanie sa s hodnotou eura a vytvorenie si návykov na platby v eure nebude mať obyvateľstvo SR – na rozdiel od terajších krajín eurozóny – žiadne prechodné obdobie jeho dobrovoľného používania (iba) v bezhotovostných transakciách, čo je istá nevýhoda. Na druhej strane výhodou všetkých budúcich členov eurozóny vrátane Slovenska je existujúce euro, čo umožňuje priebežne sa oboznamovať s jeho hodnotou i vizuálnymi charakteristikami jednotlivých bankoviek a mincí, a napokon aj ho (bežne) používať pri platbách v hotovosti.

Na rozdiel od terajších krajín eurozóny teda bude v podmienkach SR pri zavedení eura do obehu určitá skúsenostná základňa, a preto je možné predpokladať, že miera „hodnotového chaosu“ v novom cenovom prostredí bude nižšia. Spotrebiteľia budú pravdepodobne menej náchylní na úkor „vlastných chýb“ predražovať svoje platby v eurách napríklad pri používaní mincí s najmenšími nominálnymi hodnotami.

Na ilustráciu aktuálnych vedomostí a skúseností slovenskej verejnosti s hotovostným eurom uvádzame niektoré výsledky anketového výskumu²⁷ z októbra 2004:

- 45 % respondentov už držalo v rukách eurovú bankovku aj mincu; 39 % ešte vôbec nedržalo,
- za najväčšie prínosy zavedenia eura najviac respondentov považuje zjednodušenie cestovania do zahraničia a zjednodušenie platieb v obchodoch,
- za najväčšiu nevýhodu zavedenia eura najviac respondentov označilo rast cien, zdražovanie,
- zdražovanie po zavedení eura očakávajú viac ako štyri pätiny oslovených (46 % očakáva výrazné zvýšenie, 37 % mierne zvýšenie),
- z konkrétnych požiadaviek občanov na informácie o eure najžiadanejšia bola o vplyve zavedenia eura na ceny (17 % opýtaných), k čomu treba prirátat aj žiadateľov o všetky informácie (15 %).

S prechodne vyššou vnímanou infláciou v dôsledku zaokrúhľovania cien pri menovej konverzii treba rátať aj u nás. Nebude to však žiaden cenový šok a nepôjde o plošný jav. Bude síce sústredený do spotrebiteľsky najvnímanejších tovarových položiek a služieb, bude to však jav veľmi krátkodobý. Pri tovaroch dlhodobejšej spotreby a službách, ktoré aj u nás v čoraz väčšej miere realizujeme formou bezhotovostných platieb, pritom môžeme z pôsobenia „zákona jednej ceny“ očakávať skôr opačný cenový efekt smerom dole. Pri obchodovateľných tovaroch bude proti rastu cien pôsobiť konkurencia.

Mierny rast cien bude, samozrejme, prebiehať aj po zavedení eura. Ten však bude súvisieť s rýchlejšim hospodárskym rastom a procesom cenového dobiehania v našej krajine (reálnou konvergenciou k európskemu priemeru) a bude sprevádzaný adekvátnym rastom miezd. Nevyhyneme sa ani krátkodobejším cenovým nárazom, ktoré budú spôsobované vý-

²⁷ Výskum uskutočnil Ústav pre výskum verejnej mienky pri ŠÚ SR prostredníctvom svojich anketárov v dňoch 1. – 8. októbra 2004 na vzorke reprezentatívneho výberového súboru v počte 1 111 respondentov vo veku 18 a viac rokov.

vojom svetových cien ropy a iných energetických surovín, podmienkami pre pôdohospodársku produkciu, ale napríklad aj cenovou politikou regulátorov sieťových odvetví.

10.4.2 Ako čeliť neodôvodnenému zvyšovaniu cien

Na elimináciu impulzov, ktoré by mohli v súvislosti s menovou konverziou spôsobiť zrýchlenie inflácie, je predovšetkým potrebné dosiahnuť atmosféru všeobecného konsenzu inštitúcií verejnej správy a súkromného podnikateľského sektora a prostredníctvom spotrebiteľských organizácií zabezpečiť aj spoluprácu obyvateľstva. Kľúčovou podmienkou a zároveň hlavným nástrojom dosiahnutia takéhoto celonárodného konsenzu je dostatok relevantných informácií ako takých, no predovšetkým vhodné spôsoby ich difúzie do verejnosti, aby každý občan mal nielen možnosť prístupu k informáciám, ale bol aj skutočne informovaný o hlavných aspektoch týkajúcich sa zavedenia eura v SR.

- Postupy a opatrenia, ktoré môžu uplatniť štátne orgány a inštitúcie verejnej správy:
 - deklarácia štátu, že zavedenie eura bude mať na občanov cenovo a príjmovu neutrálny charakter, t. j.:
 - regulované ceny sa prepočítajú presne podľa konverzného kurzu,
 - ceny, poplatky, mzdy a platy vo verejnom sektore, ako aj všetky druhy dôchodkov, dávok, ako aj daní sa prepočítajú podľa konverzného kurzu, resp. sa zaokrúhľia v prospech občana,
 - iniciovať dosiahnutie dohôd o nezvyšovaní cien (o cenovej stabilite) s podnikateľskými združeniami,
 - na firmy, ktoré dohody o cenovej stabilite odmietnu alebo ich budú porušovať, upozorňovať vo verejnoprávnych médiách,
 - na obdobie niekoľko mesiacov pred zavedením eura, keď už bude známy konverzný kurz, vydať pre všetky subjekty maloobchodného sektora odporúčenie resp. stanoviť povinnosť uplatňovať duálne zobrazovanie cien v korunách a eurách,
 - na obdobie dvanásť mesiacov po zavedení eura duálne zobrazovanie cien v eurách a korunách povinne nariadiť, vrátane vhodného zabezpečenia informácie o konverznom kurze,
 - monitorovanie cien vo veľmi krátkych intervaloch by mal Štatistický úrad SR vykonávať počas celého obdobia duálneho zobrazovania cien (pred aj po dátume konverzie), ale aj istý čas po jeho zrušení (nebezpečenstvo nového cenového skoku),
 - osobitná pozornosť najmä v prvých týždňoch po zavedení eura by sa formou sledovania zúženého spotrebného koša mala venovať cenám tovarov a služieb každodennej spotreby,
 - zabezpečiť pre obyvateľstvo permanentný prístup k informáciám o:
 - konverznom kurze,
 - pravidlách prepočítavania z korún na eurá,
 - vzhľade, hodnote a bezpečnostných charakteristikách eurových bankoviek a mincí,
 - zriadiť pre verejnosť telefónnu linku na oznamovanie zistených prípadov porušovania stanovených, resp. dohodnutých pravidiel menovej konverzie a zneužívania zavedenia eura na neodôvodnené zvyšovanie cien,
 - na potlačenie neodôvodnene vysokej vnímanej inflácie zo strany spotrebiteľov zabezpečiť prostredníctvom verejnoprávnych médií jasnú komunikáciu aktuálneho cenového vývoja s dôrazom na prípadné mimoriadne príčiny rastu cien nesúvisiaceho s operáciou menovej konverzie.
- Postupy, ktoré môže prijať súkromný podnikateľský sektor:
 - vyhlásenia (záväzky) obchodných reťazcov a maloobchodných združení, že v období duálneho zobrazovania cien nebudú zvyšovať ceny a tieto záväzky dodržiavať,
 - v každom obchode či inom maloobchodnom zariadení viditeľne umiestniť tabuľu s konverzným kurzom na uľahčenie prepočítavania cien z korún na eurá a naopak,
 - obchodné reťazce môžu v záujme podpory konkurencie prijať stratégie spotrebiteľsky výhodného zaokrúhľovania na psychologické ceny, ktorých výsledkom by malo byť prevažne znižovanie cien.
- Čo môžu urobiť spotrebiteľia:

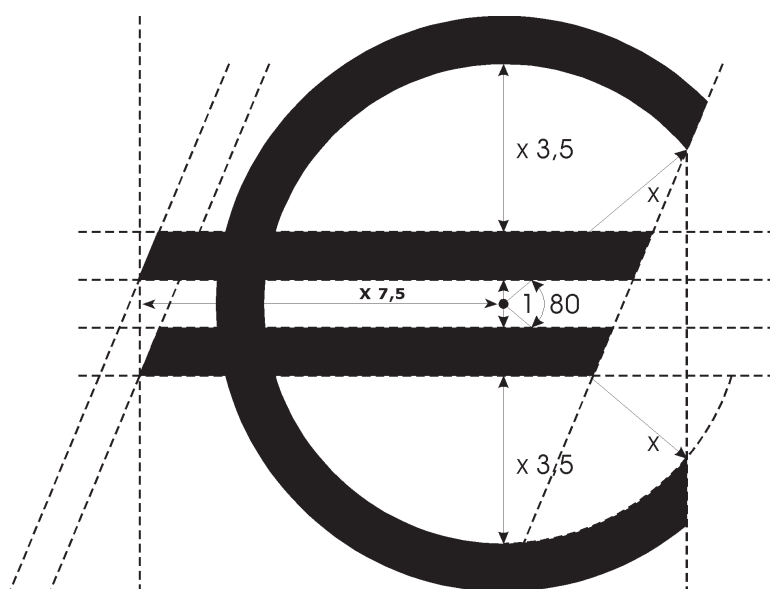
- venovať zvýšenú pozornosť informáciám o cenovom vývoji a naučiť sa rozoznávať, ktoré zvýšenia cien sú dôsledkom zavedenia eura a ktoré majú iné príčiny,
- na vytvorenie si (relatívne spoľahlivých) referenčných cien, odložiť si v určitom časovom predstihu (zhruba. 1 rok) pred zavedením eura účtenky a pokladničné bloky za svoje typické platby, s ktorými budú môcť porovnávať platby v eurách,
- pozorne sledovať vývoj cien v období duálneho zobrazovania cien a naučiť sa informáciu duálnej ceny využívať,
- pri prvých platbách v eure (najmä pri väčších nákupoch) uprednostniť pri kontrolných prepočtoch kalkulačku pred hrubým prepočtom naspamäť podľa zjednodušeného konverzného kurzu,
- nepreplácať nákupy a obslužné za poskytnuté služby: od začiatku používania eura mať na vedomí, že aj mince s najmenšími nominálnymi hodnotami majú reálnu hodnotu („každý cent sa ráta“),
- upozorňovať na predajcov a firmy, ktoré zneužívajú zavedenie eura na zvyšovanie cien.

Literatúra:

1. A First Comparative Review of Consumers' Reactions to the Introduction of Euro Notes and Coins as Seen by a Panel of Consumers Associations and Member States Authorities. EC, DG Health and Consumer Protection, február 2002.
2. Dirschmid, W. – Fluch, M. – Gnan, E.: Economic Aspects of the Euro Cash Changeover in Austria. OeNB, Focus on Austria, 2/2001.
3. Ein Jahr Euro: Ein Geburtstagskind ohne Partygäste vzbv zieht insgesamt positive Bilanz der Euroeinführung. Verbrauchszentrale Bundesverband e.V., 23. 12. 2002.
4. Euro changeover effects. Eurostat, Euro-Indicators, news release, Annex, 18. jún 2003.
5. Euro changeover nudged up consumer prices in 2002. Eurostat, 18. jún 2003.
6. Euro gleich Teuro – so falsch ist das gar nicht. Neue Züricher Zeitung, 25.-26. september 2004.
7. European Central Bank: Annual Report 2001.
8. European Central Bank: Annual Report 2002.
9. European Central Bank: Annual Report 2003.
10. Every cent counts. Internetová správa. Greece.gr/BUSINESS/OnCourseForEMU.
11. Kollmann, K. – Simpler, K. E. – Huber, R.: Endbericht zur qualitativen Euroeinführungs-Begleitforschung. ITW Wirtschaftsuniversität Wien, júl 2003.
12. Názory občanov SR na zavedenie spoločnej meny euro. Ústav pre výskum verejnej mienky pri ŠÚ SR. Informácia 18/2004.
13. Statistiker und Konsumenten im Widerspruch. Schweizerischer Nationalfonds, Horizonte, december 2004.
14. The Effects of the Euro Changeover on Inflation. EC, PAN II, marec 2005.
15. The euro and prices two years on. Deutsche Bundesbank, Monthly Report, január 2004.
16. The Euro, 3 Years later. EC, Eurobarometer 165, december 2004.
17. Two and half years after the introduction of euro cash: smaller rise in prices than during the DM era. FSO Germany, 27. júl 2004.

11 Spoločné symboly informačnej kampane

11.1 Znak €

11.2 Spoločné logo a slogan

12 Glosár

Veľký tresk	Súčasnité zavedenie eura do hotovostného aj bezhotovostného obehu, bez prechodného obdobia.	Big Bang
BRIBOR EURIBOR SKONIA EONIA	Bratislava Inter Bank Offered Rate Euro Inter Bank Offered Rate Slovak Over Night Index Average Euro Over Night Index Average	Referenčné úrokové sadzby v SR a v eurozóne BRIBOR EURIBOR SKONIA EONIA
MRO	Main refinancing operation – Hlavná refinančná sadzba ECB.	MRO
Deň €	Deň zavedenia eura do obehu, na Slovensku 1. 1. 2009	€ Day
Dôchodková jednotka	Hodnota investície klienta v systéme starobného dôchodkového sporenia a je vyjadrovaná prostredníctvom jednotiek, ktoré sa pravidelne oceňujú.	Pension unit
Duálne zobrazovanie cien	Vyjadrenie peňažných hodnôt v korunách aj v eure, alebo vykazovanie peňažných čiastok paralelne v oboch menách.	Dual pricing
Duálne označovanie	Poskytovanie informácie duálneho zobrazovania cien občanovi. Spôsob duálneho označovania v jednotlivých konkrétnych prípadoch bude rozdielny v závislosti od druhu tovaru alebo poskytovanej služby.	Dual display
Duálny výpis	Výpis pre klientov a občanov, v ktorých budú hodnoty uvedené duálne.	Dual statement
Duálny obeh	Doba počas, ktorej bude možné na Slovensku platiť v hotovosti a v eure aj v slovenských korunách	Dual circulation
ERM II	Mechanizmus výmenných kurzov, na ktorom sa musí podieľať mena každej krajiny minimálne 2 roky pred hodnotením konvergenzie. Cieľom mechanizmu je pripraviť hospodárstvo na fungovanie v menovej únii.	ERM II (Exchange Rate Mechanism II)
Euro-Partner	Ľubovoľný komerčný alebo nekomerčný subjekt, ktorý sa zaviazne v rámci svojej bežnej činnosti v istom časovom období komunikovať otázky súvisiace so zavedením novej meny. Subjekt tieto aktivity vyvíja na vlastné náklady a získava tak právo používať oficiálne logo Euro-Partner v čase trvania komunikačnej kampane.	Euro-Partner
Generálny zákon	Hlavná právna norma, ktorá dáva základný právny rámec pre zavedenie eura na Slovensku – Zákon o niektorých opatreniach súvisiacich so zavedením eura v Slovenskej republike a o zmene a doplnení niektorých zákonov.	Umbrella law
Harmonizácia práva	Zosúladienie európskych právnych noriem so slovenskými právnymi normami	Harmonization of law
HICP	Harmonizovaný index spotrebiteľských cien je ukazovateľom cenovej hladiny používaný v rámci EÚ, ktorý umožňuje objektívne porovnanie inflácie jednotlivých krajín na rovnakom základe.	HICP (Harmonized Index of Consumer Prices)
IBAN	Medzinárodné číslo bankového účtu. Jeho účelom je umožniť automatické spracovávanie cezhraničných platieb	IBAN (International Bank Account Number)
Implementácia práva	Prevzatie európskych právnych noriem do slovenských právnych predpisov	Implementation of law
Konverzný kurz	Konverzný kurz určený Radou EÚ, ktorým sa prepočítajú hodnoty v korunách na eurá.	Conversion Rate

Menovitá hodnota	Nominálna hodnota cenných papierov, napr. akcií.	Nominal value
Neodôvodnené zvyšovanie cien	Zvýšenie cien nespôsobené trhovými silami, ale zneužitím dominantného postavenia alebo neinformovanosti spotrebiteľov.	Unjustified price increase
POS terminál	Platobný terminál, prostredníctvom ktorého je možné realizovať platby debetnými alebo kreditnými platobnými kartami.	POS (Point of sale) terminal
Prechodné obdobie	Obdobie medzi zavedením bezhotovostného a hotovostného eura. Pri vzniku eurozóny trvalo prechodné obdobie od 1. 1. 1999 do 31. 12. 2001. Na Slovensku sa s prechodným obdobím nepočíta.	Transition period
PRINCE	Program partnerstva umožňujúci využiť zdroje Európskej komisie na spolufinancovanie vybraných komunikačných projektov a informačných materiálov.	PRINCE
Redenominácia	Prepočítanie základného imania a menovitých hodnôt podielov (vrátane akcií), ktoré sú vyjadrené v korunách na eurá.	Re-denomination
SIPS	Medzibankový platobný systém Slovenskej republiky, prostredníctvom ktorého sa realizujú všetky bezhotovostné platby v slovenských korunách.	SIPS (Slovak Interbank Payment System)
Štatút ECB	Základné pravidlá ECB, je súčasťou Zmluvy o založení ES.	Statutes of ECB
TARGET2	Transeurópsky expresný automatizovaný systém hrubého zúčtovania v reálnom čase. Je to systém pokrývajúci európske teritórium, ktorý slúži na zúčtovania platieb v eure v reálnom čase. (Trans-European Automated Real-Time Gross Settlement Express Transfer System2)	TARGET2
Vnímaná inflácia	Inflácia podľa odhadov spotrebiteľov, meraná na základe prieskumov verejnej mienky.	Perceived inflation
Výnimka	Dočasná úľava členskej krajine EÚ z povinnosti zaviesť euro ako zákonné platidlo. Výnimku môže zrušiť Rada EÚ.	Derogation

13 Zoznam skratiek

CDCP	Centrálny depozitár cenných papierov
CPI	Index spotrebiteľských cien (Consumer price index)
ECB	Európska centrálna banka
EK	Európska komisia
ES	Európske spoločenstvo
EÚ	Európska únia
MDPaT	Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií SR
MF SR	Ministerstvo financií SR
MH SR	Ministerstvo hospodárstva SR
MPSVaR SR	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR
MS SR	Ministerstvo spravodlivosti SR
MŠ SR	Ministerstvo školstva SR
MV SR	Ministerstvo vnútra SR
NBS	Národná banka Slovenska
NKV	Národný koordinačný výbor
OeNB	Rakúska národná banka (Oesterreichische Nationalbank)
PVK	Pracovný výbor pre komunikáciu
SBA	Slovenská banková asociácia
SOI	Slovenská obchodná inšpekcia
SOPK	Slovenská obchodná a priemyselná komora
SRo	Slovenský rozhlas
STV	Slovenská televízia
ŠÚ SR	Štatistický úrad SR
ÚOŠS	Ústredné orgány štátnej správy
ÚV SR	Úrad vlády SR
VÚC	Vyšší územnosprávny celok
ZBK	Združenie pre bankové karty SR
ZMOS	Združenie miest a obcí Slovenska

